

Platební bilance a její analýza

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Obsah prezentace

- Co je platební bilance* a čistá investiční pozice země?
- Vztah mezi BoP a národním účetnictvím
- „Chyby“ při analýze otevřené ekonomiky v kontextu BoP a nár. účetnictví
- „Samostatná“ analýza BoP
- Další (detailní) analýzy dílčích a kumulativních sald BoP
- Čistá investiční pozice země
- Globální nerovnováhy pohledem úspor a investic (Feldstein-Horioka puzzle)

* BoP = balance of payments

Obsah prezentace

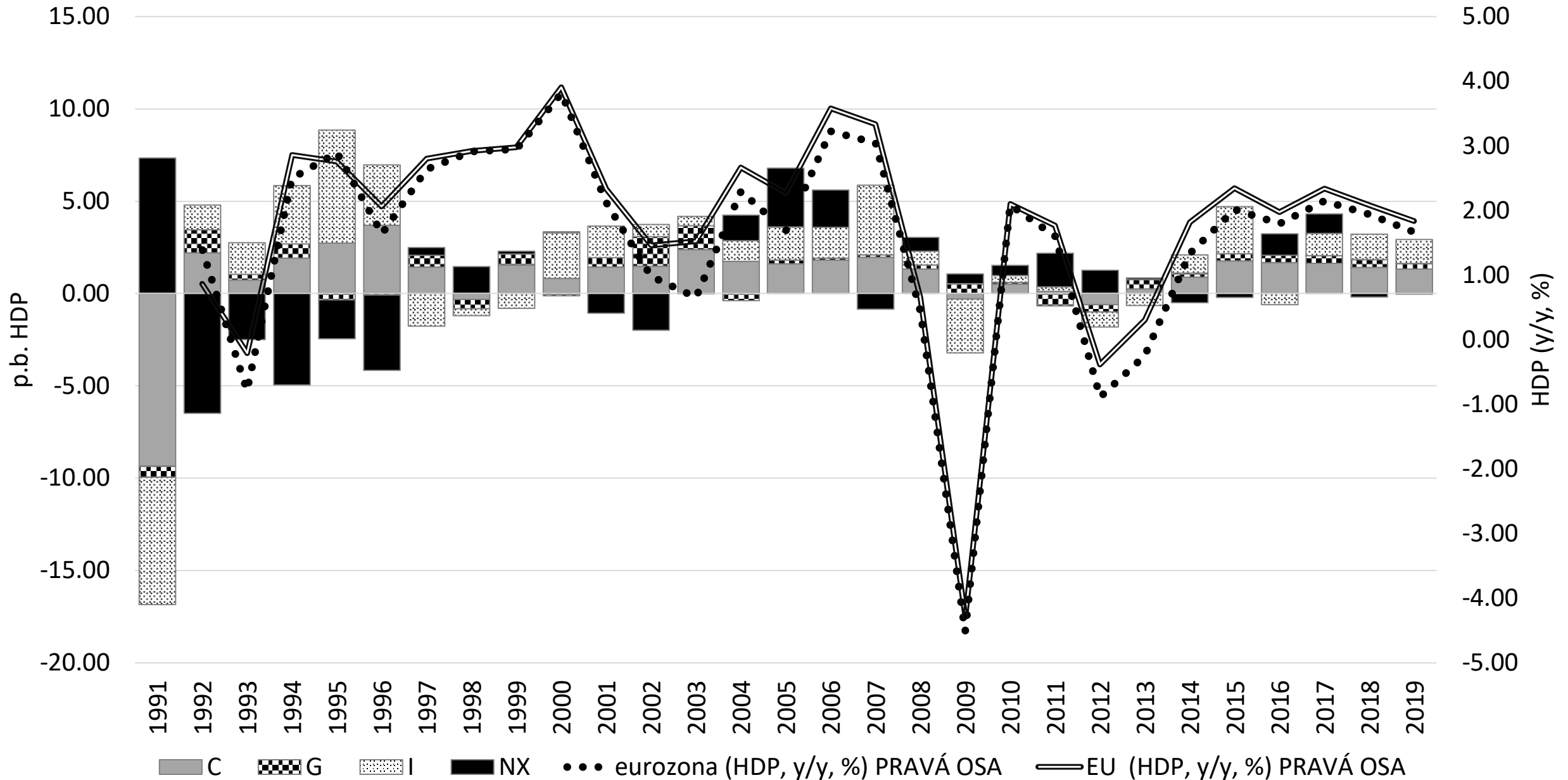
- **Co je platební bilance* a čistá investiční pozice země?**
- Vztah mezi BoP a národním účetnictvím
- „Chyby“ při analýze otevřené ekonomiky v kontextu BoP a nár. účetnictví
- „Samostatná“ analýza BoP
- Další (detailní) analýzy dílčích a kumulativních sald BoP
- Čistá investiční pozice země
- Globální nerovnováhy pohledem úspor a investic (Feldstein-Horioka puzzle)

Co je Česká republika?

- **Malá, otevřená ekonomika**, výrazně závislá na zahraničním obchodě. Silné obchodní a vlastnické vztahy k zemím Evropské Unie. (Ministerstvo průmyslu a obchodu)
- Česká ekonomika je **velmi otevřená**. Otevřenost: velká část hrubého domácího produktu prochází zahraniční směnou, tj. vývozem a dovozem (ČNB)
- Mezi typické znaky české ekonomiky patří její **otevřenost**. Ta je v časech hojnosti, kdy se světovému hospodářství daří a tuzemským firmám na zahraničních trzích roste odbyt, předností. V okamžiku, kdy ekonomický vývoj ve světě zpomalí a poptávka po českých produktech začne klesat, se ale z přednosti stává nevýhoda. (Český statistický úřad)
- *Czech republic: Strong growth will continue in 2018 and 2019, **driven by** robust private demand and a dynamic **external sector**.* (OECD)
- *As a **small open economy**, Czech Republic growth is highly dependent on export growth, especially to Germany and the euro area.* (IMF)
- *The Czech Republic is an **open European economy**.* (World Bank)
- ...

Co to znamená „otevřená ekonomika“?

Příspěvky k růstu HDP - Česká republika a vliv hospodářského cyklu v eurozóně a EU

Zdroj: AMECO, IMF; roky 2017-2019 predikce; I zahrnuje pouze hrubou tvorbu kapitálu, HDP ve stálých cenách

Jak se zaznamenávají tyto transakce?

- Alza importovala notebooky z Číny
- Pan Novák vyjel s rodinou do Chorvatska na dovolenou
- Investor z Nizozemí investoval do České republiky (např. nákup akcí)
- Český výrobce autodílů exportuje do Německa
- ...
- Plzeňský prazdroj exportuje do zahraničí pivo
- Zahraniční fond koupí české státní dluhopisy
- Organizace Člověk v tísni zašle humanitární pomoc do Jemenu
- Česká národní banka provádí devizové operace
- ...

Za určité období probíhá mezi Českou republikou a zahraničím nepřehledné množství transakcí různé povahy. Jak tyto transakce agregovat, jak je členit a jak je analyzovat?

PLATEBNÍ BILANCE!

Platební bilance (dále též PB, BoP)

= **Systematický účetní výkaz zachycující veškeré ekonomické transakce mezi rezidenty domácí země (tuzemci) a rezidenty ostatních zemí (cizozemci), které se uskutečnily za určité období**

- Sestavuje se na roční (a frekventovanější) bázi
- Je to TOKOVÁ statistika, tj. ukazuje tok za určité období
 - (× STAVOVÁ statistika – *Celková investiční pozice země, (Hrubý) Zahraniční dluh*)
- Stěžejním dokumentem pro sestavení BoP je publikace od MMF „*BALANCE OF PAYMENTS AND INTERNATIONAL INVESTMENT POSITION MANUAL*“, (6. vydání) – dále BPM6
 - Proč?
 - Stejný důraz na tokové veličiny (platební bilance) a na stavové veličiny (investiční pozice)
 - Bližší „propojení“ s národním účetnictvím (viz dále)

Celková struktura BoP (dle BPM6)

- Běžný účet (current account)
- Kapitálový účet (capital account)
- Finanční účet (financial account)
- Čisté chyby a opomenutí (net errors and omissions)

Struktura BoP (dle BPM6)

	Kredit	Debet
Zboží (obchodní bilance)	Export (EX)	Import (IM)
Služby	Export	Import
Prvotní důchody	Import (příjmy)	Export (výdaje)
Druhotné důchody	Import (příjmy)	Export (výdaje)
Běžný účet		

Net (saldo)
= EX - IM
= EX - IM
= IM - EX
= IM - EX

	Kredit	Debet
Kapitálový účet	Import	Export

Net (saldo)
= IM - EX

	Čistá změna zahraničních finančních aktiv	Čistá změna zahraničních finančních pasiv
Přímé investice	Zvýšení zahr. aktiv (+); Snížení zahr. aktiv (-)	Zvýšení zahr. pasiv (+); Snížení zahr. pasiv (-)
Portfoliové investice	Zvýšení zahr. aktiv (+); Snížení zahr. aktiv (-)	Zvýšení zahr. pasiv (+); Snížení zahr. pasiv (-)
Finanční deriváty	Zvýšení zahr. aktiv (+); Snížení zahr. aktiv (-)	Zvýšení zahr. pasiv (+); Snížení zahr. pasiv (-)
Ostatní investice	Zvýšení zahr. aktiv (+); Snížení zahr. aktiv (-)	Zvýšení zahr. pasiv (+); Snížení zahr. pasiv (-)
Rezervní aktiva	Zvýšení zahr. aktiv (+); Snížení zahr. aktiv (-)	
Finanční účet		

Net (saldo)
= (čistá změna zahr. fin. aktiv) - (čistá změna zahr. fin. pasiv)
= (čistá změna zahr. fin. aktiv) - (čistá změna zahr. fin. pasiv)
= (čistá změna zahr. fin. aktiv) - (čistá změna zahr. fin. pasiv)
= (čistá změna zahr. fin. aktiv) - (čistá změna zahr. fin. pasiv)
Zvýšení zahr. aktiv (+); Snížení zahr. aktiv (-)

	Kredit	Debet
Čisté chyby a opomenutí		

Net (saldo)

Běžný účet platební bilance (dle BPM6)

Položka	Název salda	
	dílčí	kumulativní
Vývoz zboží		
Dovoz zboží		
	Obchodní bilance	
Příjmy za služby		
Výdaje za služby		
	Bilance služeb	
		Výkonová bilance
Prvotní důchody (příjmy)		
Prvotní důchody (výdaje)		
	Bilance prvotních důchodů	
Druhotné důchody (příjmy)		
Druhotné důchody (výdaje)		
	Bilance druhotných důchodů	
		Běžný účet

Obchodní bilance = vývoz zboží – dovoz zboží

Bilance služeb = příjmy za služby – výdaje za služby

Výkonová bilance = vývoz zboží a služeb – dovoz zboží a služeb

Bilance prvotních důchodů = prvotní důchody (příjmy) – prvotní důchody (výdaje)

Bilance druhotných důchodů = druhotné důchody (příjmy) – druhotné důchody (výdaje)

Běžný účet platební bilance = obchodní bilance + bilance služeb + bilance prvotních důchodů + bilance druhotných důchodů

Zdroj: autor

Položky platební bilance – běžný účet

- **Bilance zboží (obchodí bilance):** export a import zboží
- **Bilance služeb:** export a import služeb – a) cestovní ruch, b) doprava, c) ostatní služby
- **Bilance prvotních důchodů** – import (příjmy) a export (výdaje) plateb a výnosů* z výrobních faktorů (tj. práce a kapitál) ve vlastnictví rezidentů, které jsou „umístěny“ vně určité země (tj. nachází se na území nerezidentském). Platí i opak. a) náhrady zaměstnancům, b) důchody z investic, c) ostatní
 - Velmi důležité v kontextu vývoje finančního účtu platební bilance, viz dále
- **Bilance druhotných důchodů** - import (příjmy) a export (výdaje) transferů:** a) osobní transfery (remitence*** ...), b) ostatní běžné transfery (daně z příjmů, bohatství, sociální pojištění... platby do rozpočtu EU)

* *Platby a výnosy:* „něco za něco“

** *Transfer:* jednostranná platba do zahraničí, resp. ze zahraničí („něco někam pošlu a nic za to přímo nechci“, resp. „něco mi někdo pošle a nic za to přímo nechce“)

*** *Remittance:* finanční a jiné prostředky zasílané migranty ze země zaměstnání zpět do země původu. Pro rozvojové země jsou významným zdrojem příjmů.

Kapitálový účet platební bilance

	Kredit	Debet	Net (saldo)
Kapitálový účet	Import	Export	= IM - EX

Zdroj: autor

Položky platební bilance – kapitálový účet

- Import a export
- Zachycuje kapitálové transfery
- Např. čerpání zdrojů z EU (strukturální fondy EU)
- Převody nevýrobních nefinančních hmotných aktiv a nehmotných práv, jako jsou patenty, autorská práva apod.
- ...

Finanční účet platební bilance

	Čistá změna zahraničních finančních aktiv	Čistá změna zahraničních finančních pasiv	Net (saldo)
Přímé investice	Zvýšení zahr. aktiv (+); Snížení zahr. aktiv (-)	Zvýšení zahr. pasiv (+); Snížení zahr. pasiv (-)	= (čistá změna zahr. fin. aktiv) - (čistá změna zahr. fin. pasiv)
Portfoliové investice	Zvýšení zahr. aktiv (+); Snížení zahr. aktiv (-)	Zvýšení zahr. pasiv (+); Snížení zahr. pasiv (-)	= (čistá změna zahr. fin. aktiv) - (čistá změna zahr. fin. pasiv)
Finanční deriváty	Zvýšení zahr. aktiv (+); Snížení zahr. aktiv (-)	Zvýšení zahr. pasiv (+); Snížení zahr. pasiv (-)	= (čistá změna zahr. fin. aktiv) - (čistá změna zahr. fin. pasiv)
Ostatní investice	Zvýšení zahr. aktiv (+); Snížení zahr. aktiv (-)	Zvýšení zahr. pasiv (+); Snížení zahr. pasiv (-)	= (čistá změna zahr. fin. aktiv) - (čistá změna zahr. fin. pasiv)
Rezervní aktiva	Zvýšení zahr. aktiv (+); Snížení zahr. aktiv (-)		Zvýšení zahr. aktiv (+); Snížení zahr. aktiv (-)
Finanční účet			

Přímé zahraniční investice (PZI, foreign direct investment – FDI) – důležité hlavně pro tranzitivní a rozvíjející se země (viz ČR apod.).

Portfoliové investice a Ostatní investice jsou velmi volatilní

K pohyby **rezervních aktiv** dochází především:

- při intervencích centrální banky na devizovém trhu (viz stav u některých CB po roce 2008 a ČNB počátkem listopadu 2013 a od léta roku 2015 do dubna 2017)
- při dlouhodobých půjčkách centrální banky na mezinárodním finančním trhu (resp. splacení těchto půjček)
- patří sem i některé operace státu

Položky platební bilance – finanční účet

- Aktiva a pasiva – logika viz dále
- **Přímé zahraniční investice** – alespoň 10% podíl na základním kapitálu (resp. hlasovacích právech) podniku; a) „počáteční kapitál“, b) reinvestovaný zisk, c) ostatní kapitál
- **Portfoliové investice** – a) majetkové cenné papíry a účasti, pokud není splněna 10% podmínka kontroly podniku; b) dluhopisy a ostatní dlouhodobé dluhové cenné papíry
- **Finanční deriváty** – termínové obchody, jako jsou např. forwardy, swapy, futures a opce
- **Ostatní investice** – dlouhodobé úvěry podniků, obchodních bank, vlády, centrální banky a pohyby krátkodobého kapitálu (tvorba krátkodobých termínových depozit, poskytování krátkodobých úvěrů, nákupy a prodeje pokladničních poukázek, komerčních papírů atd.)
- **Rezervní aktiva** - pod kontrolou monetární autority (tedy centrální banky), která je má k dispozici pro použití na financování deficitu platební bilance, intervenování na devizových trzích k ovlivnění měnového kurzu atd.

Struktura BoP (dle BPM6) – co je kreditní a debetní strana, resp. aktiva a pasiva?

- Pojmy „export“ a „import“ u běžného a kapitálové účtu snadno představitelné...
 - Ale co to je „aktiva“ a „pasiva“, resp. můžeme také říci, že položky v rámci finančního účtu jsou importovány a exportovány?
 - (obvykle) Ano!
 - a) Import kapitálu = zvýšení zahraničních pasiv a pokles zahraničních aktiv
 - b) Export kapitálu = zvýšení zahraničních aktiv a pokles zahraničních pasiv
 - c) růst devizových rezerv představuje zvýšení zahraničních aktiv (tj. „+“)
- Viz dále.

Import a export kapitálu - příklady

Import kapitálu (vznik zahraničního pasiva):

- prodej domácího cenného papíru zahraničnímu investorovi
- vklad zahraničního subjektu u banky v tuzemsku
- poskytnutí úvěru ze strany zahraniční banky devizovému tuzemci
- poskytnutí obchodního úvěru ze strany zahraniční firmy domácímu importérovi zboží

Export kapitálu (vznik zahraničního aktiva):

- nákup zahraničního cenného papíru domácím investorem
- vklad domácího subjektu u banky v zahraničí
- poskytnutí úvěru ze strany domácí banky devizovému cizozemci
- poskytnutí obchodního úvěru ze strany domácí firmy zahraničnímu importérovi zboží

Struktura BoP (dle BPM6) – co je kreditní a debetní strana, resp. aktiva a pasiva?

- Toto rozdělení mj. důležité z hlediska devizového trhu:

Nyní se zaměříme na „účetní pohled“ na BoP a její strany:

- Malá pomůcka (**ekonomicky ne zcela přesné, ale názorné**):

- Běžný účet a kapitálový účet

- „kredit“ = *důvěra, vážnost*; tj. pro ekonomiku znamená „přínos“
 - Např. exportujeme výrobky (automobily Škoda), služby (cestovní ruch)
- „debet“ = *dluh*; tj. pro ekonomiku znamená „snížení přínosu“
 - Např. zahraniční vlastníci podniků na území ČR (Lidl, Kaufland, Tesco, KB, ČSOB...) si posílají dividendy do své vlasti

- Finanční účet

- „aktiva“ = *účetní pojem, vyjadřují majetek a pohledávky* (tj. majetek na území nerezidentské ekonomiky vlastněné rezidenty a pohledávky rezidentů vůči nerezidentům)
 - Např. česká Kofola (rezident ČR) vlastní podniky v zahraničí (tj. nerezidenti: Slovensko, Polsko...); český investiční fond (tj. rezident) koupí cenné papíry v zahraničí (od nerezidentů); ČNB navyšuje své devizové rezervy
- „pasiva“ = *soubor dluhů, závazků*; (tj. majetek na území rezidentské ekonomiky ve vlastnictví nerezidentů; závazky rezidentů vůči nerezidentům)
 - Např. Amazon (tj. nerezident) má sklad v Dobrovízu u Prahy (tj. území nerezidentské); zahraniční investoři (tj. nerezidenti) vlastní české státní dluhopisy

Kreditní a debetní strana BoP

- Důležité v kontextu nabídky/poptávky po devizách
 - Kreditní operace: nabídka deviz (a poptávka po domácí měně)
 - Debetní operace: poptávka po devizách (a nabídka domácí měny)
- BPM6 na toto neklade důraz (resp. jen částečně)
- Rozčlenění na kreditní/debetní operaci viz další slide

Kreditní a debetní strana BoP

	Kredit (nabídka deviz)	Debet (poptávka po devizách)
Zboží	Export	Import
Služby	Export	Import
Prvotní důchody	Import	Export
Druhotné důchody	Import	Export
Běžný účet		
Kapitálové transfery	Import	Export
Přímé investice	Zvýšení zahr. pasiv	Snížení zahr. pasiv
	Snížení zahr. aktiv	Zvýšení zahr. aktiv
	(import kapitálu)	(export kapitálu)
Portfoliové investice	Zvýšení zahr. pasiv	Snížení zahr. pasiv
	Snížení zahr. aktiv	Zvýšení zahr. aktiv
	(import kapitálu)	(export kapitálu)
Finanční deriváty	Zvýšení zahr. pasiv	Snížení zahr. pasiv
	Snížení zahr. aktiv	Zvýšení zahr. aktiv
	(import kapitálu)	(export kapitálu)
Ostatní investice	Zvýšení zahr. pasiv	Snížení zahr. pasiv
	Snížení zahr. aktiv	Zvýšení zahr. aktiv
	(import kapitálu)	(export kapitálu)
Rezervní aktiva - změna (devizové rezervy)	Snížení zahr. aktiv	Zvýšení zahr. aktiv
Finanční účet		

Čistá investiční pozice země (IIP = international investment position)

- Zachycuje celkovou finanční pozici země vůči zahraničí.
- STAVOVÁ BILANCE (×platební bilance je toková)

Obecně:

- Na straně aktiv: pohledávky za zahraničními subjekty a držba zahraničního majetku domácími subjekty
- Na straně pasiv: závazky domácích subjektů vůči zahraničním subjektům a držba majetku na domácím území zahraničními subjekty.

V návaznosti na položky platební bilance lze členit: (viz další slide)

Čistá investiční pozice země (dle BPM6)

	Aktiva	Pasiva	Net
Přímé zahraniční investice			= A - P
Portfoliové investice			= A - P
Finanční deriváty			= A - P
Ostatní investice			= A - P
Rezervní aktiva		X	= A
Investiční pozice vůči zahraničí			= A - P

Zdroj: autor

Pozor, zde v investiční pozici je STAV aktiv, resp. pasiv k určitému datu.
V platební bilanci je změna aktiv, resp. pasiv (TOK) za určité období.

Čistá investiční pozice země („ekonomický“ pohled)

Celková investiční pozice země	
Aktiva	
	pohledávky za zahraničními subjekty
	držba zahraničního majetku domácími subjekty
Pasiva	
	závazky domácích subjektů vůči zahraničním subjektům
	držba majetku na domácím území zahraničními subjekty

Zdroj: autor

Poznámka:

závazky domácích subjektů vůči zahraničním subjektům = hrubý zahraniční dluh

„Propojení“ platební bilance a investiční pozice

- Pro platební bilanci (toková veličina) platí:

Běžný účet + kapitálový účet (+ Chyby a opomenutí) = Finanční účet

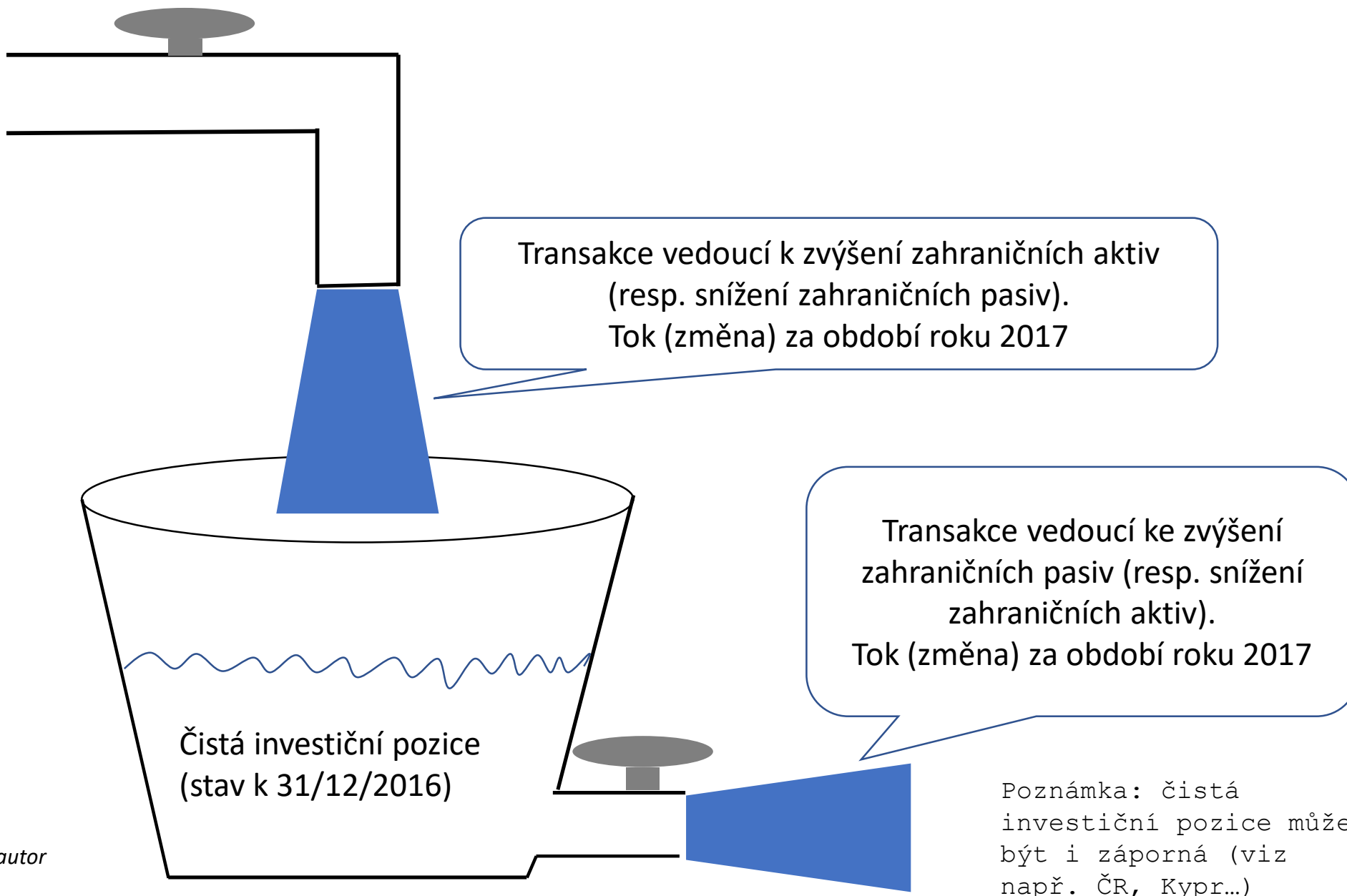
- Pro investiční pozici (stavová veličina) platí:

Investiční pozice (v čase t) – Investiční pozice (v čase $t - 1$) \approx saldo běžného účtu (za období $t - 1$ až t) + saldo kapitálové účtu (za období $t - 1$ až t) + [saldo chyb a opomenutí (za období $t - 1$ až t)]

A tedy také platí:

Investiční pozice (v čase t) – Investiční pozice (v čase $t - 1$) \approx Finanční účet (za období $t - 1$ až t)

„Propojení“ platební bilance (finanční účet) a investiční pozice – velmi idealizováno

Zdroj: autor

„Propojení“ platební bilance (finanční účet) a investiční pozice - zjednodušeno

Investiční pozice k počátku období t (tj. ke konci období $t - 1$)

	Aktiva	Pasiva	Net
Přímé zahraniční investice			
Portfoliové investice			
Finanční deriváty			
Ostatní investice			
Rezervní aktiva		X	
Investiční pozice vůči zahraničí			X (CZK)

Finanční účet za období t

	Čistá změna zahraničních finančních aktiv	Čistá změna zahraničních finančních pasiv	Net
Přímé investice			
Portfoliové investice			
Finanční deriváty			
Ostatní investice	+ 30 (CZK)		
Rezervní aktiva		X	
Finanční účet			+ 30 (CZK)

Co se stalo? Např. Plzeňský prazdroj exportoval pivo do Německa. ČR na tomto exportu „bohatne“.

Investiční pozice na konci období t

(zvýšení investiční pozice)

	Aktiva	Pasiva	Net
Přímé zahraniční investice			
Portfoliové investice			
Finanční deriváty			
Ostatní investice	+ 30 (CZK)		
Rezervní aktiva		X	
Investiční pozice vůči zahraničí			X + 30 (CZK)

„Propojení“ platební bilance (finanční účet) a investiční pozice - zjednodušeno

Investiční pozice k počátku období t (tj. ke konci období $t - 1$)

	Aktiva	Pasiva	Net
Přímé zahraniční investice			
Portfoliové investice			
Finanční deriváty			
Ostatní investice			
Rezervní aktiva		X	
Investiční pozice vůči zahraničí			X (CZK)

Finanční účet za období t

	Čistá změna zahraničních finančních aktiv	Čistá změna zahraničních finančních pasiv	Net
Přímé investice			
Portfoliové investice			
Finanční deriváty			
Ostatní investice		30 (CZK)	- 30 (CZK)
Rezervní aktiva		X	
Finanční účet			- 30 (CZK)

Co se stalo? Např. Alza importovala iPhone (zaplaceno za ně bude až později)

Investiční pozice na konci období t

(snížení investiční pozice)

	Aktiva	Pasiva	Net
Přímé zahraniční investice			
Portfoliové investice			
Finanční deriváty			
Ostatní investice		30 (CZK)	- 30 (CZK)
Rezervní aktiva		X	
Investiční pozice vůči zahraničí			X - 30 (CZK)

Zdroj: autor

Obsah prezentace

- Co je platební bilance* a čistá investiční pozice země?
- **Vztah mezi BoP a národním účetnictvím**
- „Chyby“ při analýze otevřené ekonomiky v kontextu BoP a nár. účetnictví
- „Samostatná“ analýza BoP
- Další (detailní) analýzy dílčích a kumulativních sald BoP
- Čistá investiční pozice země
- Globální nerovnováhy pohledem úspor a investic (Feldstein-Horioka puzzle)

Vztah platební bilance a národního účetnictví – stručný přehled

National Accounts		Balance of Payments	
<i>Goods and services</i>		<i>Current account</i>	
Gross domestic product (GDP)	1700		
= Government final consumption expenditure (G)	400		
+ Non-government final consumption expenditure (C)	800		
+ Gross capital formation (I)	400	Goods and services	
+ Exports of goods and services (X)	500	Credit (export)	500
- Imports of goods and services (M)	400	Debit (import)	- 400
		Total	100
<i>Current and capital accounts</i>			
GDP	1700	+ Income	
+ Net income from abroad	50	Credit	100
		Debit	- 50
		Total	50
+ Net current transfers from abroad	150	+ Current transfers	
= Gross National Income	1900	Credit	300
- Final Private consumption expend	1200	Debit	- 150
= Gross Savings	700	Total	150
+ Net capital transfers received from Abroad	5	= Balance on current account (CAB)	300
- Net acquisition of non-produced, non-financial assets	- 15	<i>Capital account</i>	
- Gross capital formation	400	Credit	5
= Net lending (+)/Net borrowing(-)	290	Debit	- 15
<i>Financial account</i>		Total	- 10
Net acquisition of financial assets less net incurrence of liabilities	290	<i>Financial account</i>	
		Assets	400
		Liabilities	110
		Total	290

- Národní účetnictví,
- Národohospodářskou nabídku a poptávku,
- (makro)ekonomické prognózy a jejich využití,
- Fiskální a monetární politiku
- a další témata, včetně zajímavých hostů z ČNB, Komerční banky

přednáší Jan Vejmělek, Ph.D. v rámci magisterského předmětu (oborově nebo volně volitelný předmět)

1MT451 Ekonomická analýza a prognóza

(<http://kmtv.vse.cz/novy-predmet-1mt451-ekonomicka-analyza-a-prognoza/> + výborná kniha: <https://www.grada.cz/makroekonomicka-analyza-teorie-a-praxe-9066/>)

Zdroj: autor

Vzájemné vztahy: HDP, platební bilance apod. vyplývající z národního účetnictví

Nejčastěji se při analýzách užívá výdajová metoda, která HDP (resp. *GDP*) chápe jako (viz minulá prezentace)

$$GDP = C + I + G + NX, \quad (1-1)$$

kde *C* je konečná spotřeba domácností a sektoru soukromých neziskových organizací. *I* značí hrubou tvorbu kapitálu (soukromou i veřejnou). *G* jsou vládní výdaje na konečnou spotřebu a *NX* je saldo výkonové bilance (tj. položka z platební bilance „(net) goods and services“), tj. rozdíl mezi exportem (*EX*) a importem (*IM*) zboží a služeb.

Jestliže označíme *A* (domestic absorption) jako součet domácí poptávky, tj. $A = C + I + G$, pak můžeme psát:

$$GDP - A = EX - IM. \quad (1-2)$$

Od *GDP* přejdeme k hrubému národnímu důchodu (*GNI*, gross national income):

$$GNI = GDP + BPI, \quad (1-3)$$

kde *BPI* je položka z platební bilance zvaná „(balance on) primary income“ (bilance prvotních důchodů, net primary income).

Dále lze uvést, že:

$$GNDI = GNI + BSI, \quad (1-4)$$

kde *GNDI* je hrubý národní disponibilní důchod (gross national disposable income) a *BSI* je položka z platební bilance zvaná „(balance on) secondary income“ (bilance druhotných důchodů, resp. bilance běžných transferů, net current transfers).

Vzájemné vztahy: HDP, platební bilance apod. vyplývající z národního účetnictví

GNDI (hrubý národní disponibilní důchod) lze také chápat jako součet hrubých národních úspor (*S*, gross savings) a konečné spotřeby (*C* a *G*):

$$GNDI = S + C + G. \quad (1-5)$$

Bilance běžného účtu platební bilance *CAB* (jinak též *saldo běžných transakcí rezidentů s nerezidenty*) je součtem *NX*, *BPI* a *BSI* (tj. *výkonové bilance, bilance prvotních důchodů a druhotných důchodů*). Platí tedy:

$$CAB = NX + BPI + BSI. \quad (1-6)$$

Z výše uvedených rovnic nyní odvodíme vztah mezi *I*, *S* a *CAB*. Dosadíme-li rovnici (1-1) do rovnice (1-3), pak získáme:

$$GNI = (C + I + G + NX) + BPI. \quad (1-7)$$

Rovnici (1-7) nyní dosadíme do rovnice (1-4):

$$GNDI = (C + I + G + NX) + BPI + BSI. \quad (1-8)$$

Vzájemné vztahy: HDP, platební bilance apod. vyplývající z národního účetnictví

Rovnici (1-8) dosadíme do rovnice (1-5):

$$S + C + G = (C + I + G + NX) + BPI + BSI. \quad (1-9)$$

Po vykrácení a převedením I na levou stranu rovnice získáme:

$$S - I = NX + BPI + BSI, \quad (1-10)$$

Z rovnice (1-10) a (1-6) vyplývá vztah:

$$CAB = S - I. \quad (1-11)$$

Pomocí národního účetnictví se velmi často upozorňuje na tzv. globální nerovnováhy, resp. vnější nerovnováhy na úrovni jedné ekonomiky. Více na magistrovi:

- dr. Vejmělek (1MT451 Ekonomická analýza a prognóza),
- doc. Brůna (1MT404 Finanční stabilita) a
- prof. Mandel (1MT400 Mezinárodní monetární ekonomie)
- + více též tzv. Feldstein-Horioka puzzle a globální nerovnováhy na konci této prezentace

Vzájemné vztahy: HDP, platební bilance apod. vyplývající z národního účetnictví

Významná (ale opomíjená) položka národního účetnictví je tzv. čisté půjčky/čisté výpůjčky (net lending/net borrowing, *NLB*):

$$NLB = NX + BPI + BSI + KAB, \quad (1-12)$$

kde *KAB* je kapitálový účet platební bilance (capital account, net capital transactions, tj. kapitálové transakce).

Z rovnice (1-6) a (1-7) tedy vyplívá:

$$NLB = CAB + KAB = \text{finanční účet platební bilance} \quad (1-13)$$

Zdroj: Rojíček a kol. (2016), IMF (1993, str. 13) a IMF(2009, str. 222 - 225), upraveno.

Obsah prezentace

- Co je platební bilance* a čistá investiční pozice země?
- Vztah mezi BoP a národním účetnictvím
- **„Chyby“ při analýze otevřené ekonomiky v kontextu BoP a nár. účetnictví**
- „Samostatná“ analýza BoP
- Další (detailní) analýzy dílčích a kumulativních sald BoP
- Čistá investiční pozice země
- Globální nerovnováhy pohledem úspor a investic (Feldstein-Horioka puzzle)

Obsah prezentace

- Co je platební bilance* a čistá investiční pozice země?
- Vztah mezi BoP a národním účetnictvím
- **„Chyby“ při analýze otevřené ekonomiky v kontextu BoP a nár. účetnictví**
 - HDP v otevřené ekonomice není zcela komplexní ukazatel...
 - Sektorový pohled na bilanci běžného účtu, resp. čisté půjčky/výpůjčky
 - Tzv. důchodový efekt směnných relací v zahraničním obchodě

Obsah prezentace

- Co je platební bilance* a čistá investiční pozice země?
- Vztah mezi BoP a národním účetnictvím
- **„Chyby“ při analýze otevřené ekonomiky v kontextu BoP a nár. účetnictví**
 - **HDP v otevřené ekonomice není zcela komplexní ukazatel...**
 - Sektorový pohled na bilanci běžného účtu, resp. čisté půjčky/výpůjčky
 - Tzv. důchodový efekt směnných relací v zahraničním obchodě

Příklady – národní účetnictví a platební bilance

Užitá databáze: Český statistický úřad (http://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenkavyber.makroek_duchod)

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD

Kontakty Odkazy Časté dotazy Nápvěda

Statistiky Vydáváme **Databáze, registry** Klasifikace, číselníky Výkazy, sběr dat O ČSÚ

> Veřejná databáze :/
 > **Databáze národních účtů :/**
 > Databáze demografických údajů za obce ČR
 > Databáze demografických údajů za vybraná města ČR
 > Registr ekonomických subjektů, IČO

> Databáze zahraničního obchodu :/
 > Registr osob

Makroekonomické tabulky

- HDP Výrobní metoda
- HDP Výdajová metoda
- HDP Důchodová metoda
- Pracovníci
- Důchody za NH**
- Sektory
- Rozvahy

Odvětvové tabulky 88NA

- Účty výroby, tvorby důch.
- ČR výroby, tvorby důch.

Výdaje domácností

- Výdaje domácností

Roční sektorové účty

- Sektorové účty
- Integrované ekonomické účty
- Čas. řady sektor. účtů

Čtvrtletní sektorové účty

Důchody za NH

nacházíte se: Úvod > Statistiky > HDP, národní účty > Národní účty > Důchody za NH
 Poslední aktualizace: 30.6.2016 (údaje za roky 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)

Skupina tabulek "**Důchody za NH**" zachycuje zejména hlavní makroekonomické agregáty v brutto i a výslednou čistou pozici České republiky vůči nerezidentům.

Vyberte jednu tabulku:

- M000140a Důchody, výdaje a kapitálové transakce (běžné ceny)**
- M000140b Reálné důchody (ceny předchozího roku)
- M000140c Reálné důchody (ceny roku 2010)
- M000140d Reálné důchody (objemové indexy, SOPR=100)
- M000140e Reálné důchody (objemové indexy, r.2010=100)
- M000141 Změny čisté finanční pozice ČR vůči nerezidentům

Vyberte období **od:** 1990 **do:** 2015

směrování výstupu: Výstup na obrazovku **PROVĚST**

Export do Excelu

Český statistický úřad, Na padesátém 81, 100
 © Český statistický úřad

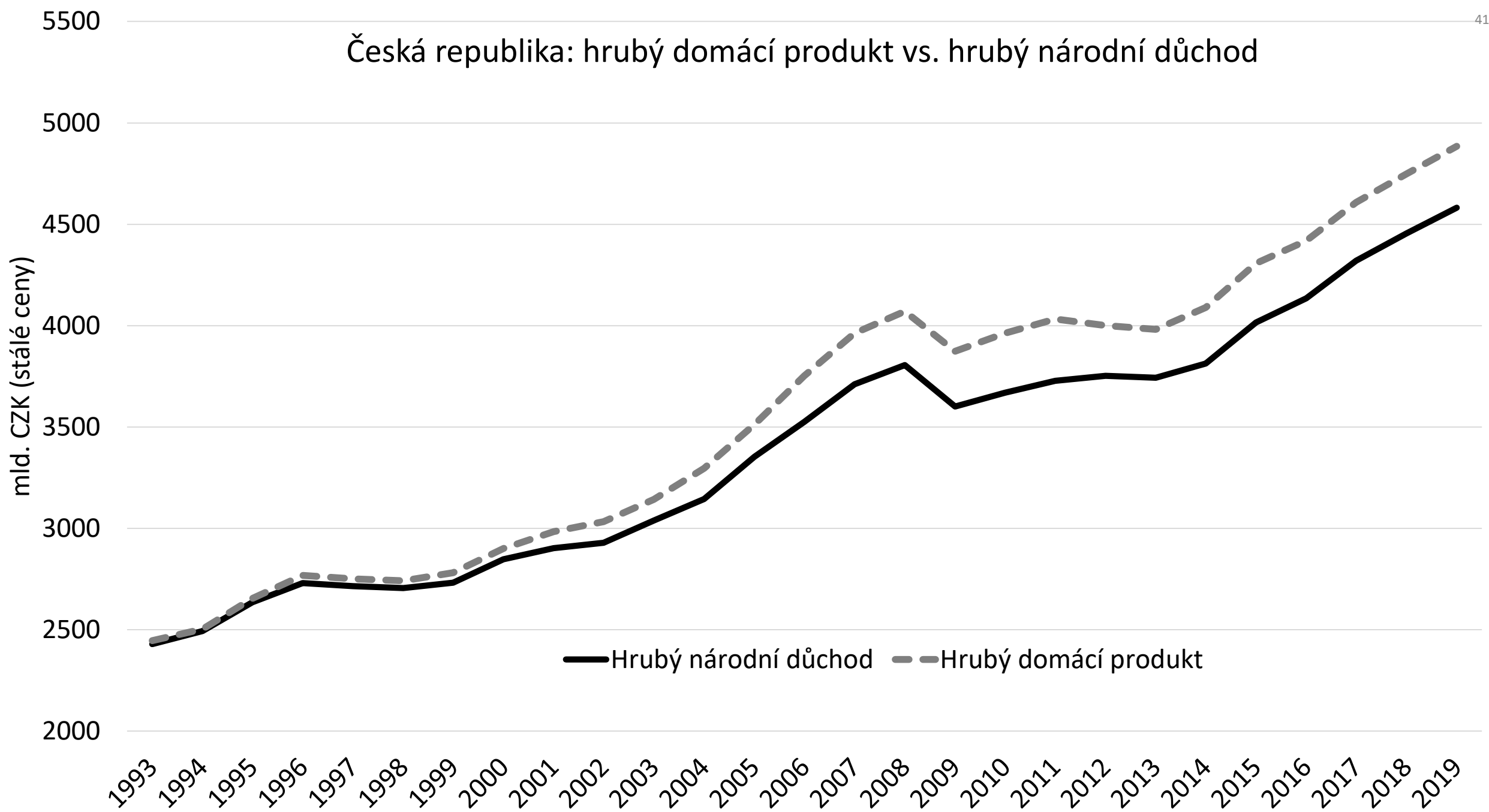
Zdroj: český statistický úřad

M000140a Důchody, výdaje a kapitálové transakce (běžné ceny), mil CZK

	Název	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	Hrubý domácí produkt	4 015 346	3 921 827	3 953 651	4 033 755	4 059 912	4 098 128	4 313 789	4 554 615
2	Prvotní důchody - od nerezidentů	186 891	118 187	116 548	128 688	155 760	142 004	162 937	184 409
3	Prvotní důchody - nerezidentům	447 443	394 304	413 941	434 161	407 330	386 611	454 448	483 777
4	Čisté prvotní důchody od nerezidentů(+)/nerezidentům(-)	-260 552	-276 117	-297 393	-305 473	-251 570	-244 607	-291 511	-299 368
5	Hrubý národní důchod	3 754 794	3 645 710	3 656 258	3 728 282	3 808 342	3 853 521	4 022 278	4 255 247
6	Běžné transfery - od nerezidentů	39 380	42 143	42 059	41 131	48 854	48 157	62 246	72 149
7	Běžné transfery - nerezidentům	64 414	70 097	72 449	76 747	83 189	84 238	98 893	107 507
8	Čisté běžné transfery od nerezidentů(+)/nerezidentům(-)	-25 034	-27 954	-30 390	-35 616	-34 335	-36 081	-36 647	-35 358
9	Hrubý disponibilní důchod	3 729 760	3 617 756	3 625 868	3 692 666	3 774 007	3 817 440	3 985 631	4 219 889
10	Výdaje na konečnou spotřebu	2 678 872	2 729 612	2 756 756	2 791 888	2 801 813	2 851 036	2 922 816	3 029 383
11	Hrubé národní úspory	1 050 888	888 144	869 112	900 778	972 194	966 404	1 062 815	1 190 506
12	Tvorba hrubého kapitálu	1 249 396	1 039 879	1 074 377	1 087 401	1 063 114	1 010 887	1 116 425	1 246 027
13	Saldo běžných trasakcí s nerezidenty	-198 508	-151 735	-205 265	-186 623	-90 920	-44 483	-53 610	-55 521
14	Kapitálové transfery - od nerezidentů	36 302	65 771	72 866	71 171	60 943	91 582	81 396	144 896
15	Kapitálové transfery - nerezidentům	1 727	688	2 847	752	15 827	6 363	8 490	4 722
16	Čisté pořízení nevyráběných nefinančních aktiv od nerezidentů(+)/nerezidentům(-) ¹⁾	-2 764	-15 205	-8 051	-112	3 185	-4 412	-1 990	-859
17	Čisté kapitálové transakce od nerezidentů(+)/nerezidentům(-)	37 339	80 288	78 070	70 531	41 931	89 631	74 896	141 033
18	Čisté půjčky(+)/výpůjčky	-161 169	-71 447	-127 195	-116 092	-48 989	45 148	21 286	85 512
19	Spotřeba fixního kapitálu	811 474	841 008	849 717	863 985	879 573	906 134	938 874	981 277
20	Čistý domácí produkt	3 203 872	3 080 819	3 103 934	3 169 770	3 180 339	3 191 994	3 374 915	3 573 338
21	Čistý národní důchod	2 943 320	2 804 702	2 806 541	2 864 297	2 928 769	2 947 387	3 083 404	3 273 970
22	Čistý disponibilní důchod	2 918 286	2 776 748	2 776 151	2 828 681	2 894 434	2 911 306	3 046 757	3 238 612
23	Čisté národní úspory	239 414	47 136	19 395	36 793	92 621	60 270	123 941	209 229

Skutečně je HDP vhodný ukazatel?

Česká republika: hrubý domácí produkt vs. hrubý národní důchod

Položky platební bilance „schované“ v národním účetnictví

M000140a Důchody, výdaje a kapitálové transakce (běžné ceny), mil CZK

Název	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
1 Hrubý domácí produkt	4 015 346	3 921 827	3 953 651	4 033 755	4 059 912	4 098 128	4 313 789	4 554 615	1
2 Prvotní důchody - od nerezidentů								184 409	2
3 Prvotní důchody - nerezidentům								483 777	3
4 Čisté prvotní důchody od nerezidentů(+)/nerezidentům(-)	-260 552	-276 117	-297 393	-305 473	-251 570	-244 607	-291 511	-299 368	4
5 Hrubý národní důchod	3 754 794	3 645 710	3 656 258	3 728 282	3 808 342	3 853 521	4 022 278	4 255 247	5
6 Běžné transfery - od nerezidentů	39 380	42 143	42 059	41 131	48 854	48 157	62 246	72 149	6
7 Běžné transfery - nerezidentům								107 507	7
8 Čisté běžné transfery od nerezidentů(+)/nerezidentům(-)								-35 358	8
9 Hrubý disponibilní důchod	3 729 760	3 617 756	3 625 868	3 692 666	3 774 007	3 817 440	3 985 631	4 219 889	9
10 Výdaje na konečnou spotřebu	2 678 872	2 729 612	2 756 756	2 791 888	2 801 813	2 851 036	2 922 816	3 029 383	10
11 Hrubé národní úspory								190 506	11
12 Tvorba hrubého kapitálu								246 027	12
13 Saldo běžných trasakcí s nerezidenty								-55 521	13
14 Kapitálové transfery - od nerezidentů	36 302	65 771	72 866	71 171	60 943	91 582	81 396	144 896	14
15 Kapitálové transfery - nerezidentům	1 727	688	2 847	752	15 827	6 363	8 490	4 722	15
16 Čisté pořízení nevyráběných nefinančních aktiv od nerezidentů(+)/nerezidentům(-) ¹⁾								-859	16
17 Čisté kapitálové transakce od nerezidentů(+)/nerezidentům(-)								141 033	17
18 Čisté půjčky(+)/výpůjčky	-161 169	-71 447	-127 195	-116 092	-48 989	45 148	21 286	85 512	18
19 Spotřeba fixního kapitálu	811 474	841 008	849 717	863 985	879 573	906 134	938 874	981 277	19
20 Čistý domácí produkt	3 203 872	3 149 819	3 103 934	3 169 770	3 180 339	3 191 994	3 374 915	3 573 338	20
21 Čistý národní důchod								3 273 970	21
22 Čistý disponibilní důchod								3 238 612	22
23 Čisté národní úspory								209 229	23

Bilance prvotních důchodů (řádek č. 4 = ř. č. 2 – ř. č. 3)

Bilance druhotných důchodů (řádek č. 8 = ř. č. 6 – ř. č. 7)

Bilance běžného účtu (řádek č. 13 = ř. č. 11 – ř. č. 12)

Bilance kapitálového účtu (řádek č. 17 = ř. č. 14 – ř. č. 15 – ř. č. 16)

Bilance finančního účtu (řádek č. 18 = ř. č. 17 + ř. č. 13)

Běžný účet =
bilance
prvotních
důchodů +
bilance
druhotných
důchodů +
výkonová
bilance

Poznámka: místo „bilance“ možno užívat pojem „saldo“.

Výkonová bilance = Export – import zboží a služeb („schována“ v HDP)

Opakování: Stručně o položkách platební bilance z předchozího slidu

Výkonová bilance
(NX),

tj. $HDP = C + I + G + NX$

Bilance prvotních
důchodů

Bilance
druhotných
důchodů

O
položkách
finančního
úctu viz
dříve a
dále

- **Běžný účet** zachycuje:
 - toky zboží (vývoz a dovoz) a služeb (příjmy a výdaje z dopravních služeb, cestovního ruchu a ostatních obchodních a neobchodních služeb),
 - výnosy z kapitálu, investic a práce (úroky, dividendy, reinvestované zisky, pracovní příjmy)
 - a kompenzující položky k reálným a finančním zdrojům poskytnutým či získaným bez protihodnoty (běžné jednostranné převody jako např. dary, výživné, penze, zahraniční pomoc, příspěvky aj.). Patří sem i platby, které ČR zasílá do rozpočtu EU.
- **Kapitálový účet** zachycuje převody související s migrací obyvatelstva, promíjením dluhů, investičními granty a převody nehmotných práv (např. licence, patenty, autorská práva, obchody s emisními limity). Zde zaznamená kapitálové transfery z EU (strukturální fondy) – pro ČR významné.
- **Finanční účet** zahrnuje transakce spojené se vznikem, zánikem a změnou vlastnictví finančních pohledávek a závazků vlády, bankovní a podnikové sféry a ostatních subjektů ve vztahu k zahraničí. Poskytuje informace o finančních (kapitálových) tocích v členění na:
 - *přímé investice* (základní jmění a ostatní kapitál),
 - *portfoliové investice* majetkového a dluhového charakteru,
 - *finanční deriváty* (operace bank)
 - *a ostatní investice* dělené z časového hlediska na dlouhodobé a krátkodobé a členěné podle základních sektorů (ČNB, obchodní banky, vláda a ostatní sektory), pod něž spadají dodavatelské a bankovní úvěry, půjčky, depozita, členské podíly v mezinárodních neměnových organizacích aj.
- Chyby a opomenutí

Obsah prezentace

- Co je platební bilance* a čistá investiční pozice země?
- Vztah mezi BoP a národním účetnictvím
- **„Chyby“ při analýze otevřené ekonomiky v kontextu BoP a nár. účetnictví**
 - HDP v otevřené ekonomice není zcela komplexní ukazatel...
 - **Sektorový pohled na bilanci běžného účtu, resp. čisté půjčky/výpůjčky**
 - Tzv. důchodový efekt směnných relací v zahraničním obchodě

Sektorový pohled na čisté půjčky/výpůjčky, resp. „příspěvky“ k saldu běžného účtu ⁴⁵

Úspory a investice (viz rovnice (1-11)) jdou dále rozepsat na soukromé a veřejné (vládní):

$$CAB = (S_P - I_P) + (S_G - I_G) \quad (1-14)$$

kde S_P jsou privátní (soukromé) úspory, I_P značí investice soukromého sektoru, S_G úspory vlády a I_G vládní investice.

Vrátíme-li se k rovnici (1-11), pak můžeme uvést:

$$CAB = [(S_{firmy} + S_{H+NPISH}) + S_G] - [(I_{firmy} + I_{H+NPISH}) + I_G]. \quad (1-15)$$

kde S_{firmy} jsou úspory korporací (finančních a nefinančních), $S_{H+NPISH}$ úspory domácností a soukromých neziskových organizací („neziskovky“, NPISH), S_G jsou úspory vlády. I_{firmy} značí investice korporací, $I_{H+NPISH}$ investice domácností a sektoru soukromých neziskových organizací. I_G značí investice vlády.

Díky tomuto rozkladu možno sledovat mj. vliv vládního sektoru:

- 1) bude vládní deficit financován z úspor soukromého sektoru (→ vytěsňování investic);
- 2) nebo ze zahraničních zdrojů (→ problém dvojího deficitu, tj. deficit běžného účtu a vládní deficit)?

Jen pro připomenutí: jaký je rozdíl mezi
a) běžným účtem platební bilance
a
b) čistými půjčkami/výpůjčkami

Významná (ale opomíjená) položka národního účetnictví je tzv. čisté půjčky/čisté výpůjčky (net lending/net borrowing, *NLB*):

$$NLB = NX + BPI + BSI + KAB, \quad (1-12)$$

kde *KAB* je kapitálový účet platební bilance (capital account, net capital transactions, tj. kapitálové transakce).

Z rovnice (1-6) a (1-7) tedy vyplívá:

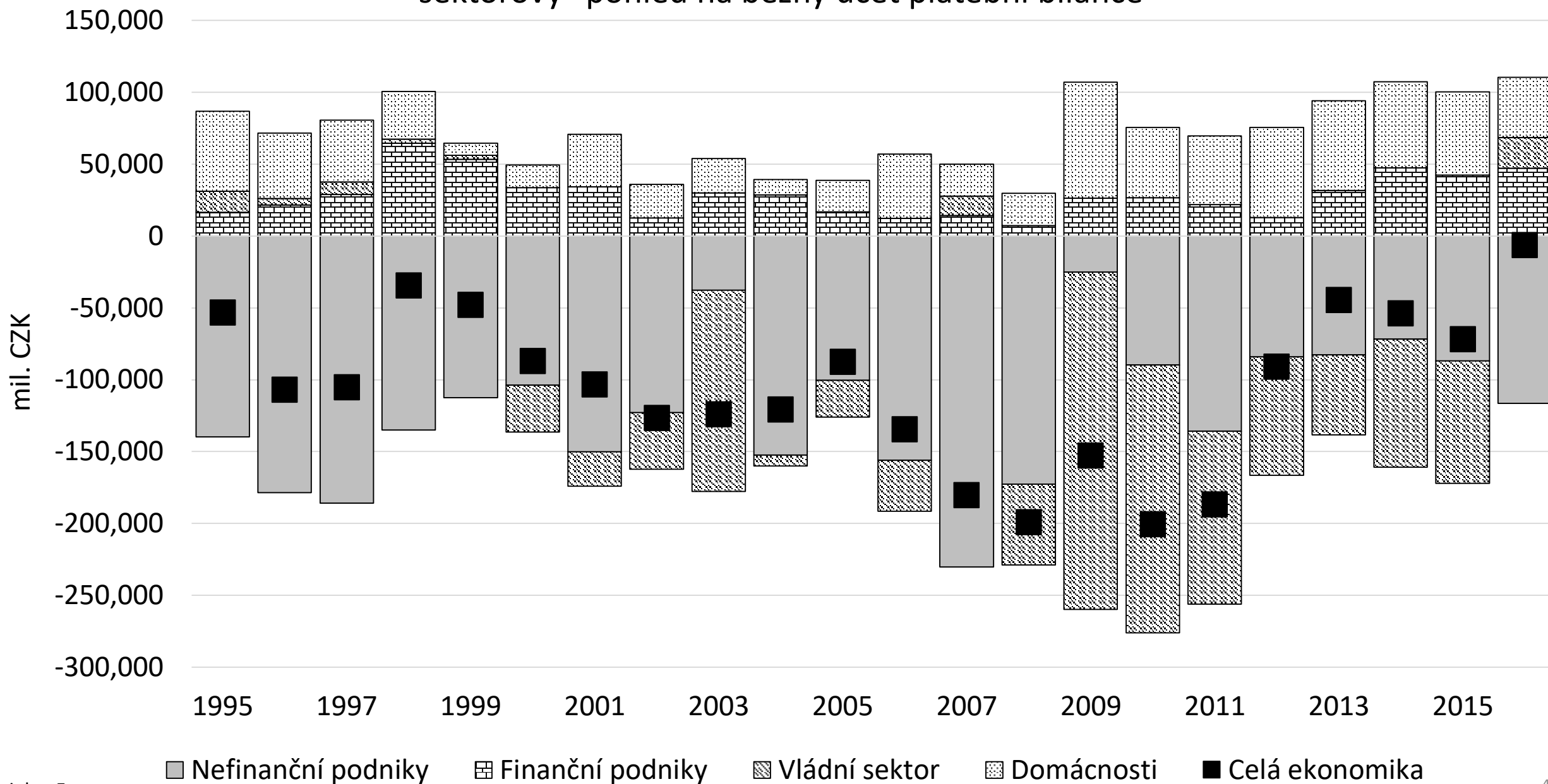
$$NLB = CAB + KAB = \text{finanční účet platební bilance} \quad (1-13)$$

To tedy znamená, že:

- a) běžný účet platební bilance je rozdíl mezi mírou úspor a investic a
- b) čisté půjčky/výpůjčky je rozdíl mezi mírou úspor a investic + salda kapitálového účtu
(to tedy znamená, že čisté půjčky/výpůjčky = finanční účet platební bilance)

Česká republika: Sektorový pohled na vývoj rozdílu mezi úsporami a investicemi, tj. "sektorový" pohled na běžný účet platební bilance

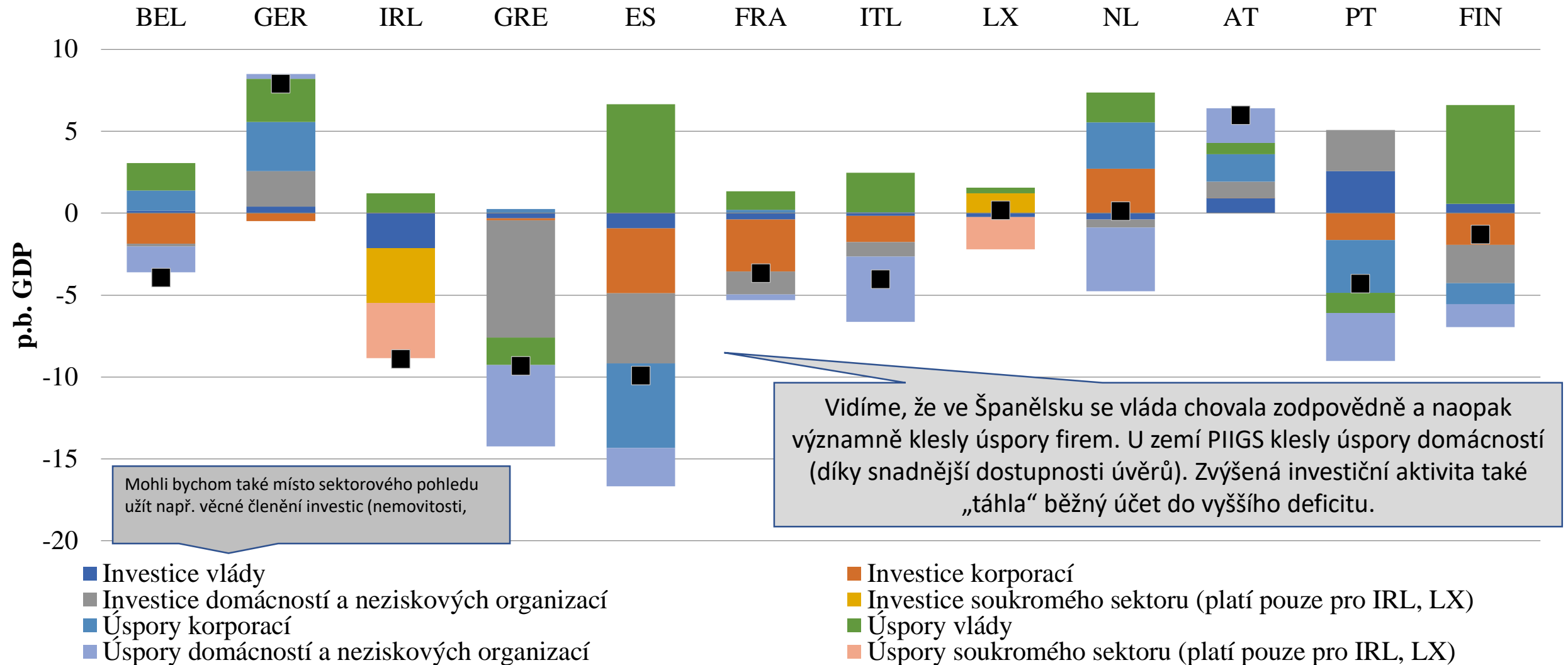

Krise eurozóny: sektorový pohled

- PIIGS*: stejný zdroj nerovnováhy u všech zemích?
 - Kde byl vyšší „vytěsňovací efekt“?
 - Kde nastal vyšší deficit běžného účtu, resp. vyšší problém dvojího deficitu?
- Kdo financoval vládní sektor, resp. deficit běžného účtu?
- Viz také doc. Brůna (Finanční stabilita) a prof. Mandel (Mezinárodní monetární ekonomie)

*Portugalsko, Irsko, Itálie, Řecko, Španělsko

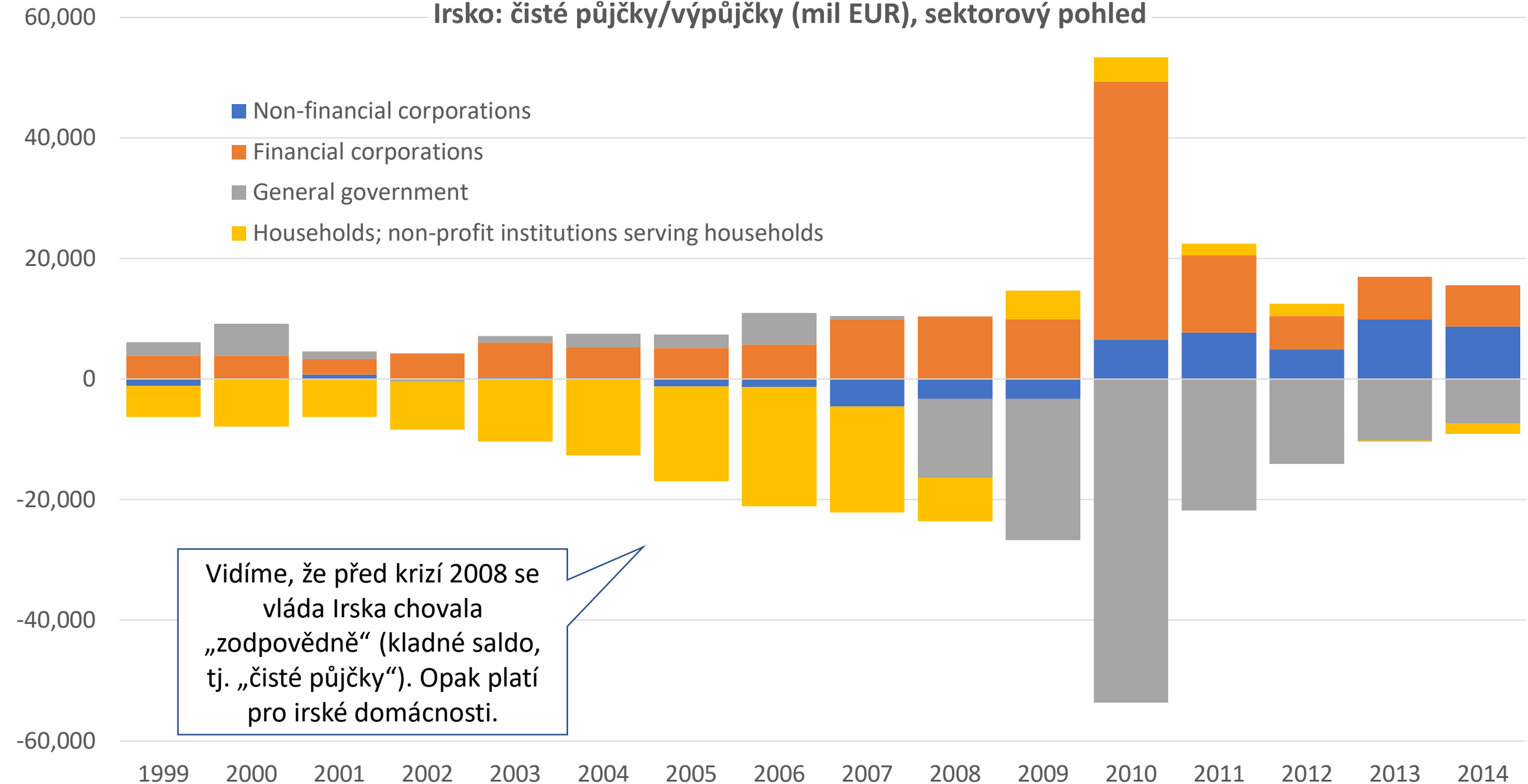
Sektorový pohled na úspory a investice: Rozdíly mezi lety 1997 a 2007 (krize eurozóny)

Poměr běžného účtu k HDP

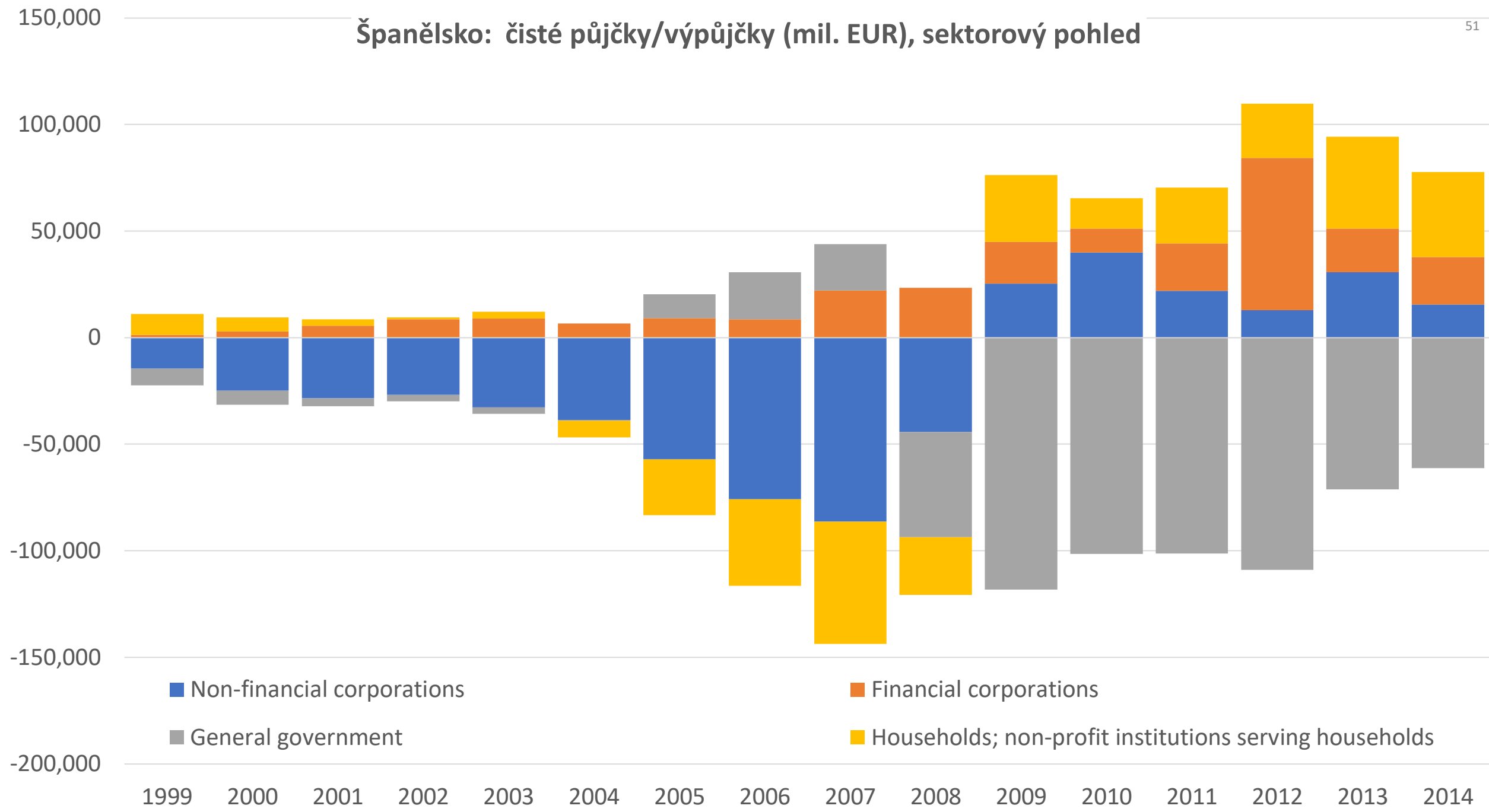
Zdroj dat: IMF, WEO a AMECO, výpočty a graf vlastní

Irsko: čisté půjčky/výpůjčky (mil EUR), sektorový pohled

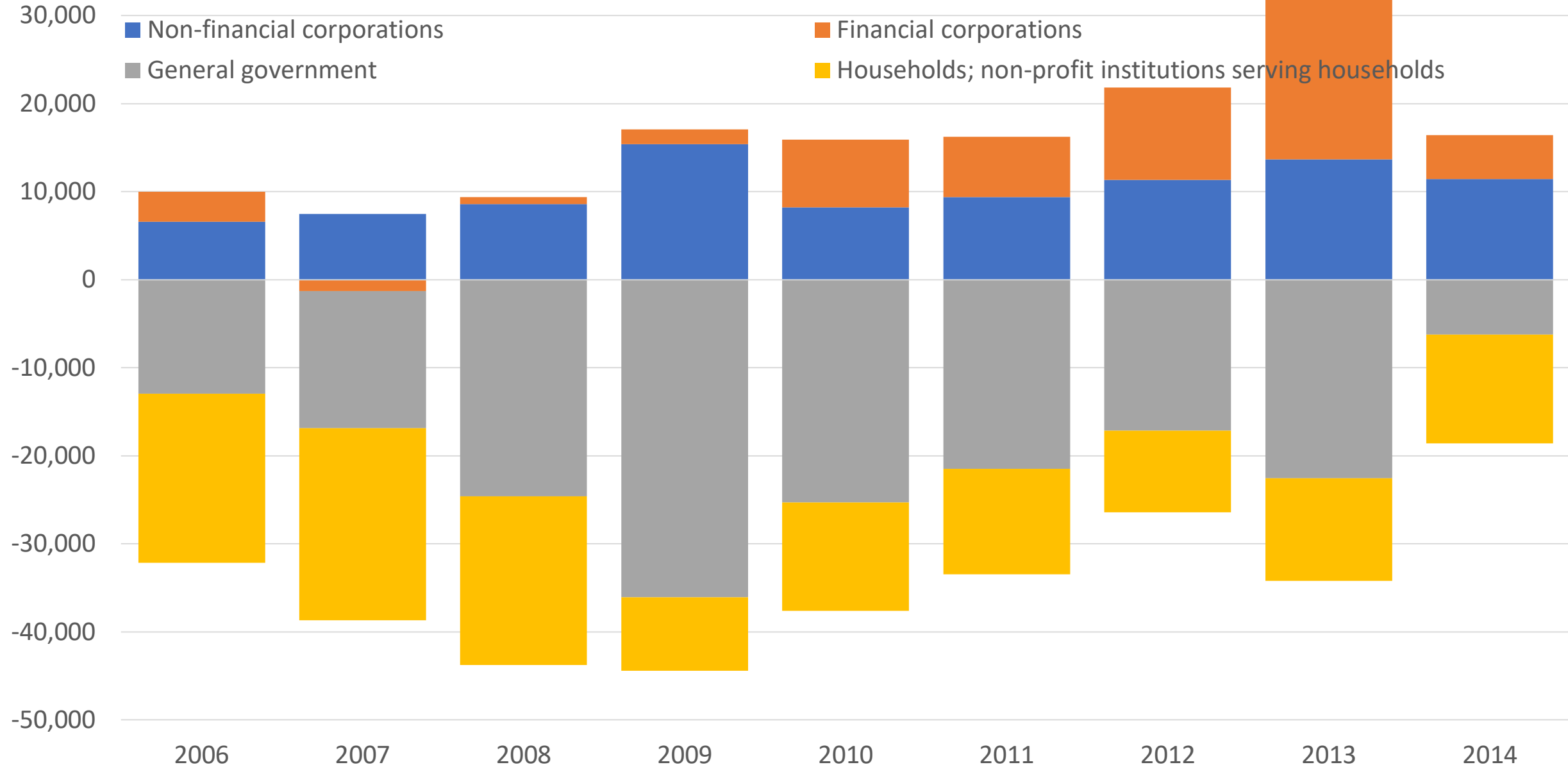
Vidíme, že před krizí 2008 se vláda Irska chovala „zodpovědně“ (kladné saldo, tj. „čisté půjčky“). Opak platí pro irské domácnosti.

Španělsko: čisté půjčky/výpůjčky (mil. EUR), sektorový pohled

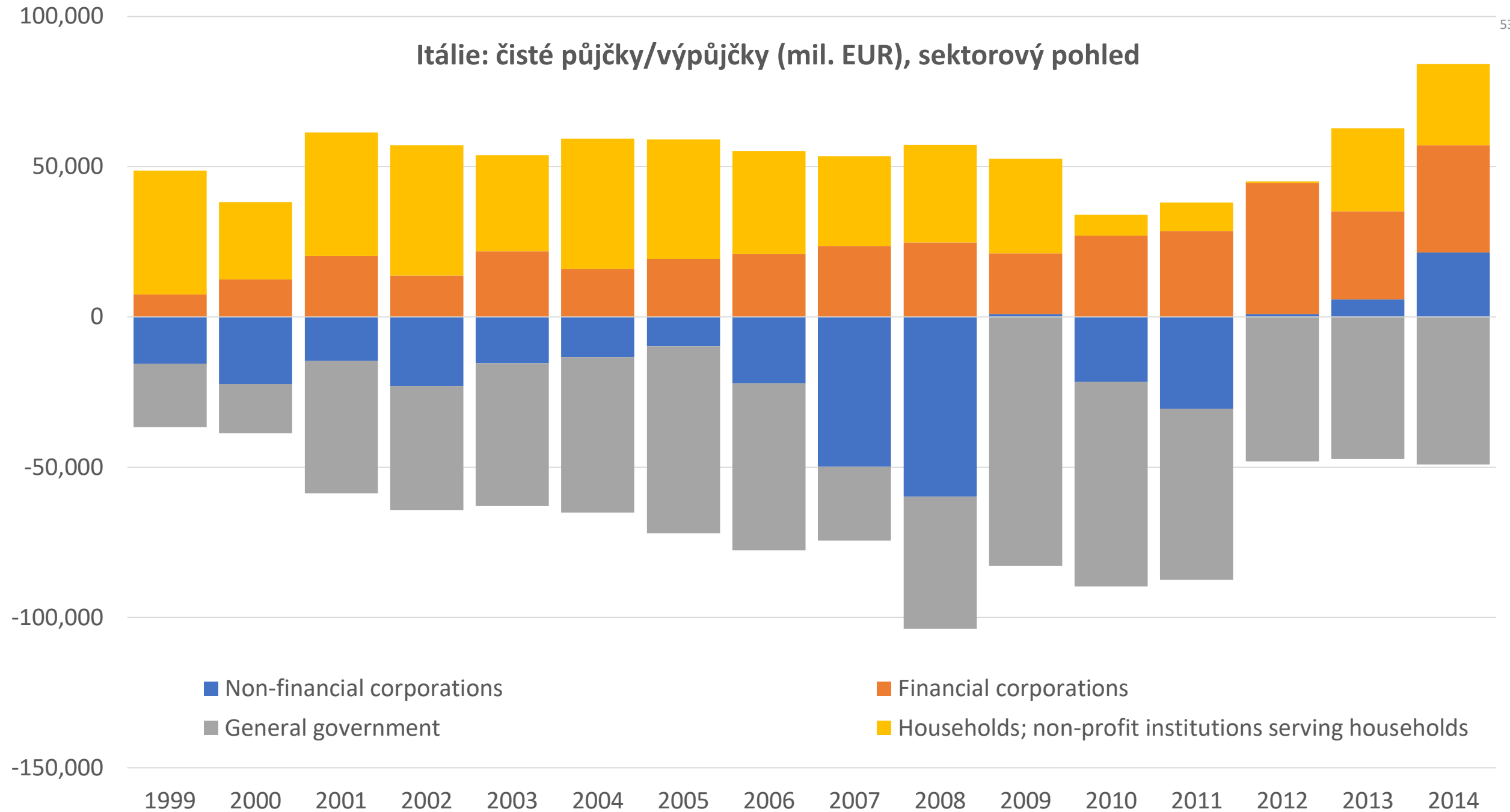

Zdroj: Eurostat, graf vlastní

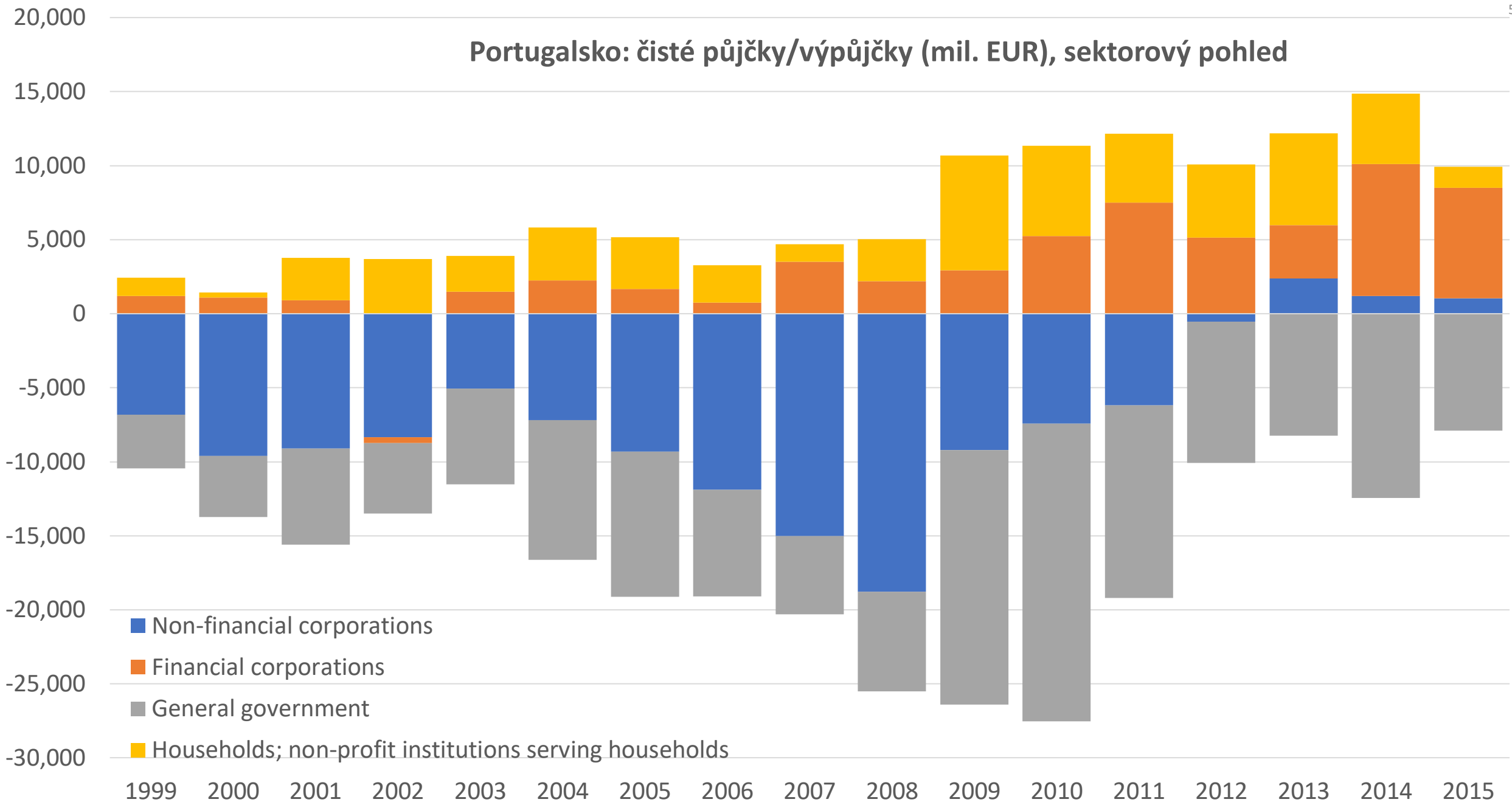
Řecko: čisté půjčky/výpůjčky (mil. EUR), sektorový pohled

Itálie: čisté půjčky/výpůjčky (mil. EUR), sektorový pohled

Portugalsko: čisté půjčky/výpůjčky (mil. EUR), sektorový pohled

Sektorový pohled na krizi eurozóny: Shrnutí

Stát	"Deficit"	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ireland	čisté půjčky/výpůjčky vlády (% HDP)	2,4	4,8	0,9	-0,3	0,4	1,4	1,6	2,8	0,3	-7,0	-13,8	-32,1	-12,6	-8,0	-5,7	-3,7	-1,9
Ireland	saldo běžného účtu (% HDP)	0,2	0,6	0,2	0,2	0,5	-0,1	-3,5	-5,4	-6,5	-6,3	-4,7	-1,2	-1,6	-2,6	2,1	1,7	10,2
Spain	čisté půjčky/výpůjčky vlády (% HDP)	-1,4	-1,0	-0,5	-0,4	-0,4	0,0	1,2	2,2	2,0	-4,4	-11,0	-9,4	-9,6	-10,4	-6,9	-5,9	-5,1
Spain	saldo běžného účtu (% HDP)	-3,3	-4,4	-4,4	-3,7	-3,9	-5,6	-7,5	-9,0	-9,6	-9,3	-4,3	-3,9	-3,2	-0,2	1,5	1,0	1,4
Greece	čisté půjčky/výpůjčky vlády (% HDP)	-6,1	-4,1	-5,5	-6,0	-7,8	-8,8	-6,2	-5,9	-6,7	-10,2	-15,2	-11,2	-10,2	-6,5	-3,5	-4,1	-3,1
Greece	saldo běžného účtu (% HDP)	-3,6	-5,9	-5,4	-6,8	-8,5	-7,7	-8,9	-11,5	-15,2	-15,1	-12,3	-11,4	-10,0	-3,8	-2,0	-2,1	0,0
Italy	čisté půjčky/výpůjčky vlády (% HDP)	-1,8	-1,3	-3,4	-3,1	-3,4	-3,6	-4,2	-3,6	-1,5	-2,7	-5,3	-4,2	-3,5	-2,9	-2,9	-3,0	-2,6
Italy	saldo běžného účtu (% HDP)	1,1	0,0	0,5	-0,3	-0,6	-0,4	-0,9	-1,6	-1,5	-2,9	-1,9	-3,4	-3,0	-0,4	0,9	1,9	2,2
Portugal	čisté půjčky/výpůjčky vlády (% HDP)	-3,0	-3,2	-4,8	-3,3	-4,4	-6,2	-6,2	-4,3	-3,0	-3,8	-9,8	-11,2	-7,4	-5,7	-4,8	-7,2	-4,4
Portugal	saldo běžného účtu (% HDP)	-8,9	-10,8	-10,4	-8,5	-7,2	-8,3	-9,9	-10,7	-9,7	-12,1	-10,4	-10,2	-6,0	-1,8	1,5	0,1	0,4

Sektorový pohled na čisté půjčky/výpůjčky: Data (Eurostat)

DATABASE

- Data Navigation Tree
 - Database by themes
 - General and regional statistics
 - Economy and finance
 - National accounts (ESA 2010) (na10)
 - Annual national accounts (nama10) (Explanations) (Overview)
 - Quarterly national accounts (namq_10) (Explanations) (Overview)
 - Supply, use and Input-output tables (naio_10)
 - Annual sector accounts (ESA 2010) (nasa_10) (Explanations)
 - Key indicators (nasa_10_ki)
 - Non-financial transactions (nasa_10_nf_tr)** ←
 - Financial flows and stocks (nasa_10_f)
 - Quarterly sector accounts (ESA 2010) (nasq_10) (Explanations)
 - National accounts - international data cooperation (naid_10) (Explanations)
 - Regional economic accounts - ESA 2010 (nama_10reg)
 - National accounts (including GDP) (ESA 95) (na)
 - Government statistics (gov)
 - Exchange rates (ert)
 - Interest rates (irt)

Non-financial transactions [nasa_10_nf_tr]
 Last update: 21-02-2017
 Interactive extraction size limit: 750000
 Current extraction size: 680
 Dimension selection: 1/2

DIRECT | GEO | NA_ITEM | SECTOR | TIME | UNIT

View
 Sorting: Sort Ascending Sort Descending Sort Protocol Order
 Show: Codes Labels Both

Filtering
 Filtering type: Text Code range Pattern
 Search in: Codes Labels Both

Select all	Code	Label
☒	PAID	Paid
☐	RECV	Received

Non-financial transactions [nasa_10_nf_tr]
 Last update: 02-02-2017
 Interactive extraction size limit: 750000
 Current extraction size: 2720
 Dimension selection: 2/118

DIRECT | GEO | **NA_ITEM** | SECTOR | TIME | UNIT

View
 Sorting: Sort Ascending Sort Descending Sort Protocol Order
 Show: Codes Labels Both

Filtering
 Filtering type: Text Code range Pattern
 Search in: Codes Labels Both

Select all	Code	Label
☐	B101	Change in net worth due to saving and capital transfers
☒	B9	Net lending (+) / net borrowing (-)
☐	B9FX9	Discrepancy with the financial net lending/net borrowing (B9F-B9)
☐	OTE	Total general government expenditure
☐	OTR	Total general government revenue
☐	EMP_PS_DC	Total employment (thousands of persons) domestic concept
☐	EMP_HW_DC	Total employment (thousands of hours worked) domestic concept

Zdroj: <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>
 + autor

Pokud bychom chtěli zachytit vztah pouze mezi úsporami a investicemi jednotlivých sektorů, tj. přibližné „sektorové“ saldo běžného účtu, pak místo „Net lending (+) / net borrowing (-)“ vybereme možnost „Saving, gross“ a „Gross fixed capital formation“

Sektorový pohled na čisté půjčky/výpůjčky: Eurostat a AMECO

Eurostat - Data Explorer - Mozilla Firefox

appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitModifiedQuery.do

Non-financial transactions [nasa_10_nf_tr]

Last update: 21-02-2017

Interactive extraction size limit: 750000
Current extraction size: 2720
Dimension selection: 4/11

Update

DIRECT | GEO | NA_ITEM | **SECTOR** | TIME | UNIT

View

Sorting Sort Ascending Sort Descending Sort Protocol Order

Show Codes Labels Both

Filtering

Filtering type: Text Code range Pattern

Search in: Codes Labels Both

Search **Show all**

☐ Select all	Code	Label
☐	S1	Total economy
☐	S1N	Unspecified Total Economy
☒	S11	Non-financial corporations
☐	S11001	Public non-financial corporations
☒	S12	Financial corporations
☐	S12001	Public financial corporations
☒	S13	General government
☒	S14_S15	Households; non-profit institutions serving households

Je zcela běžné, že k sektoru *domácností* se v analýzách připojuje sektor *non-profit institutions serving households* („neziskovky“)

ec.europa.eu/economy_finance/ameco/user/serie/SelectSerie.cfm

- 13 - MONETARY VARIABLES
- 14 - CORPORATIONS (S11 + S12)
 - 14.1 - REVENUE
 - 14.2 - EXPENDITURE
 - 14.3 - BALANCES
 - Gross value added at basic prices (B1g) (UGVAC)
 - Gross operating surplus (B2g) (UOGC)
 - Balance of primary income, gross (B3g) (USGC)
 - Balance of primary income, net (B3n) (USNC)
 - Gross disposable income (B6g) (USGC)
 - Net disposable income (B6n) (USNC)
 - Gross saving (B8g) (USGC)
 - Net saving (B8n) (USNC)
 - Net lending (+) or net borrowing (-) (B9) (UBLG)
- 15 - HOUSEHOLDS AND NPISH (S14 + S15)
 - 15.1 - REVENUE
 - 15.2 - EXPENDITURE
 - 15.3 - BALANCES
 - Gross operating surplus and mixed income (B2g+B3g) (UOGH)
 - Non-labour income (B2g+B3g+D4 net) (UVOH)
 - Gross disposable income (B6g) (USGH)
 - Real gross disposable income (deflator: private consumption) (USGRH)
 - Net disposable income (B6n) (USNH)
 - Gross saving (B8g) (USGH)
 - Saving rate, gross (ASGH)
 - Net saving (B8n) (USNH)
 - Saving rate, net (ASNH)
 - Net lending (+) or net borrowing (-) (B9) (UBLH)
- 16 - GENERAL GOVERNMENT (S13)
 - 16.1 - REVENUE (ESA 2010)
 - 16.2 - EXPENDITURE (ESA 2010)
 - 16.3 - NET LENDING (ESA 2010)
 - Net lending (B9) (UBLG)
 - Net lending excluding interest (UBLGI)
 - Net lending excluding gross fixed capital formation (UBLGG)
 - 16.4 - EXCESSIVE DEFICIT PROCEDURE

Obsah prezentace

- Co je platební bilance* a čistá investiční pozice země?
- Vztah mezi BoP a národním účetnictvím
- **„Chyby“ při analýze otevřené ekonomiky v kontextu BoP a nár. účetnictví**
 - HDP v otevřené ekonomice není zcela komplexní ukazatel...
 - Sektorový pohled na bilanci běžného účtu, resp. čisté půjčky/výpůjčky
 - **Tzv. důchodový efekt směnných relací v zahraničním obchodě**

Uzavřená vs. otevřená ekonomika v kontextu směnných relací (terms of trade, TT)

- Uzavřená ekonomika:

3) OTÁZKA: vytvoří tento růst cen vína dodatečný reálný důchod (v celé uzavřené ekonomice)? Zvýší se blahobyt?

Zdroj: <https://media1.britannica.com/eb-media/08/62408-004-CB955C67.jpg> + autor

Uzavřená vs. otevřená ekonomika v kontextu TT

Zdroj: <https://i0.cz/s/nosf/Js09as/687018.183x137.jpg> + autor

3) OTÁZKA č. i): vytvoří tento růst cen vína dodatečný reálný důchod v ČR (v celé otevřené ekonomice)? Zvýší se blahobyt?

Otázka č. ii): A co když do České republiky budeme dovážet levnou ropu? Jaké to bude mít dopady na reálný důchod?

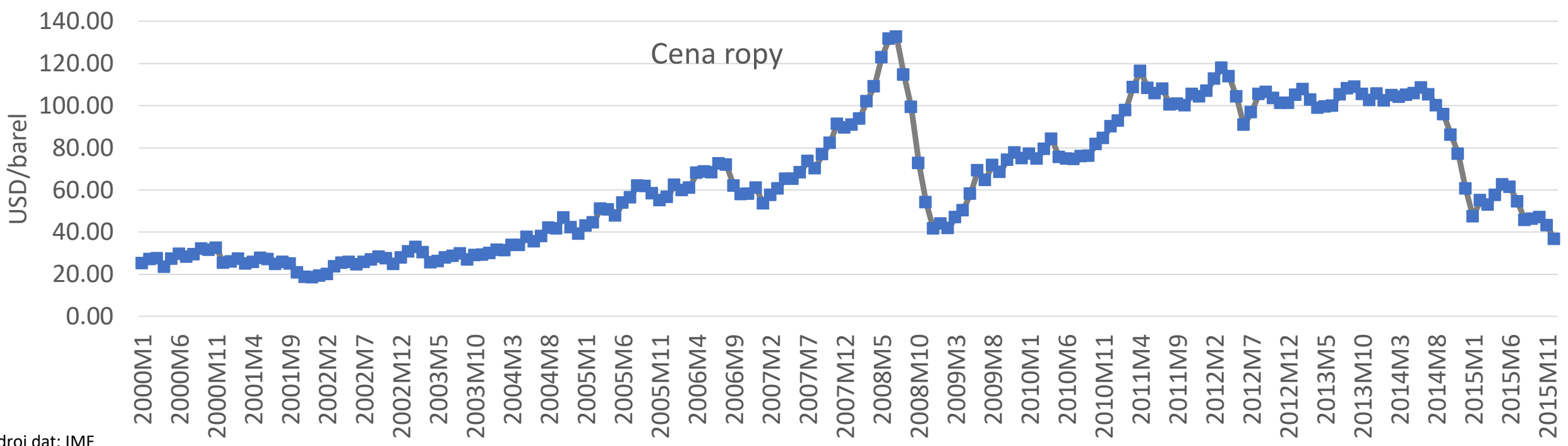
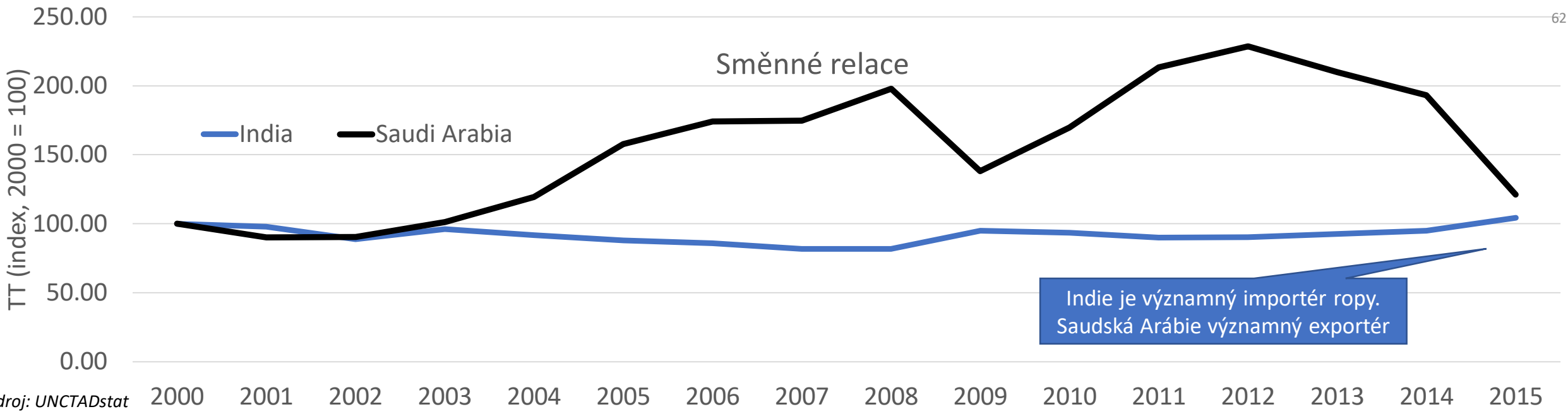
Zdroj: autor

Směnné relace (TT) v zahraničním obchodě

$$\text{index } TT = \frac{\text{index zahraničních cen exportu}}{\text{index zahraničních cen importu}}$$

$$\begin{aligned} & \text{přínosy/ztráty ze změn } TT \text{ v zahraničním obchodě} \\ &= \frac{\text{nominální } NX}{\text{cenový deflátor}_{NX}} - \left(\frac{EX_{\text{nominál}}}{\text{cenový deflátor}_{EX}} - \frac{IM_{\text{nominál}}}{\text{cenový deflátor}_{IM}} \right) \end{aligned}$$

- V otevřené ekonomice: *reálný hrubý disponibilní důchod* = $GDP_r + BPI_r + BSI_r +$ *přínosy/ztráty ze změn TT v zahraničním obchodě*

What does India import? (2014)

< 2013

TOTAL: \$422B

Crude Petroleum

29%

Petroleum Gas

4.2%

Coal...

3.7%

Copper Ore

1.1%

Refined...

1.1%

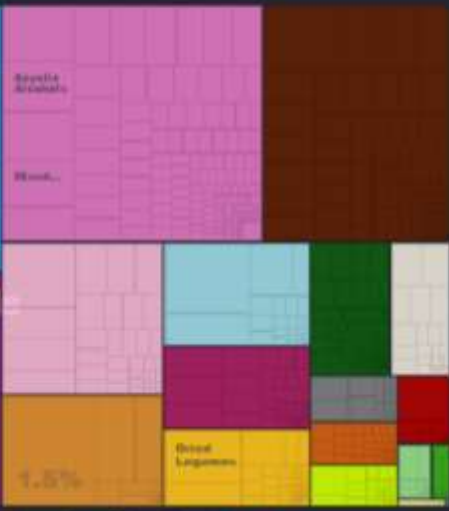
Gold

7.4%

Diamond

4.1%

Silver

What does Saudi Arabia export? (2014)

< 2013

TOTAL: \$306B

Crude Petroleum

76%

Refined Petroleum

6.5%

Petroleum Gas

1.7%

Ethylene...

3.7%

Acyclic Alcohols

2.4%

Ethers

1.2%

Cyclic Hydrocarbons

0.8%

Pro Českou republiku: ČSÚ a důchodový efekt TT

REÁLNÉ DŮCHODY

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD Databáze národních účtů

Vyhledat v databázích NÚ

Důchody za NH

nacházíte se: Úvod > Statistiky > HDP, národní účty > Národní účty > Důchody za NH
Poslední aktualizace: 31.6.2016 (údaje za roky 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)

Skupina tabulek "Důchody za NH" zachycuje změna hlavní makroekonomické agregáty v brutto i netto vyjádření a toky důchodů do/ze zahraničí v nominálním i reálném vyjádření a výslednou složku podle České republiky vůči nerezidentům.

Vyberte jednu tabulku:

- M000140a Reálné důchody (ceny předchozího roku)
- M000140c Reálné důchody (ceny roku 2010)
- M000140d Reálné důchody (objemové indexy, 50PR=100)
- M000140e Reálné důchody (objemové indexy, r.2010=100)
- M000141 Změny čisté finanční pozice ČR vůči nerezidentům

Vyberte období od: 1990 - do: 2015 -

směrování výstupu: Export do Excelu - PRŮVÉST
Výstup na obrazovku
Export do Exodu

Český statistický úřad, Na padesátém 81, 100 82 Praha 10; tel.: 274 051 111 (ústředna)
© Český statistický úřad, 2017

M000140b Reálné důchody (ceny předchozího roku)

mil. Kč

Název	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Hrubý domácí produkt	3 701 050	3 935 698	3 820 932	4 011 836	4 032 910	4 001 491	4 040 276	4 209 397	4 509 446
Zisk nebo ztráta ze změn směnných relací	27 126	-33 118	45 249	-50 993	-42 970	-16 500	34 710	49 972	4 905
Hrubý domácí důchod	3 728 176	3 902 580	3 866 181	3 960 843	3 989 940	3 984 991	4 074 986	4 259 369	4 514 351
Prvotní důchody - od nerezidentů	165 018	181 370	116 420	116 757	127 309	152 998	141 249	161 099	182 483
Prvotní důchody - nerezidentům	403 349	434 224	388 410	414 683	429 507	400 106	384 556	449 321	478 724
Čisté prvotní důchody od nerezidentů(+)/nerezidentům(-)	-238 331	-252 854	-271 990	-297 926	-302 198	-247 108	-243 307	-288 222	-296 241
Hrubý národní důchod	3 489 845	3 649 726	3 594 191	3 662 917	3 687 742	3 737 883	3 831 679	3 971 147	4 218 110
Běžné transfery - od nerezidentů	33 569	38 217	41 513	42 134	40 690	47 988	47 901	61 544	71 395
Běžné transfery - nerezidentům	61 486	62 511	69 049	72 579	75 924	81 714	83 790	97 777	106 384
Čisté běžné transfery od nerezidentů(+)/nerezidentům(-)	-27 917	-24 294	-27 536	-30 445	-35 234	-33 726	-35 889	-36 233	-34 989
Hrubý disponibilní důchod	3 461 928	3 625 432	3 566 655	3 632 472	3 652 508	3 704 157	3 795 790	3 934 914	4 183 121
Spotřeba fixního kapitálu	738 916	798 835	839 929	862 920	870 735	884 266	898 844	920 683	959 708
Čistý domácí produkt	2 962 134	3 136 863	2 981 003	3 148 916	3 162 175	3 117 225	3 141 432	3 288 714	3 549 738
Čistý domácí důchod	2 989 260	3 103 745	3 026 252	3 097 923	3 119 205	3 100 725	3 176 142	3 338 686	3 554 643
Čistý národní důchod	2 750 929	2 850 891	2 754 262	2 799 997	2 817 007	2 853 617	2 932 835	3 050 464	3 258 402
Čistý disponibilní důchod	2 723 012	2 826 597	2 726 726	2 769 552	2 781 773	2 819 891	2 896 946	3 014 231	3 223 413

Zdroj: český statistický úřad a autor

Ostatní logika stejná, jako u dřívější analýzy

Data na důchodový efekt TT pro ostatní země: AMECO

European Commission
Economic and Financial Affairs

European Commission > Economic and Financial Affairs > AMECO (Last Update 13 February 2017)

Variables
Select at least one variable and then click 'Next'

Search by word : OR by code :

- 1 - POPULATION AND EMPLOYMENT
- 2 - CONSUMPTION
- 3 - CAPITAL FORMATION AND SAVING, TOTAL ECONOMY AND SECTORS
- 4 - DOMESTIC AND FINAL DEMAND
- 5 - NATIONAL INCOME
- 6 - DOMESTIC PRODUCT
- 7 - GROSS DOMESTIC PRODUCT (INCOME APPROACH), LABOUR COSTS
- 8 - CAPITAL STOCK
- 9 - EXPORTS AND IMPORTS OF GOODS AND SERVICES, NATIONAL ACCOUNTS
 - + 9.1 - EXPORTS OF GOODS AND SERVICES
 - + 9.2 - IMPORTS OF GOODS AND SERVICES
 - + 9.3 - EXPORTS OF GOODS
 - + 9.4 - EXPORTS OF SERVICES
 - + 9.5 - IMPORTS OF GOODS
 - + 9.6 - IMPORTS OF SERVICES
 - + 9.7 - TERMS OF TRADE
 - Goods and services (APSS)
 - Goods (APGN)
 - Services (APSN)
 - Impact of terms of trade goods and services on real income (APTA)
- 10 - BALANCES WITH THE REST OF THE WORLD
- 11 - FOREIGN TRADE
- 12 - NATIONAL ACCOUNTS BY BRANCH OF ACTIVITY
- 13 - MONETARY VARIABLES
- 14 - CORPORATIONS (S11 + S12)
- 15 - HOUSEHOLDS AND NPISH (S14 + S15)
- 16 - GENERAL GOVERNMENT (S13)
- 17 - CYCLICAL ADJUSTMENT OF PUBLIC FINANCE VARIABLES
- 18 - GROSS PUBLIC DEBT

„Hrubý...“ (brutto) nebo „čistý...“ (netto)?

*Budeme-li posuzovat vývoj ekonomiky na základě **ukazatelů čistého produktu a důchodu**, které berou v úvahu spotřebu fixního kapitálu.*

*Jde o objem fixních aktiv spotřebovaných v průběhu sledovaného období jakožto výsledek normálního opotřebení a předvídatelného zastarání, včetně náhrad za ztráty fixních aktiv. Vzhledem k tomu, že spotřeba fixního kapitálu představuje přenesenou a nikoliv nově vytvořenou hodnotu, je netto pojetí teoreticky lepší a čistší než brutto pojetí. **V důsledku použití různých metod a norem opotřebení nejsou odhady spotřeby fixního kapitálu mezi zeměmi plně srovnatelné. To je pravděpodobně hlavní důvod, proč se ukazatele v netto pojetí v analýzách velmi málo používají, ač jsou v národních účtech běžně k dispozici.***

Obsah prezentace

- Co je platební bilance* a čistá investiční pozice země?
- Vztah mezi BoP a národním účetnictvím
- „Chyby“ při analýze otevřené ekonomiky v kontextu BoP a nár. účetnictví
- **„Samostatná“ analýza BoP**
- Další (detailní) analýzy dílčích a kumulativních sald BoP
- Čistá investiční pozice země
- Globální nerovnováhy pohledem úspor a investic (Feldstein-Horioka puzzle)

Struktura BoP (dle BPM6)

	Kredit	Debet
Zboží (obchodní bilance)	Export (EX)	Import (IM)
Služby	Export	Import
Prvotní důchody	Import (příjmy)	Export (výdaje)
Druhotné důchody	Import (příjmy)	Export (výdaje)
Běžný účet		

Net (saldo)
= EX - IM
= EX - IM
= IM - EX
= IM - EX

	Kredit	Debet
Kapitálový účet	Import	Export

Net (saldo)
= IM - EX

	Čistá změna zahraničních finančních aktiv	Čistá změna zahraničních finančních pasiv
Přímé investice	Zvýšení zahr. aktiv (+); Snížení zahr. aktiv (-)	Zvýšení zahr. pasiv (+); Snížení zahr. pasiv (-)
Portfoliové investice	Zvýšení zahr. aktiv (+); Snížení zahr. aktiv (-)	Zvýšení zahr. pasiv (+); Snížení zahr. pasiv (-)
Finanční deriváty	Zvýšení zahr. aktiv (+); Snížení zahr. aktiv (-)	Zvýšení zahr. pasiv (+); Snížení zahr. pasiv (-)
Ostatní investice	Zvýšení zahr. aktiv (+); Snížení zahr. aktiv (-)	Zvýšení zahr. pasiv (+); Snížení zahr. pasiv (-)
Rezervní aktiva	Zvýšení zahr. aktiv (+); Snížení zahr. aktiv (-)	
Finanční účet		

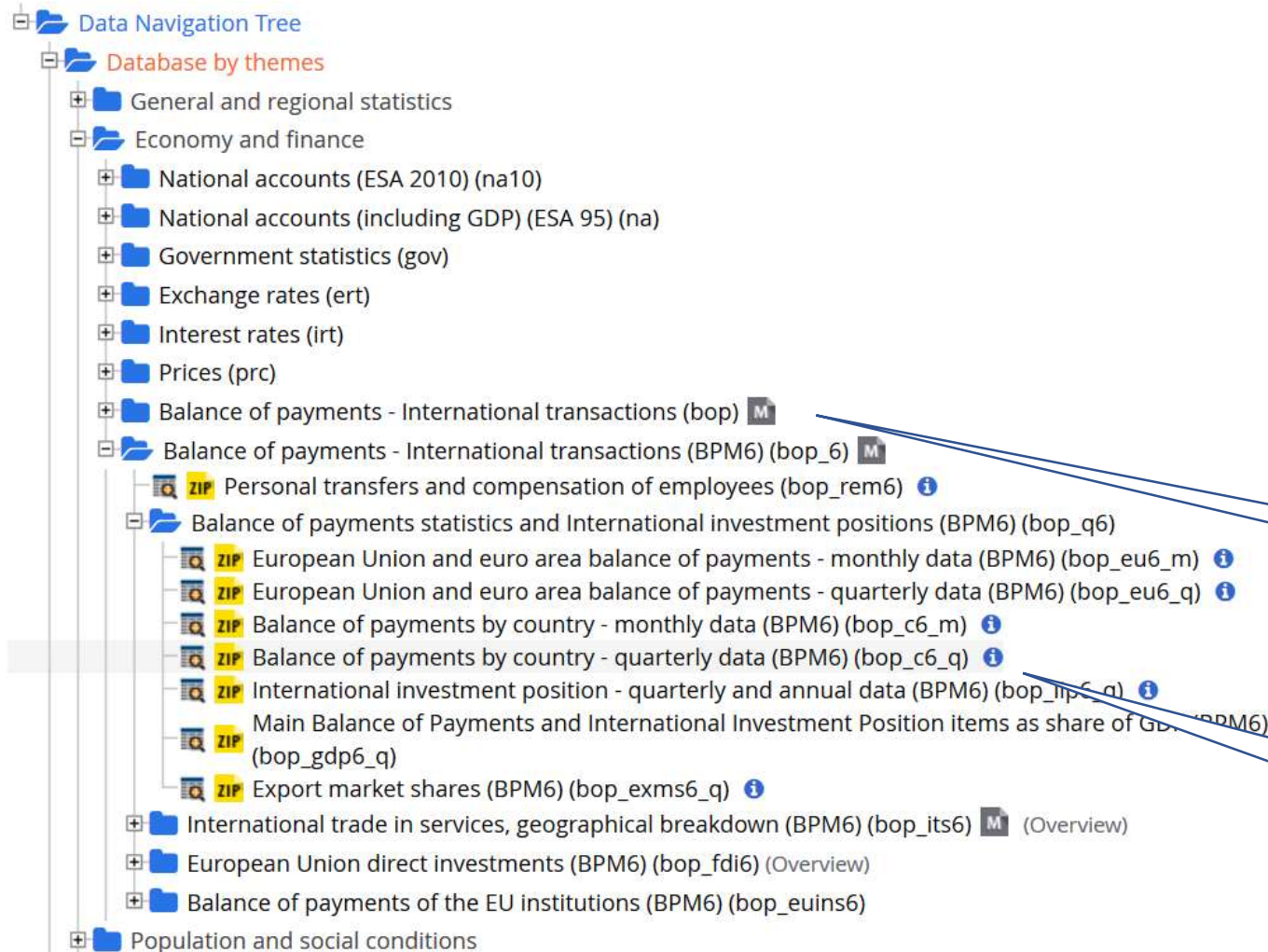
Net (saldo)
= (čistá změna zahr. fin. aktiv) - (čistá změna zahr. fin. pasiv)
= (čistá změna zahr. fin. aktiv) - (čistá změna zahr. fin. pasiv)
= (čistá změna zahr. fin. aktiv) - (čistá změna zahr. fin. pasiv)
= (čistá změna zahr. fin. aktiv) - (čistá změna zahr. fin. pasiv)
Zvýšení zahr. aktiv (+); Snížení zahr. aktiv (-)

	Kredit	Debet
Čisté chyby a opomenutí		

Net (saldo)

Snazší získání dat o platební bilanci?

- Eurostat: <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Data sestavená dle staršího manuálu
(5. vydání)

Data sestavená dle nového manuálu
(6. vydání)

Eurostat - Data Explorer

Balance of payments by country - quarterly data (BPM6) [bop_c6_q]

Last update: 25-01-2017

Table Customization show

TIME: 2014Q3, 2014Q4, 2015, 2015Q1

GEO	2014Q3	2014Q4	2015	2015Q1
Belgium	-3,769.0	633.0	1,813.0	-1,869.0
Bulgaria	894.4	-494.1	172.4	110.1
Czech Republic	-1,399.7	75.5	1,473.2	3,326.2
Denmark	7,404.1	6,983.7	24,881.7	5,373.5
Germany (until 1990 former GDR)	54,257.0	65,503.0	252,580.0	57,887.0
Estonia	78.8	164.5	446.8	-35.6
Ireland	2,580.0	937.0	26,157.0	4,519.0

Položky platební bilance

Balance of payment

Měna

Analyzované země

„protistrana“

Sektor analyzované ekonomiky

Sektor v ekonomice „protistrany“

Čas

Saldo? Kredit? Debet? Aktiva? Pasiva?

BOP_ITEM | CURRENCY | GEO | PARTNER | SECTOR10 | SECTPART | STK_FLOW

TIME

View

Search in: Codes Labels Both

Select all	Code	Label
☒	CA	Current account
☐	CKA	Current plus capital account (balance = Net lending (+) / net borrowing (-))
☐	GS	Goods and services
☐	G	Goods
☐	G1	General merchandise on a balance of payments basis
☐	G2	Net exports of goods under merchanting
☐	G21	Goods acquired under merchanting

Klikneme na nějaké „plus“

Zdroj: Eurostat + autor

BOP_ITEM | CURRENCY | GEO | PARTNER | SECTOR10 | SECTPART | STK_FLOW

TIME

View
 Sorting Sort Ascending Sort Descending Sort Protocol Order
 Show Codes Labels Both

Filtering
 Filtering type: Text Code range Pattern
 Search in: Codes Labels Both
 Search Show all

Select all	Code	Label
☐	CA	Current account
☐	CKA	Current plus capital account (balance = Net lending (+) / net borrowing (-))
☐	GS	Goods and services
☒	G	Goods
☐	G1	General merchandise on a balance of payments basis
☐	G2	Net exports of goods under merchanting
☐	G21	Goods acquired under merchanting

Položky běžného účtu

- Bilance zboží
- Bilance služeb
- Prvotní důchody
- Sekundární důchody

Logika viz dále

Select all	Code	Label
☐	D99	Other capital transfers
☐	D99A	Other capital transfers: Debt forgiveness
☒	FA	Financial account
☒	FA_D_F	Financial account; Direct Investment
☐	FA_D_F5	Financial account; Direct Investment; Equity and investment fund shares/units
☐	FA_D_F51	Financial account; Direct Investment; Equity
☐	FA_D_F511	Financial account; Direct Investment; Equity; Listed shares

☐	FA_D2_FL	instruments; in Direct Investor (reverse investment)
☐	FA_D3_FL	Financial account; Direct Investment; Debt instruments; between Fellow enterprises
☒	FA_P_F	Financial account; Portfolio Investment
☐	FA_P_F5	Financial account; Portfolio Investment; Equity and investment fund shares/units
☐	FA_P_F51	Financial account; Portfolio Investment; Equity

☐	FA_F_F7	Financial account; Financial derivatives and employee stock options
☒	FA_O_F	Financial account; Other Investment
☐	FA_O_F12	Financial account; Other Investment; SDRs
☐	FA_O_F2	Financial account; Other Investment; Currency and deposits
☐	FA_O_F2_S	Financial account; Other Investment; Currency and deposits; Short term
☐	FA_O_F2_L	Financial account; Other Investment; Currency and deposits; Long term

☐	FA_O_FB9_L	Financial account; Other Investment; Other accounts receivable/payable; Long term
☒	FA_R_F	Financial account; Reserve assets
☐	FA_R_F11	Financial account; Reserve assets; Monetary gold
☐	FA_R_F11A	Financial account; Reserve assets; Gold bullion

☐	DB	Secondary income: Payments for change in pension entitlements
☒	KA	Capital account
☐	NP	Gross acquisitions / disposals of nonproduced nonfinancial assets
☐	O9	Capital transfers
☐	O91	Capital taxes

Kapitálový účet

Položky finančního účtu

- Přímé investice
- Portfoliové investice
- (Finanční deriváty)
- Ostatní investice
- Rezervní aktiva

Měli bychom sem ještě přidat položku Finanční deriváty, ale v případě ČR nehraje významnou roli

☐	FA_R_F5	Financial account; Reserve assets; Equity and investment fund shares/units
☐	FA_R_F71	Financial account; Reserve assets; Financial derivatives
☒	EO	Net errors and omissions

Select all	Code	Label
☐	G4EU	Branding - quasi-transit trade adjustment
☒	S	Services
☐	SA	Services: Manufacturing services on physical inputs owned by others
☐	SA1	Services: Maintenance and repair services

☐	n.i.e.	n.i.e.
☐	SOX	Services: Commercial services
☐	SN	Services: Services not allocated
☒	IN1	Primary income
☐	D1	Primary income: Compensation of employees
☐	D4P_F	Primary income: Investment income
☐	D4P_F1	Primary income: Investment income: Direct

☐	D31	Primary income: Subsidies on products
☐	D39	Primary income: Other subsidies on production excluding subsidies on products
☐	D45	Primary income: Rent
☒	IN2	Secondary income
☐	D5	Secondary income: Current taxes on income, wealth, etc.
☐	D61	Secondary income: Social contributions
☐	D611	Secondary income: Social contributions: Social security
☐	D612	Secondary income: Social contributions: Social benefits other than

Chyby a omyly

TIME

View

Sorting Sort Ascending Sort Descending Sort Protocol Order

Show Codes Labels Both

Filtering

Filtering type: Text Code range Pattern

Search in: Codes Labels Both

Search Show all

Select all	Code	Label
☐	MIO_EUR	Million euro
☒	MIO_NAC	Million units of national currency

Pokud děláme analýzu více zemí, možná lepší „million euro“

TIME

View

Sorting Sort Ascending Sort Descending Sort Protocol Order

Show Codes Labels Both

Filtering

Filtering type: Text Code range Pattern Nuts level

Search in: Codes Labels Both

Search Show all

Select all	Code	Label
☐	CN_X_HK	China (except Hong Kong)
☐	HK	Hong Kong
☐	JP	Japan
☐	IN	India
☐	EUT	Institutions and bodies of the European Union
☐	OFFSHO	Offshore financial centers
☒	WRL_REST	Rest of the world

TIME

View

Sorting Sort Ascending Sort Descending Sort Protocol Order

Show Codes Labels Both

Filtering

Filtering type: Text Code range Pattern

Search in: Codes Labels Both

Search Show all

Select all	Code	Label
☒	S1	Total economy
☐	S121	Central Bank
☐	S12T	Monetary Financial Institutions (MFI) other than central bank

TIME

View

Sorting Sort Ascending Sort Descending Sort Protocol Order

Show Codes Labels Both

Filtering

Filtering type: Text Code range Pattern

Search in: Codes Labels Both

Search Show all

Select all	Code	Label
☒	S1	Total economy
☐	S121	Central Bank
☐	S12T	Monetary Financial Institutions (MFI) other than central bank
☐	S122	Deposit-taking corporations except the central bank

TIME

View

Sorting Sort Ascending Sort Descending Sort Protocol Order

Show Codes Labels Both

Filtering

Filtering type: Text Code range Pattern

Search in: Codes Labels Both

Search Show all

Select all	Code	Label
☐	CRE	Credit
☐	DEB	Debit
☒	NET	Net
☐	ASS	Assets
☐	LIAB	Liabilities
☒	BAL	Balance

TIME

View

Sorting Sort Ascending Sort Descending Sort Protocol Order

Show Codes Labels Both

Filtering

Filtering type: Text Code range Pattern Nuts level

Search in: Codes Labels Both

Search Show all

Select all	Code	Label
☐	BE	Belgium
☐	BG	Bulgaria
☒	CZ	Czech Republic
☐	DK	Denmark
☐	DE	Germany (until 1990 former territory of the FRG)
☐	EE	Estonia
☐	IE	Ireland

Logiku současného výběru „NET“ a „BAL“ pochopíme posléze, resp. u tzv. čisté zahraniční pozice země.

Zdroj: Eurostat + autor

View

Sorting: Sort Ascending Sort Descending Sort Protocol Order

Show: Codes Labels Both

Filtering

Filtering type: Text Code range Pattern

Search in: Codes Labels Both

Search Show all

Select all	Code	Label
☐	2015Q1	No label
☒	2015	No label
☐	2014Q4	No label
☐	2014Q3	No label
☐	2014Q2	No label
☐	2014Q1	No label
☒	2014	No label

Eurostat - Data Explorer

appsso.eurosta.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction

133%

Hledat

Important legal notice

v3.1.18-20160921-5796-PROD_EUROBASE
DATA-EXPLORER_PRODmanaged23

Explanatory texts (metadata) Information Download Preview

Balance of payments by country - quarterly data (BPM6) [bop_c6_q]

Last update: 25-01-2017

Table Customization show

TIME GEO Currency
 + BOP_item Sector (ESA 2010) Million units of national currency
 Net errors and omissions Total economy
 + Stock or flow Geopolitical entity (partner) Sector (ESA 2010)
 Net Rest of the world

	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Czech Republic						

1995-2016 (kvůli dostupnosti dat)

Klikneme a držíme myš na čtyřsměrné šipce. Přetáhneme do dolní tabulky, abychom položky BoP měli v řádcích tabulky.

Balance of payments by country - quarterly data (BPM6) [bop_c6_q]

Last update: 25-01-2017

Table Customization show

TIME BOP_ITEM Currency
 + Geopolitical entity (reporting) Sector (ESA 2010) Million units of national currency
 Czech Republic Total economy
 + Stock or flow Geopolitical entity (partner) Sector (ESA 2010)
 Net Rest of the world

	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Balance						
Goods						
Services						
Primary income						
Secondary income						
Capital account						
Financial account	-20,373.0	-136,058.0	-90,359.0	-31,710.0	-49,427.0	-116,453.0
Financial account; Direct Inve	-67,020.0	-34,625.0	-40,451.0	-115,865.0	-215,703.0	-190,768.0
Financial account; Portfolio Inve	-36,145.0	-19,692.0	-34,438.0	-34,507.0	46,268.0	68,173.0
Financial account; Other Inve	-115,122.0	-59,265.0	40,571.0	56,050.0	60,872.0	-26,854.0
Financial account; Reserve as						
Net errors and omissions	15,779.0	-24,205.0	22,362.0	8,717.0	1,242.0	-11,377.0

Zdroj: Eurostat + autor

Máme zde všechny hlavní položky BoP České republiky

Explanatory texts (metadata) Information **Download** Preview Bookmark

Balance of payments by country - quarterly data (BPM6) [bop_c6_q]

Last update: 25-01-2017
Table Customization [show](#)

TIME: Czech Republic
 BOP_ITEM: Total economy
 Currency: Million units of national currency
 Sector (ESA 2010): Total economy
 Stock or flow: Net
 Geopolitical entity (partner): Rest of the world

	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Balance						
Goods						
Services						
Primary income						
Secondary income						
Capital account						
Financial account	-20,373.0	-136,058.0	-90,359.0	-31,710.0	-49,427.0	-116,453.0
Financial account; Direct Invs	-67,020.0	-34,625.0	-40,451.0	-115,865.0	-215,703.0	-100,700.0
Financial account; Portfolio Invs	-36,145.0	-19,692.0	-34,438.0	-34,507.0	48,268.0	-115,753.0

eurostat

v3.1.18-20160921-5796-PROD_EUROBASE
DATA-EXPLORER_PRODmanaged23

Explanatory texts (metadata) Information **Download** Preview

Balance of payments by country - quarterly data (BPM6) [bop_c6_q]

Last update: 25-01-2017

[Change Selection](#) | [Back to View Table](#)

Downloads

Full extraction [2 data tables]

On the same sheet

On separate sheets

Flags and footnotes

On the same sheet

On separate sheets

Separator

With thousand separator (format dependent on Excel configuration)

Without thousand separator

Download in Excel Format

Zdroj: Eurostat + autor

Ještě stáhneme HDP (→snadnější mezinárodní porovnání)

DATABASE

- Information
- Browse statistics by theme
- Statistics A - Z
- Population Census 2011
- Bulk download
- Web Services**
- SDMX Web Services
- Json and Unicode Web Services
- Access to microdata
- GISCO:Geographical Information and maps
- Metadata
- Euro-SDMX Metadata Structure (ESMS)

Data Navigation Tree

- Database by themes
 - General and regional statistics
 - Economy and finance
 - National accounts (ESA 2010) (na10)
 - Annual national accounts (nama10) (Explanations) (Overview)
 - Main GDP aggregates (nama_10_ma)
 - GDP and main components (output, expenditure and income) (nama_10_gdp)**
 - Final consumption aggregates by durability (nama_10_fcs)
 - Exports and imports by Member States of the EU/third countries (nama_10_exl)
 - Auxiliary indicators (population, GDP per capita and productivity) (nama_10_aux)
 - Basic breakdowns of main GDP aggregates and employment (by industry and by assets) (nama_10_bbr)
 - Detailed breakdowns of main GDP aggregates (by industry and consumption purpose) (nama_10_dbr)
 - Breakdowns of non-financial assets by type, industry and sector (nama_10_nfa)
 - Regional economic accounts - ESA 2010 (nama_10reg)
 - Quarterly national accounts (namq_10) (Explanations) (Overview)

GDP and main components (output, expenditure and income) [nama_10_gdp]

Last update: 03-02-2017

Interactive extraction size limit: 750000

Current extraction size: 30

Dimension selection: 1/42

GEO | NA_ITEM | TIME | UNIT

View

Sorting Sort Ascending Sort Descending Sort Protocol Order

Show Codes Labels Both

Filtering

Filtering type: Text Code range Pattern Nuts level

Search in: Codes Labels Both

Search Show all

Select all	Code	Label
☐	BE	Belgium
☐	BG	Bulgaria
☒	CZ	Czech Republic
☐	DK	Denmark
☐	DE	Germany (until 1990 former territory of the FRG)
☐	EE	Estonia
☐	IE	Ireland
☐	FI	Greece

Zdroj: Eurostat + autor

Ještě stáhneme HDP...

Dimension selection: 1/39

GEO | **NA_ITEM** | TIME | UNIT

View

Sorting Sort Ascending Sort Descending Sort Protocol Order

Show Codes Labels Both

Filtering

Filtering type: Text Code range Pattern

Search in: Codes Labels Both

Search Show all

☐ Select all	Code	Label
☒	B1GQ	Gross domestic product at market prices
☐	B1G	Value added, gross

GEO | NA_ITEM | **TIME** | UNIT

View

Sorting Sort Ascending Sort Descending Sort Protocol Order

Show Codes Labels Both

Filtering

Filtering type: Text Code range Pattern

Search in: Codes Labels Both

Search Show all

☐ Select all	Code	Label
☒	2016	No label
☒	2015	No label
☒	2014	No label
☒	2013	No label
☒	2012	No label
☒	2011	No label
☒	2010	No label

V případě více zemí
asi praktičtější
stáhnout data o
BoP a HDP v eurech
(resp. jiné stejné
měně – USD...)

Zdroj: Eurostat + autor

Dimension selection: 1/22

GEO | NA_ITEM | TIME | **UNIT**

View

Sorting Sort Ascending Sort Descending Sort Protocol Order

Show Codes Labels Both

Filtering

Filtering type: Text Code range Pattern

Search in: Codes Labels Both

Search Show all

☐ Select all	Code	Label
☐	PC_EU28_MEUR_CP	Percentage of EU28 total (based on million euro), current prices
☐	PC_EU28_MPPS_CP	Percentage of EU28 total (based on million PPS), current prices
☐	CP_MEUR	Current prices, million euro
☒	CP_MNAC	Current prices, million units of national currency
☐	CP_MPPS	Current prices, million purchasing power standards
☐	CLV05_MEUR	Chain linked volumes (2005), million euro
☐	CLV05_MNAC	Chain linked volumes (2005), million units of

BOP_ITEM	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Goods																					
Services																					
Primary inc																					
Secondary																					
Capital acc																					
Financial ac	-20 373,0	-136 058,0	-90 359,0	-31 710,0	-49 427,0	-116 453,0	-105 697,0	-130 883,0	-144 189,0	-151 266,0	-53 557,0	-82 910,0	-111 061,0	-43 229,0	-72 347,0	-122 339,0	-74 764,0	11 689,0	68 307,0	63 070,0	193 793,0
Financial ac	-67 020,0	-34 625,0	-40 451,0	-115 865,0	-215 703,0	-190 768,0	-208 297,0	-270 931,0	-53 501,0	-101 776,0	-279 632,0	-90 261,0	-179 064,0	-36 327,0	-37 694,0	-94 992,0	-46 805,0	-121 260,0	7 436,0	-80 381,0	26 618,0
Financial ac	-36 145,0	-19 692,0	-34 438,0	-34 507,0	48 268,0	68 173,0	-34 857,0	46 749,0	35 719,0	-52 592,0	81 188,0	26 882,0	58 259,0	9 145,0	-158 689,0	-150 352,0	-5 781,0	-54 847,0	-92 839,0	90 269,0	-164 133,0
Financial ac	-115 122,0	-59 265,0	40 571,0	56 050,0	60 872,0	-26 854,0	67 082,0	-127 928,0	-135 451,0	-6 891,0	52 224,0	-20 926,0	-4 625,0	-58 766,0	62 100,0	76 832,0	-8 622,0	115 942,0	-29 746,0	-13 892,0	-15 226,0
Financial ac																					
Net errors a	15 779,0	-24 205,0	22 362,0	8 717,0	1 242,0	-11 377,0	19 112,0	5 150,0	16 507,0	-22 674,0	-9 091,0	-7 696,0	44 127,0	6 001,0	-34 419,0	-18 159,0	-2 673,0	21 991,0	7 655,0	23 271,0	46 276,0
Special value:																					
:	not available																				
CURRENC	Million units of national currency																				
GEO	Czech Republic																				
SECTOR1C	Total economy																				
SECTPAR1	Total economy																				
STK_FLOW	Balance																				
PARTNER	Rest of the world																				
BOP_ITEM	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Goods	-133 103,0	-170 287,0	-181 707,0	-127 693,0	-154 327,0	-228 786,0	-225 758,0	-173 914,0	-168 215,0	-67 842,0	19 729,0	24 373,0	10 368,0	-4 428,0	64 961,0	40 390,0	75 479,0	123 800,0	166 973,0	219 539,0	210 728,0
Services	84 385,0	67 591,0	82 436,0	105 624,0	129 997,0	162 522,0	167 057,0	124 442,0	111 659,0	81 705,0	48 637,0	62 559,0	73 394,0	89 275,0	81 916,0	78 477,0	81 282,0	77 625,0	70 360,0	55 650,0	75 043,0
Primary inc	-2 805,0	-19 612,0	-25 101,0	-35 078,0	-46 674,0	-52 978,0	-83 548,0	-115 614,0	-119 860,0	-128 438,0	-121 535,0	-155 119,0	-239 293,0	-147 689,0	-216 658,0	-249 930,0	-223 346,0	-237 528,0	-249 018,0	-260 778,0	-243 516,0
Secondary	15 189,0	10 441,0	11 337,0	16 654,0	20 406,0	14 367,0	17 772,0	28 709,0	15 799,0	160,0	-15 566,0	-18 442,0	-21 582,0	-12 412,0	-19 421,0	-10 713,0	-18 214,0	-27 210,0	-10 098,0	-6 930,0	-882,0
Capital acc	181,0	17,0	317,0	67,0	-73,0	-197,0	-332,0	-120,0	-83,0	-14 180,0	24 268,0	11 415,0	21 925,0	26 024,0	51 275,0	37 596,0	12 711,0	53 010,0	82 437,0	32 320,0	106 144,0
Financial ac																					
Financial ac																					
Financial ac																					
Financial ac																					

Položky finančního účtu platební bilance (toková veličina) mají přímou vazbu na tzv. čistou investiční pozici země (stavová veličina), viz dále.

Zdroj: autor (MS Excel)

platební_bilance_Cesko_EUROSTAT [režim kompatibility] - Excel

SOUBOR DOMŮ VLOŽENÍ ROZLOŽENÍ STRÁNKY VZORCE DATA REVIZE ZOBRAZENÍ VÝVOJÁŘ

Normálně Zobrazit Rozložení Vlastní Pravitko Řádek vzorců Mřížka Záhloví Lupa 100% Přejít na výběr Nové Uspořádat Ukotvit Rozdělit Skryt Zobrazit Zobrazit vedle sebe Synchronní posuv Obnovit pozici okna Přepnout Makra

V28

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V
28		not available																				
29																						
30	CURRENCY	Million units of national currency																				
31	GEO	Czech Republic																				
32	SECTOR10	Total economy																				
33	SECTPART	Total economy																				
34	STK_FLOW	Balance																				
35	PARTNER	Rest of the world																				
37	BOP_ITEM/TIME	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
38	Goods	-133 103,0	-170 287,0	-181 707,0	-127 693,0	-154 327,0	-228 786,0	-225 758,0	-173 914,0	-168 215,0	-67 842,0	19 729,0	24 373,0	10 368,0	-4 428,0	64 961,0	40 390,0	75 479,0	123 800,0	166 973,0	219 539,0	210 7
39	Services	84 385,0	67 591,0	82 436,0	105 624,0	129 997,0	162 522,0	167 057,0	124 442,0	111 659,0	81 705,0	48 637,0	62 559,0	73 394,0	89 275,0	81 916,0	78 477,0	81 282,0	77 625,0	70 360,0	55 650,0	75 0
40	Primary income	-2 805,0	-19 612,0	-25 101,0	-35 078,0	-46 674,0	-52 978,0	-83 548,0	-116 614,0	-119 860,0	-128 438,0	-121 535,0	-155 119,0	-239 293,0	-147 689,0	-216 658,0	-249 930,0	-223 346,0	-237 528,0	-249 018,0	-260 778,0	-243 5
41	Secondary income	15 189,0	10 441,0	11 337,0	16 654,0	20 406,0	14 367,0	17 772,0	28 709,0	15 799,0	160,0	-15										-8
42	Capital account	181,0	17,0	317,0	67,0	-73,0	-197,0	-332,0	-120,0	-83,0	-14 180,0	24										61
43	Financial account	-20 373,0	-136 058,0	-90 359,0	-31 710,0	-49 427,0	-116 453,0	-105 697,0	-130 883,0	-144 189,0	-151 266,0	-53										37
44	Direct Investment	-67 020,0	-34 625,0	-40 451,0	-115 865,0	-215 703,0	-190 768,0	-208 297,0	-270 931,0	-53 501,0	-101 776,0	-279										66
45	Portfolio Investment	-36 145,0	-19 692,0	-34 438,0	-34 507,0	48 268,0	68 173,0	-34 857,0	46 749,0	35 719,0	-52 592,0											41
46	Other Investment	-115 122,0	-59 265,0	40 571,0	56 050,0	60 872,0	-26 854,0	67 082,0	-127 928,0	-135 451,0												52
47	Reserve assets	197 914,0	-22 476,0	-56 041,0	62 612,0	57 136,0	32 996,0	70 375,0	221 227,0	9 044,0	9 993,0	92										65
48	Net errors and omissions	15 779,0	-24 205,0	22 362,0	8 717,0	1 242,0	-11 377,0	19 112,0	5 615,0	16 507,0	-22 674,0	-9 091,0	-7 696,0	-44 127,0	6 001,0	-34 419,0	-18 159,0	-2 673,0	21 991,0	7 655,0	23 271,0	46 2
49																						
50	Special value:																					
51	:	not available																				
52																						
53																						
54	GDP and main components (output, expenditure and income) [nama_10_gdp]																					
55																						
56	Last update	03.02.17																				
57	Extracted on	05.02.17																				
58	Source of data	Eurostat																				
59																						
60	UNIT	Current prices, million units of national currency																				
61	NA_ITEM	Gross domestic product at market prices																				
62																						
63	GEO/TIME	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
64	Czech Republic	1 580 115,0	1 812 622,0	1 953 311,0	2 142 587,0	2 237 300,0	2 372 630,0	2 562 679,0	2 674 634,0	2 801 163,0	3 057 660,0	3 257 972,0	3 507 131,0	3 831 819,0	4 015 346,0	3 921 827,0	3 953 651,0	4 033 755,0	4 059 912,0	4 098 128,0	4 313 789,0	4 554 6
65																						
66																						

Zkopírujeme položky platební bilance do jedné tabulky

Zkopírujeme sem údaje o HDP

Zdroj: autor (MS Excel)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
BOP_ITEM/TIME	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Goods	-133 103,0	-170 287,0	-181 707,0	-127 693,0	-154 327,0	-228 786,0	-225 758,0	-173 914,0	-168 215,0	-67 842,0	19 729,0	24 373,0	10 368,0	-4 428,0	64 961,0	40 390,0	75 479,0	123 800,0	166 973,0	219 539,0	210 7
Services	84 385,0	67 591,0	82 436,0	105 624,0	129 997,0	162 522,0	167 057,0	124 442,0	111 659,0	81 705,0	48 637,0	62 559,0	73 394,0	89 275,0	81 916,0	78 477,0	81 282,0	77 625,0	70 360,0	55 650,0	75 0
Primary income	-2 805,0	-19 612,0	-25 101,0	-35 078,0	-46 674,0	-52 978,0	-83 548,0	-115 614,0	-119 860,0	-128 438,0	-121 535,0	-155 119,0	-239 293,0	-147 689,0	-216 658,0	-249 930,0	-223 346,0	-237 528,0	-249 018,0	-260 778,0	-243 5
Secondary income	15 189,0	10 441,0	11 337,0	16 654,0	20 406,0	14 367,0	17 772,0	28 709,0	15 799,0	160,0	-15 566,0	-18 442,0	-21 582,0	-12 412,0	-19 421,0	-10 713,0	-18 214,0	-27 210,0	-10 098,0	-5 930,0	-8
Capital account	181,0	17,0	317,0	67,0	-73,0	-197,0	-332,0	-120,0	-83,0	-14 180,0	24 268,0	11 415,0	21 925,0	26 024,0	51 275,0	37 596,0	12 711,0	53 010,0	82 437,0	32 320,0	106 1
Financial account	-20 373,0	-136 058,0	-90 359,0	-31 710,0	-49 427,0	-116 453,0	-105 697,0	-130 883,0	-144 189,0	-151 266,0	-53 557,0	-82 910,0	-111 061,0	-43 229,0	-72 347,0	-122 339,0	-74 764,0	11 689,0	68 307,0	63 070,0	193 7
Direct investment	-67 020,0	-34 625,0	-40 451,0	-115 865,0	-215 703,0	-190 768,0	-208 297,0	-270 931,0	-53 501,0	-101 776,0	-279 632,0	-90 261,0	-179 064,0	-36 327,0	-37 694,0	-94 992,0	-46 805,0	-121 260,0	7 436,0	-80 381,0	26 6
Portfolio investment	-36 145,0	-19 692,0	-34 438,0	-34 507,0	48 268,0	68 173,0	-34 857,0	46 749,0	35 719,0	-52 592,0	81 188,0	26 882,0	58 259,0	9 145,0	-158 689,0	-150 352,0	-5 781,0	-54 847,0	-92 839,0	90 269,0	-164 1
Other investment	-115 122,0	-59 265,0	40 571,0	56 050,0	60 872,0	-26 854,0	67 082,0	-127 928,0	-135 451,0	-6 891,0	52 224,0	-20 926,0	-4 625,0	-58 766,0	62 100,0	76 832,0	-8 622,0	115 942,0	-29 746,0	-13 892,0	-15 2
Reserve assets	197 914,0	-22 476,0	-56 041,0	62 612,0	57 136,0	32 996,0	70 375,0	221 227,0	9 044,0	9 993,0	92 663,0	1 395,0	14 369,0	42 719,0	61 936,0	46 173,0	-13 556,0	71 854,0	183 456,0	67 074,0	346 5
Net errors and omissions	15 779,0	-24 205,0	22 362,0	8 717,0	1 242,0	-11 377,0	19 112,0	5 615,0	16 507,0	-22 674,0	-9 091,0	-7 695,0	44 127,0	6 001,0	-34 419,0	-18 159,0	-2 673,0	21 991,0	7 655,0	23 271,0	46 2

=B38/B\$64*100, tj.
 = položka platební bilance (v mil. CZK) / HDP (v mil. CZK, běžné ceny)
 „\$“, tj. „dolar“ (alt+3+6) aby se „nehýbal“ řádek, ze kterého bereme data o HDP

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
BOP_ITEM/TIME	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Goods	=B38/B\$64*100																				
Services																					
Primary income																					
Secondary income																					
Capital account																					
Financial account																					
Direct investment																					
Portfolio investment																					

Po aplikaci vzorců smažeme „Financial Account“ – dělal by problémy v grafu + smažeme „BOP_ITEM/TIME“ (první sloupec, první řádek tabulky)

SOUBOR DOMŮ VLOŽENÍ ROZLOŽENÍ STRÁNKY VZORCE DATA REVIZE ZOBRAZENÍ VÝVOJÁŘ

Kontingenční tabulka Doporučené kontingenční tabulky Tabulka Tabulky Obrázky Online obrázky Obrazce - SmartArt Snímek obrazovky - Ilustrace Store Moje aplikace - Doplnky Doporučené grafy

Dvojměrný sloupcový Prostorový sloupcový Skldaný sloupcový Mapa Spojnicový Sloupcový Vzestupný/poklesový Průřezový Minigrafy

Graf 1

	A	B	C	D	E	F	G	H	I		N	O			
45	Portfolio investment	-36 145,0	-19 692,0	-34 438,0	-34 507,0	48 268,0	68 173,0	-34 857,0	46 719,0		182,0	58 259,0	9 145,0	-1 000,0	
46	Other investment	-115 122,0	-59 265,0	40 571,0	56 050,0	60 872,0	-26 854,0	67 082,0	-127 915,0		26,0	-4 625,0	-58 766,0		
47	Reserve assets	197 914,0	-22 476,0	-56 041,0	62 612,0	57 136,0	32 996,0	70 375,0	221 995,0		95,0	14 369,0	42 719,0		
48	Net errors and omissions	15 779,0	-24 205,0	22 362,0	8 717,0	1 242,0	-11 377,0	19 112,0	5 696,0		96,0	44 127,0	6 001,0		
49	Special value:														
50	Special value:														
51	:	not available													
52															
53															
54	GDP and main components (output, expenditure and income) [nama_10_gdp]														
55															
56	Last update	03.02.17													
57	Extracted on	05.02.17													
58	Source of data	Eurostat													
59															
60	UNIT	Current prices, million units of national currency													
61	NA_ITEM	Gross domestic product at market prices													
62															
63	GEO/TIME	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001			7	2008	2009		
64	Czech Republic	1 580 115,0	1 812 622,0	1 953 311,0	2 142 587,0	2 237 300,0	2 372 630,0	2 566 000,0			31 819,0	4 015 346,0	3 900 000,0		
65															
66															
67		1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001			7	2008	2009		
68	Goods	-8,4	-9,4	-9,3	-6,0	-6,9	-9,6	-8,1	-10,1	-1,9	-3,3	-8,6	-2,6	-4,7	-0,9
69	Services	5,3	3,7	4,2	4,9	5,8	6,8	8,1	10,1	1,9	3,3	8,6	2,6	4,7	0,9
70	Primary income	-0,2	-1,1	-1,3	-1,6	-2,1	-2,2	-2,1	-2,2	-2,1	-2,2	-2,2	-2,2	-2,2	-2,2
71	Secondary income	1,0	0,6	0,6	0,8	0,9	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
72	Capital account	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
73	Direct investment	-4,2	-1,9	-2,1	-5,4	-9,6	-8,0	-8,1	-10,1	-1,9	-3,3	-8,6	-2,6	-4,7	-0,9
74	Portfolio investment	-2,3	-1,1	-1,8	-1,6	2,2	2,9	-1,4	1,7	1,3	-1,7	2,5	0,8	1,5	0,2
75	Other investment	-7,3	-3,3	2,1	2,6	2,7	-1,1	2,6	-4,8	-4,8	-0,2	1,6	-0,6	-0,1	-1,5
76	Reserve assets	12,5	-1,2	-2,9	2,9	2,6	1,4	2,7	8,3	0,3	0,3	2,8	0,0	0,4	1,1
77	Net errors and omissions	1,0	-1,3	1,1	0,4	0,1	-0,5	0,7	0,2	0,6	-0,7	-0,3	-0,2	1,2	0,1
78															
79															

Skldaný sloupcový

Tenhle typ grafu použijte k:

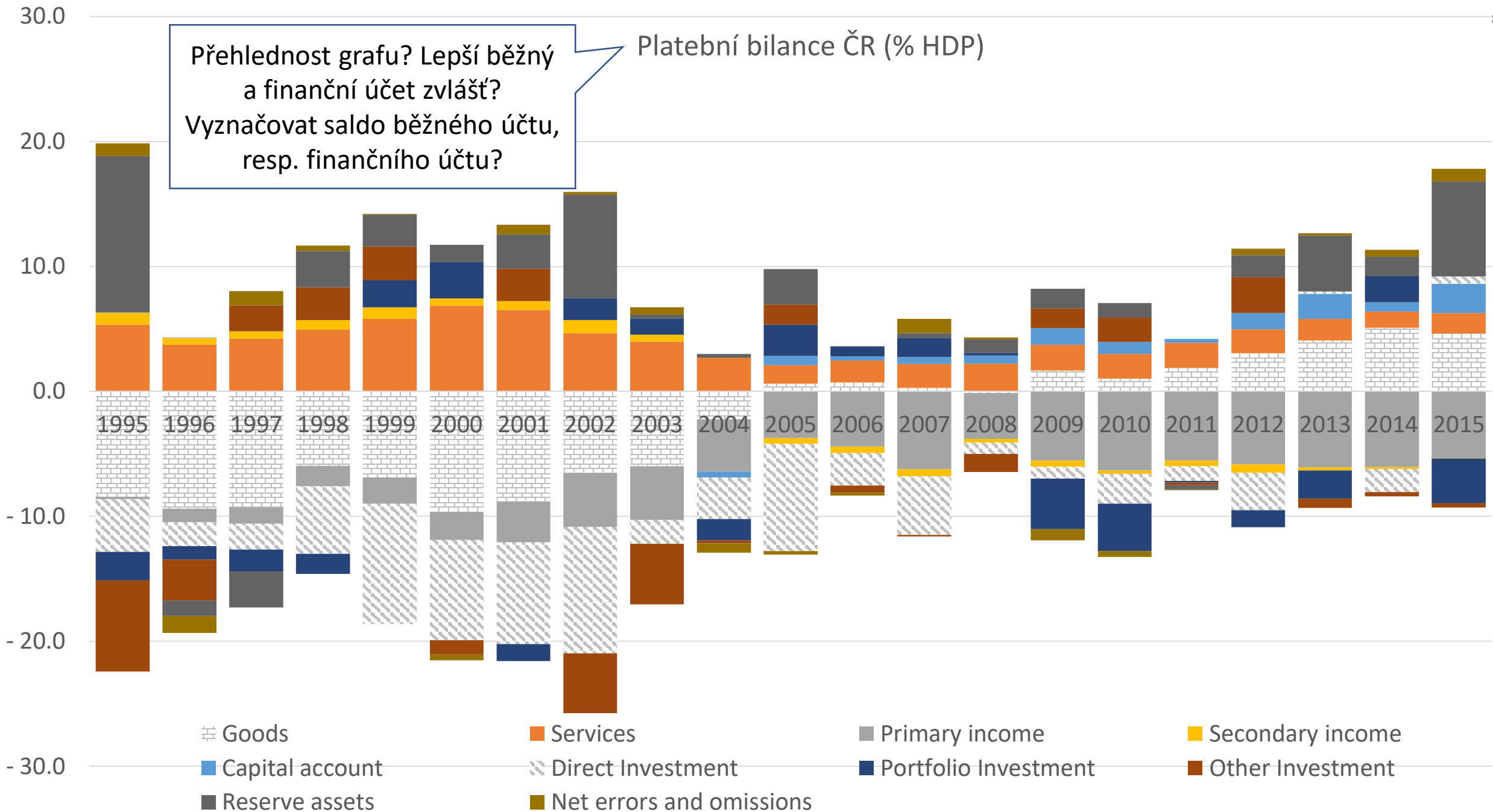
- Porovnání částí celku.
- Zobrazení toho, jak se části celku mění v průběhu času.

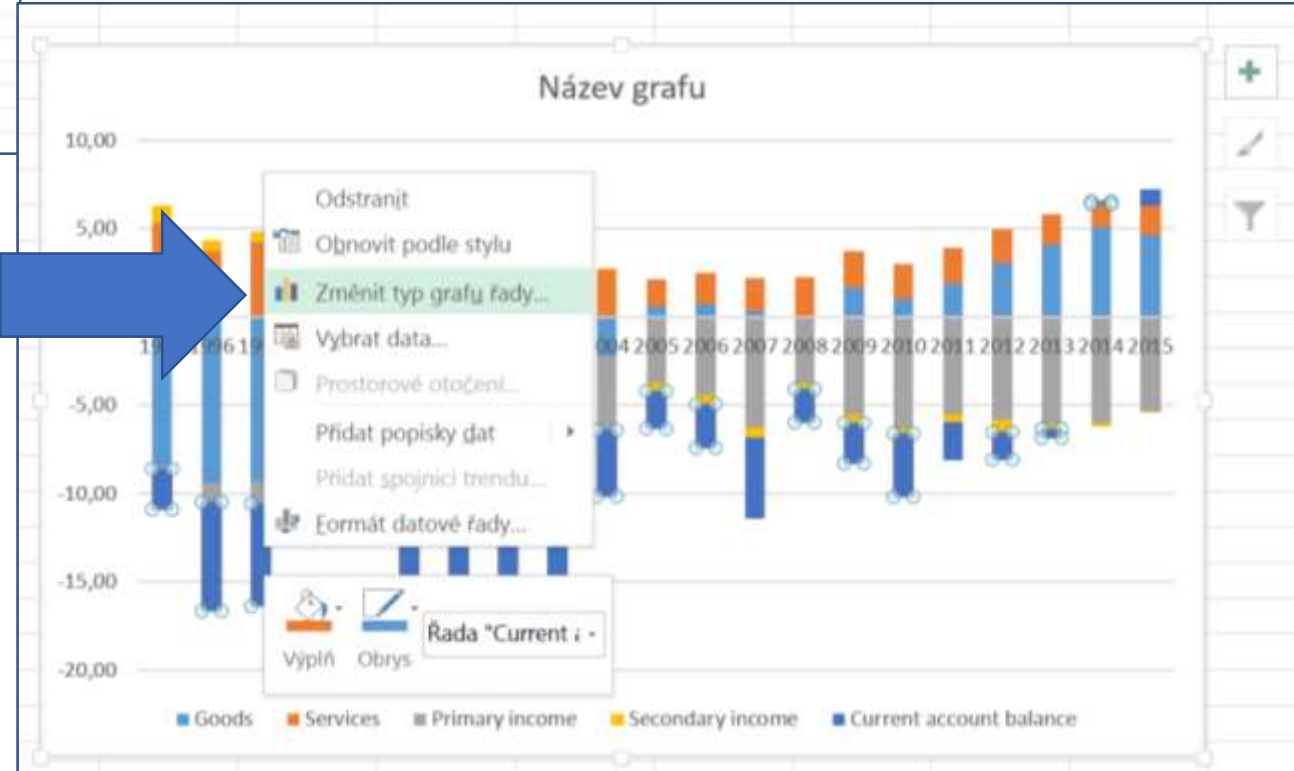
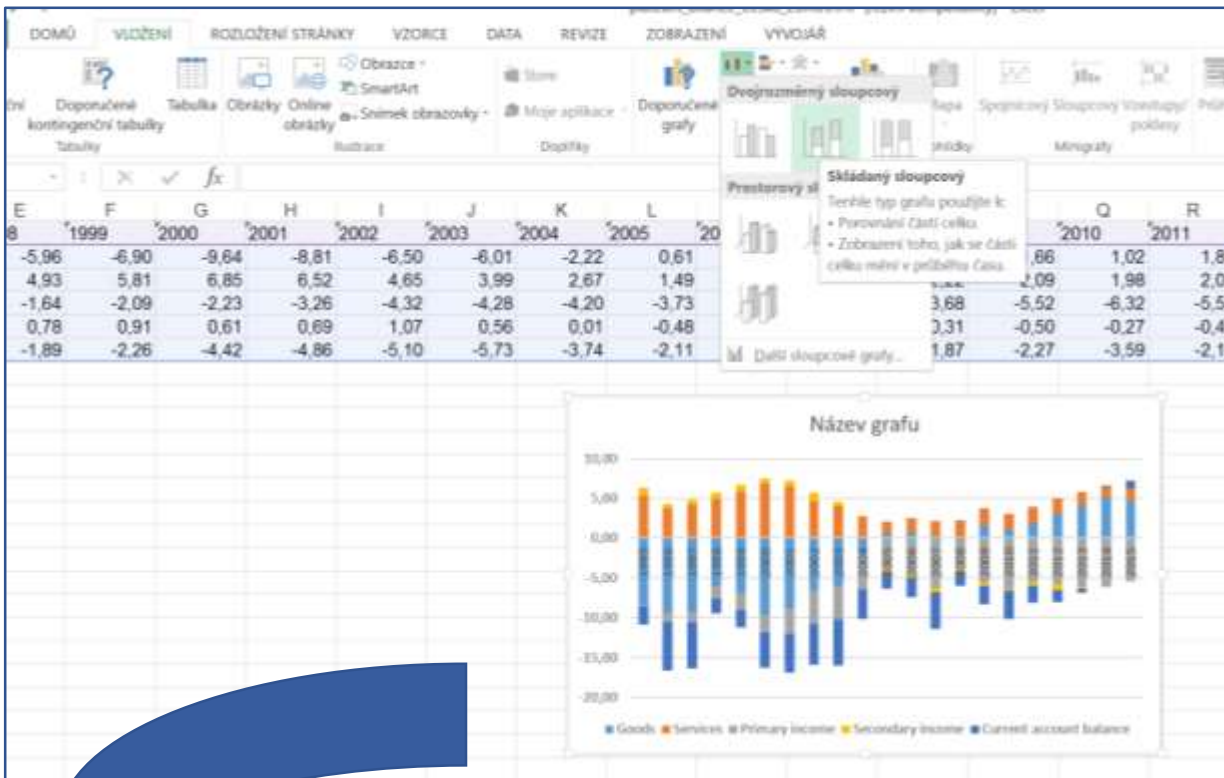
Další sloupcové grafy...

Platební bilance ČR (% HDP)

Přehlednost grafu? Lepší běžný
a finanční účet zvlášť?
Vyznačovat saldo běžného účtu,
resp. finančního účtu?

Zdroj: autor (MS Excel)

Změnit typ grafu

Doporučené grafy Všechny grafy

- Poslední
- Šablony
- Sloupcový
- Spojnicový
- Výšečový
- Pruhový
- Plošný
- XY bodový
- Burzovní
- Povrchový
- Paprskový
- Kombinovaný**

Vlastní kombinovaný

Plošný

Výšečový

XY bodový

Bodový

Paprskový

Skládaný sloupcový

Vyberte typ grafu a osu pro datovou řadu:

Název řady

- Services
- Primary income
- Secondary income
- Current account balance**

OK

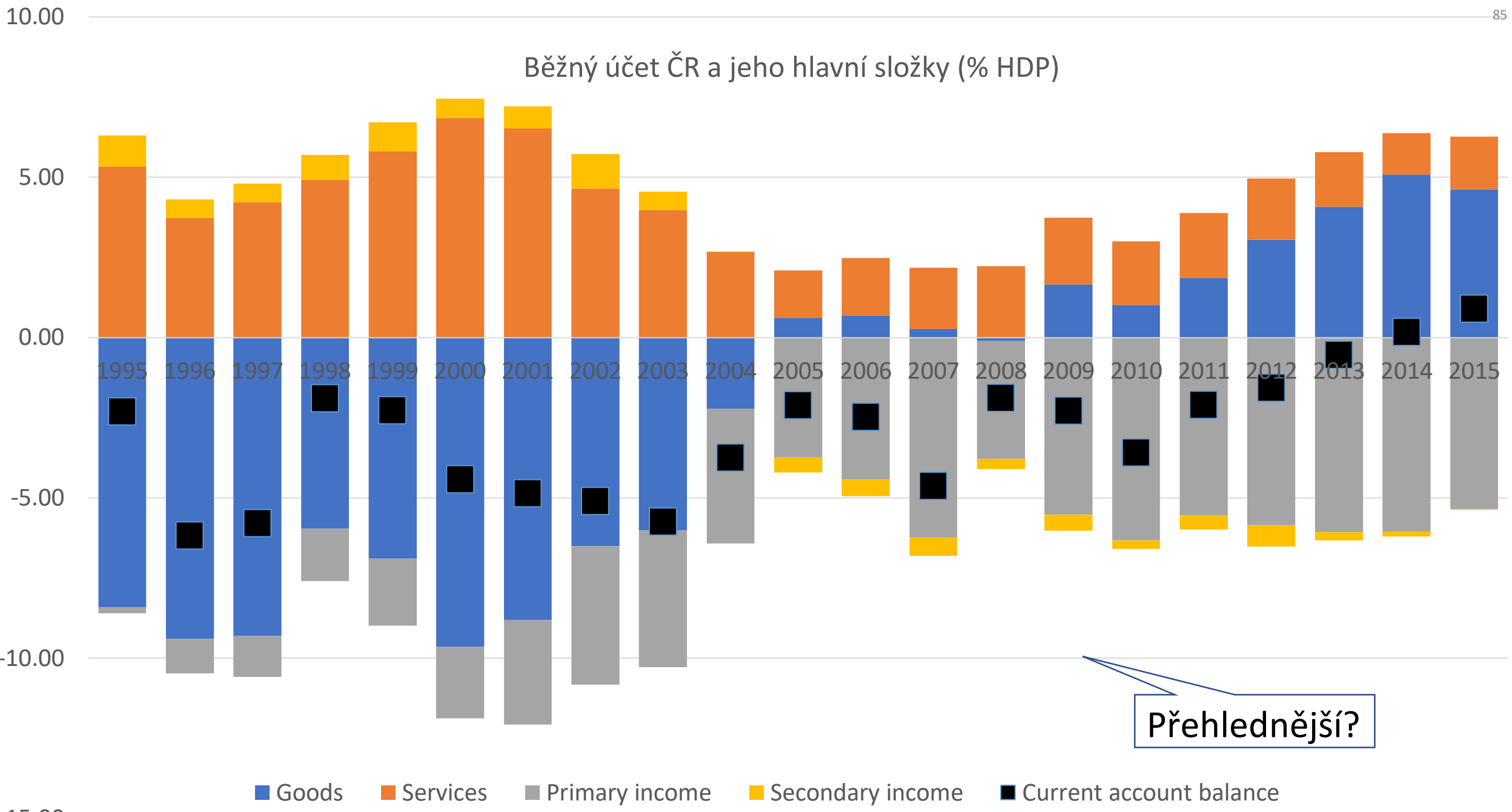
Storno

Změníme typ grafu u údaje „Current Account balance“ ze skládaného sloupcového na XY bodový.

-20,00

Goods Services Primary income Secondary income Current account balance

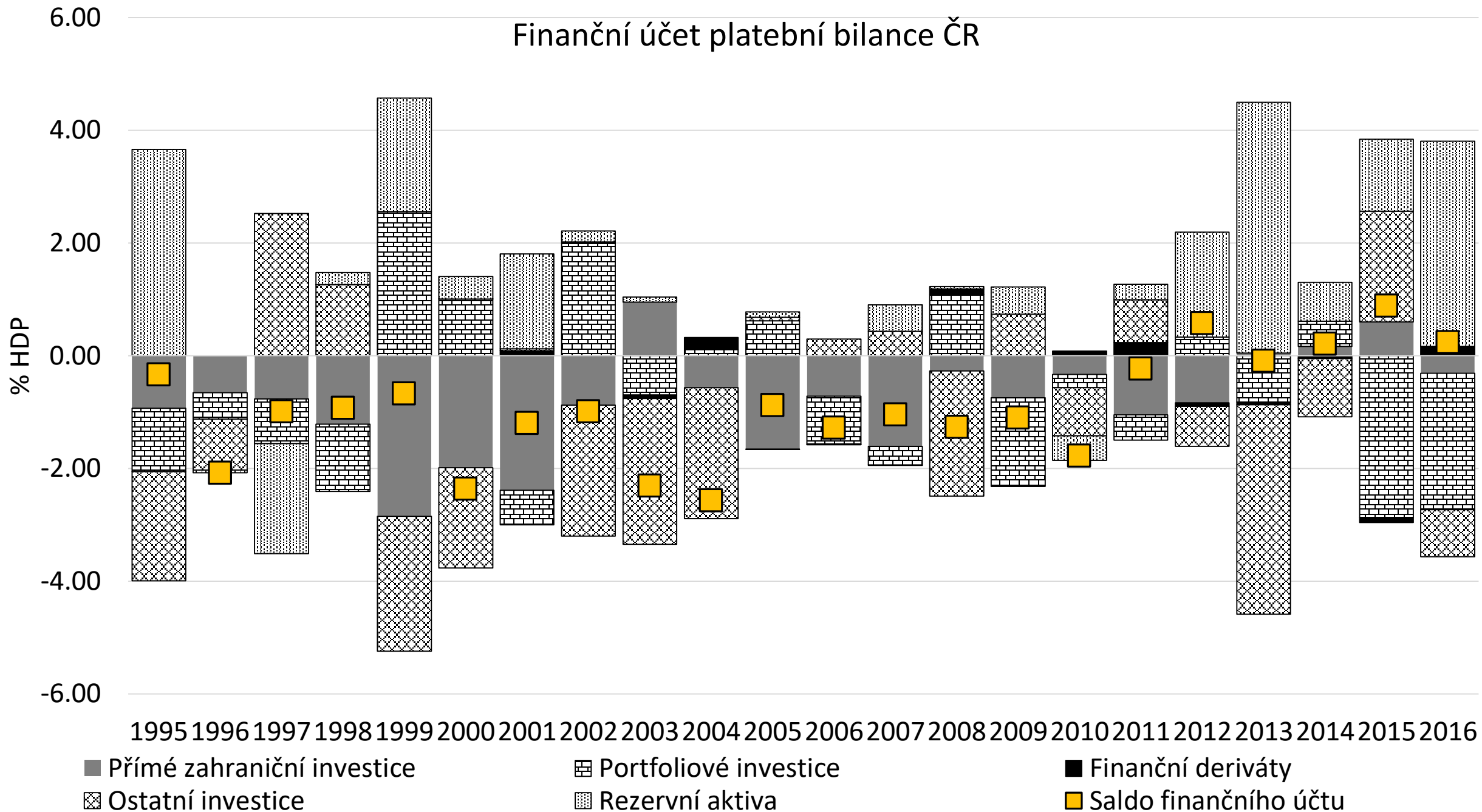
Běžný účet ČR a jeho hlavní složky (% HDP)

Přehlednější?

Zdroj: autor

Finanční účet platební bilance ČR

Ostatní (zde neřešené) databáze na platební bilanci

AMECO: http://ec.europa.eu/economy_finance/ameco/user/serie/SelectSerie.cfm

- 1 - POPULATION AND EMPLOYMENT
- 2 - CONSUMPTION
- 3 - CAPITAL FORMATION AND SAVING, TOTAL ECONOMY AND SECTORS
- 4 - DOMESTIC AND FINAL DEMAND
- 5 - NATIONAL INCOME
 - 5.1 - GROSS NATIONAL INCOME
 - 5.2 - GROSS NATIONAL INCOME PER HEAD OF POPULATION
 - 5.3 - NET NATIONAL INCOME
 - 5.4 - NATIONAL DISPOSABLE INCOME AT CURRENT PRICES
 - 5.5 - GROSS NATIONAL DISPOSABLE INCOME PER HEAD OF POPULATION
- 6 - DOMESTIC PRODUCT
- 7 - GROSS DOMESTIC PRODUCT (INCOME APPROACH), LABOUR COSTS
- 8 - CAPITAL STOCK
- 9 - EXPORTS AND IMPORTS OF GOODS AND SERVICES, NATIONAL ACCOUNTS
 - 9.1 - EXPORTS OF GOODS AND SERVICES
 - 9.2 - IMPORTS OF GOODS AND SERVICES
 - 9.3 - EXPORTS OF GOODS
 - 9.4 - EXPORTS OF SERVICES
 - 9.5 - IMPORTS OF GOODS
 - 9.6 - IMPORTS OF SERVICES
 - 9.7 - TERMS OF TRADE
- 10 - BALANCES WITH THE REST OF THE WORLD, NATIONAL ACCOUNTS
 - 10.1 - BALANCES WITH THE REST OF THE WORLD, NATIONAL ACCOUNTS
- 11 - FOREIGN TRADE
 - 11.1 - FOREIGN TRADE AT CURRENT PRICES
 - 11.2 - FOREIGN TRADE SHARES IN WORLD TRADE
- 12 - NATIONAL ACCOUNTS BY BRANCH OF ACTIVITY
- 13 - MONETARY VARIABLES
- 14 - CORPORATIONS (S11 + S12)
- 15 - HOUSEHOLDS AND NPISH (S14 + S15)
- 16 - GENERAL GOVERNMENT (S13)
- 17 - CYCLICAL ADJUSTMENT OF PUBLIC FINANCE VARIABLES
- 18 - GROSS PUBLIC DEBT

Hrubý národní důchod, disponibilní důchod...

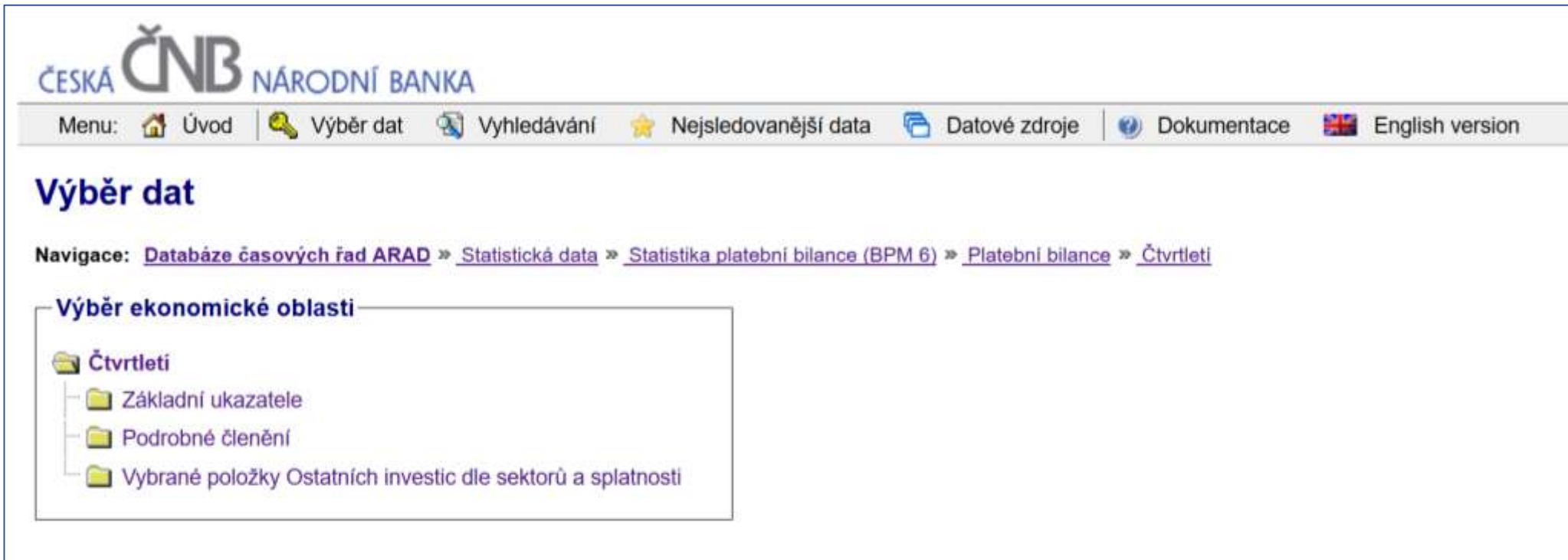
Výkonová bilance

Položky běžného účtu

Detaily o obchodní bilanci

Ostatní (zde neřešené) databáze na platební bilanci ČR: ČNB

- ČNB: http://www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/ (komentáře atd.)
- ARAD (časové řady, databáze):
http://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.STROM_DRILL?p_strid=ADAB&p_lang=CS (↓)

ČESKÁ **ČNB** NÁRODNÍ BANKA

Menu: [Úvod](#) | [Výběr dat](#) | [Vyhledávání](#) | [Nejsledovanější data](#) | [Datové zdroje](#) | [Dokumentace](#) | [English version](#)

Výběr dat

Navigace: [Databáze časových řad ARAD](#) » [Statistická data](#) » [Statistika platební bilance \(BPM 6\)](#) » [Platební bilance](#) » [Čtvrtletí](#)

Výběr ekonomické oblasti

- Čtvrtletí
 - Základní ukazatele
 - Podrobné členění
 - Vybrané položky Ostatních investic dle sektorů a splatnosti

Obsah prezentace

- Co je platební bilance* a čistá investiční pozice země?
- Vztah mezi BoP a národním účetnictvím
- „Chyby“ při analýze otevřené ekonomiky v kontextu BoP a nár. účetnictví
- „Samostatná“ analýza BoP
- **Další (detailní) analýzy dílčích a kumulativních sald BoP**
- Čistá investiční pozice země
- Globální nerovnováhy pohledem úspor a investic (Feldstein-Horioka puzzle)

Obsah prezentace

- Co je platební bilance* a čistá investiční pozice země?
- Vztah mezi BoP a národním účetnictvím
- „Chyby“ při analýze otevřené ekonomiky v kontextu BoP a nár. účetnictví
- „Samostatná“ analýza BoP
- **Další (detailní) analýzy dílčích a kumulativních sald BoP**
 - Koncentrace (bilance zboží)
 - Export/import z hlediska technologické náročnosti
 - Přímé zahraniční investice
 - Portfoliové investice

Obsah prezentace

- Co je platební bilance* a čistá investiční pozice země?
- Vztah mezi BoP a národním účetnictvím
- „Chyby“ při analýze otevřené ekonomiky v kontextu BoP a nár. účetnictví
- „Samostatná“ analýza BoP
- **Další (detailní) analýzy dílčích a kumulativních sald BoP**
 - **Koncentrace (bilance zboží)**
 - Export/import z hlediska technologické náročnosti
 - Přímé zahraniční investice
 - Portfoliové investice

Koncentrace komoditní – exportu/importu zboží

- SITC klasifikace
 - SITC 0 – Potraviny a živá zvířata
 - SITC 1 – Nápoje a tabák
 - SITC 2 – Surové materiály, nepoživatelné, s výjimkou paliv
 - SITC 3 – Minerální paliva, mazadla a příbuzné materiály
 - SITC 4 – Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky
 - SITC 5 – Chemikálie a příbuzné výrobky jinde neuvedené
 - SITC 6 – Tržní výrobky tříděné hlavně podle materiálu (tzv. polotovary)
 - SITC 7 – Stroje a dopravní prostředky
 - SITC 8 – Průmyslové spotřební zboží
 - SITC 9 – Komodity a předměty obchodu jinde nezatříděné

Existují i další možnosti, resp. větší desagregace exportu/importu zboží

UNCTADstat: <http://unctadstat.unctad.org/EN/Index.html>

The screenshot shows the UNCTADstat homepage. At the top, there is a navigation bar with links for HOME, DATA CENTER, COUNTRY PROFILES, INFOGRAPHICS, and DOCUMENTATION. Below this, there is a featured article titled 'Intra-trade in 2015' with a line graph showing trends from 1995 to 2015. At the bottom, there is a row of five icons: Data Center (circled in red), Country Profiles, Infographics, Documentation, and FAQ.

The screenshot shows the 'Reports' section of the UNCTADstat website. The navigation bar at the top includes HOME, DATA CENTER, COUNTRY PROFILES, INFOGRAPHICS, and DOCUMENTATION. Below the navigation bar, there is a 'Reports' section with a search bar and a list of reports. The 'Data Center' icon from the previous screenshot is circled in red. A blue arrow points to the report titled 'Merchandise trade matrix - product groups, exports in thousands of dollars, annual, 1995-2015'.

Folders	Name
International trade in goods and service	Merchandise: Intra-trade and extra-trade of country groups by product, annual, 1995-2015
Trade trends	Merchandise trade matrix - detailed products, exports in thousands of dollars, annual, 1995-2015
Trade structure by partner, product or	Merchandise trade matrix - detailed products, imports in thousands of dollars, annual, 1995-2015
Trade indicators	Merchandise trade matrix - product groups, exports in thousands of dollars, annual, 1995-2015
Market access	Merchandise trade matrix - product groups, imports in thousands of dollars, annual, 1995-2015
Economic trends	Services (BPM5): Exports and imports by service
Foreign direct investment	Services (BPM6): Exports and imports by service-category, shares and growth, annual, 2005-2015
External financial resources	

Úpravy tabulky (transponování...)

Stažení dat do Excelu

– product groups, exports in thousands of dollars, annual, 1995-2015

PARTNER World

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
[A00] All allocated products (SITC 0 to 8 + 961 + 971)	5 127 698 848	5 354 184 184	5 947 818 184	5 463 081 726	5 651 864 666	6 380 254 009	6 137 353 096	6 437 575 776	7 497 744 324	9 181 324 369	10 459 733 488	12 117 425 351	14 007 365 700
[A11] Primary commodities, precious stones and non-monetary gold (SITC 0 + 1 + 2 + 3 + 4 + 68 + 667 + 971)	4 961 782 035	5 200 880 000	5 500 000 000	5 306 656 524	5 502 189 117	6 144 869 094	5 925 201 576	6 233 399 727	7 241 621 106	8 870 567 583	10 152 395 572	11 768 132 827	13 540 247 729
[A20] Primary commodities (SITC 0 + 1 + 2 + 3 + 4 + 68)	1 210 626 356	1 303 869 513	1 300 000 000	1 205 901 558	1 469 578 944	1 400 579 692	1 452 967 052	1 738 154 909	2 215 904 265	2 785 210 561	3 393 279 544	3 956 584 680	4 680 000 000
[A13] Primary commodities, excluding fuels (SITC 0 + 1 + 2 + 4 + 68)	1 145 927 000	1 145 927 000	1 145 927 000	1 145 927 000	1 145 927 000	1 145 927 000	1 145 927 000	1 145 927 000	1 145 927 000	1 145 927 000	1 145 927 000	1 145 927 000	1 145 927 000
[A01] All food items (SITC 0 + 1 + 2 + 4)	774 518 369	778 985 525	779 869 000	739 028 770	713 873 748	726 337 891	726 286 029	758 787 037	878 613 735	1 069 149 740	1 202 067 750	1 459 201 931	1 751 793 612
[A14] Food, basic (SITC 0 + 22 + 4)	465 404 215	487 955 710	480 953 165	464 838 655	448 421 065	427 508 518	444 151 346	472 654 169	546 277 682	627 990 437	686 157 450	758 849 134	919 078 464
[A15] Food, basic excluding tea, coffee, cocoa and spices (SITC 0 + 22 + 4 less 07)	407 092 079	425 540 536	418 584 738	404 001 169	388 531 896	370 767 663	386 535 695	410 894 602	476 039 514	548 986 357	601 807 559	665 592 689	808 891 903
[A16] Beverages and tobacco (SITC 1)	373 285 273	392 010 591	381 860 650	367 960 741	356 510 383	342 280 237	359 296 159	380 620 092	440 771 113	508 937 853	556 274 475	614 170 476	747 070 315
	58 312 137	62 415 175	62 368 428	60 837 486	59 889 169	56 740 856	57 615 651	61 759 567	70 238 168	79 004 080	84 349 891	93 256 445	110 186 561

Kliknutím se dostaneme na úpravy a výběry dat.

Zdroj: UNCTADstat a autor

HOME DATA CENTER COUNTRY PROFILES INFOGRAPHICS DOCUMENTATION

Item selection

Actions   Show table

Merchandise trade matrix – product groups, exports in thousands of dollars, annual, 1995-2015

Table size
123 rows by 21 columns

COLUMNS:
YEAR

ROWS:
PRODUCT

Other:
ECONOMY
PARTNER

Clear all

- [TOTAL] Total all products (SITC 0 to 9 → 961 + 971)¶
- [A00] All allocated products (SITC 0 to 8 → 961 + 971)¶
- [A11] Primary commodities, precious stones and non-monetary gold (SITC 0 + 1 + 2 + 3 + 4 + 68 + 667 + 971)¶
- [A20] Primary commodities (SITC 0 + 1 + 2 + 3 + 4 + 68)
- [A13] Primary commodities, excluding fuels (SITC 0 + 1 + 2 + 4 + 68)
- [A01] All food items (SITC 0 + 1 + 22 + 4)
- [A14] Food, basic (SITC 0 + 22 + 4)
- [A15] Food, basic excluding tax, coffee, cocoa and spices (SITC 0 + 22 + 4 less 07)
- [A16] Beverages and tobacco (SITC 1)
- [A02] Agricultural raw materials (SITC 2 less 22, 27 and 28)
- [A03] Ores and metals (SITC 27 + 28 + 68)
- [A07] Non-ferrous metals (SITC 68)
- [A18] Other ores and metals (SITC 27 + 28)
- [A04] Fuels (SITC 3)
- [A19] Pearls, precious stones and non-monetary gold (SITC 667 + 971)¶
- [A12] Manufactured goods (SITC 5 to 8 less 667 and 68)

Vyčistí se všechny „přednastavené“ možnosti

Hotovo? Pak stačí „Show table“

HOME DATA CENTER COUNTRY PROFILES INFOGRAPHICS DOCUMENTATION

Item selection

Actions   Show table

Merchandise trade matrix – product groups, exports in thousands of dollars, annual, 1995-2015

Table size
4 rows by 21 columns

COLUMNS:
YEAR

ROWS:
PRODUCT

Other:
ECONOMY
PARTNER

Select range

- [TDRE3] High-skill: Other, excluding electronics
- [0] Food and live animals
 - [00] Live animals other than animals of division 03
 - [01] Meat and meat preparations
 - [02] Dairy products and birds' eggs
 - [03] Fish, crustaceans, molluscs and preparations thereof
 - [04] Cereals and cereal preparations
 - [05] Vegetables and fruits
 - [06] Sugar, sugar preparations and honey
 - [07] Coffee, tea, cocoa, spices, and manufactures thereof
 - [08] Feedstuff for animals (excluding unmilled cereals)
 - [09] Miscellaneous edible products and preparations
- [1] Beverages and tobacco
 - [11] Beverages
 - [12] Tobacco and tobacco manufactures
- [2] Crude materials, inedible, except fuels
 - [21] Hides, skins and furskins, raw
 - [22] Oil seeds and oleaginous fruits
 - [23] Crude rubber (including synthetic and reclaimed)

„ECONOMY“ – vybereme ekonomiky,
které budeme analyzovat
„PARTNER“ – obvykle vybíráme možnost
„WORLD“

Zatrhneme postupně SITC 0 – SITC 9

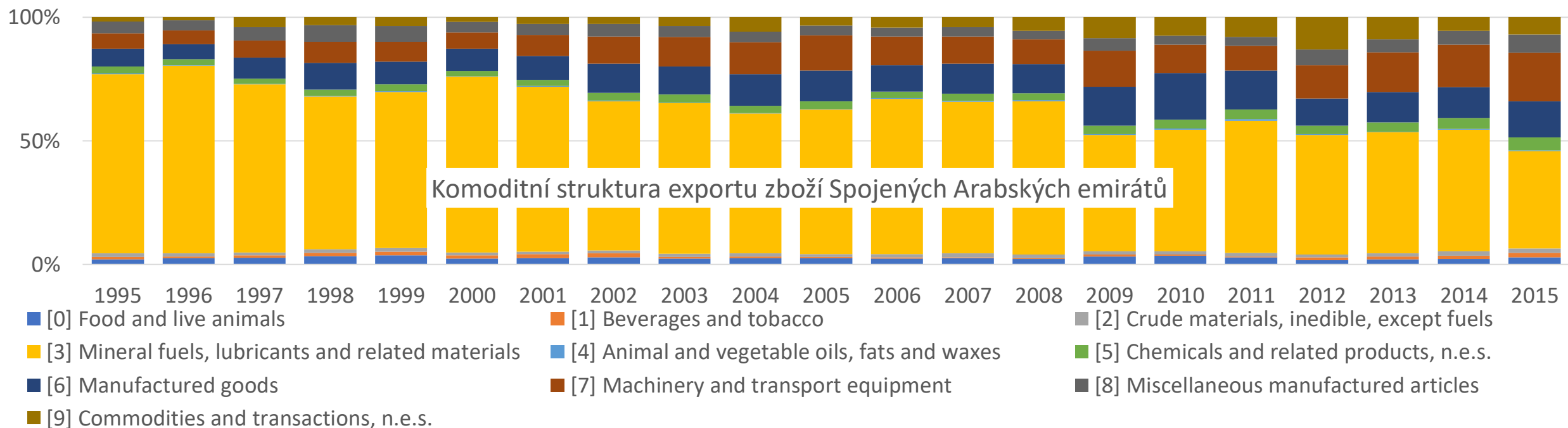
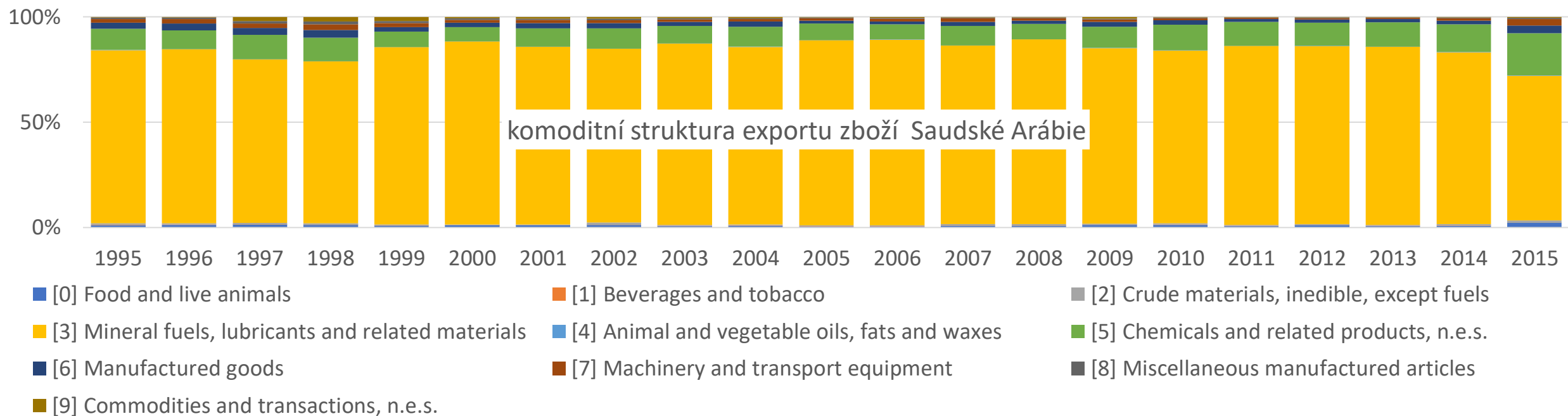
Přepínání mezi vybranými zeměmi

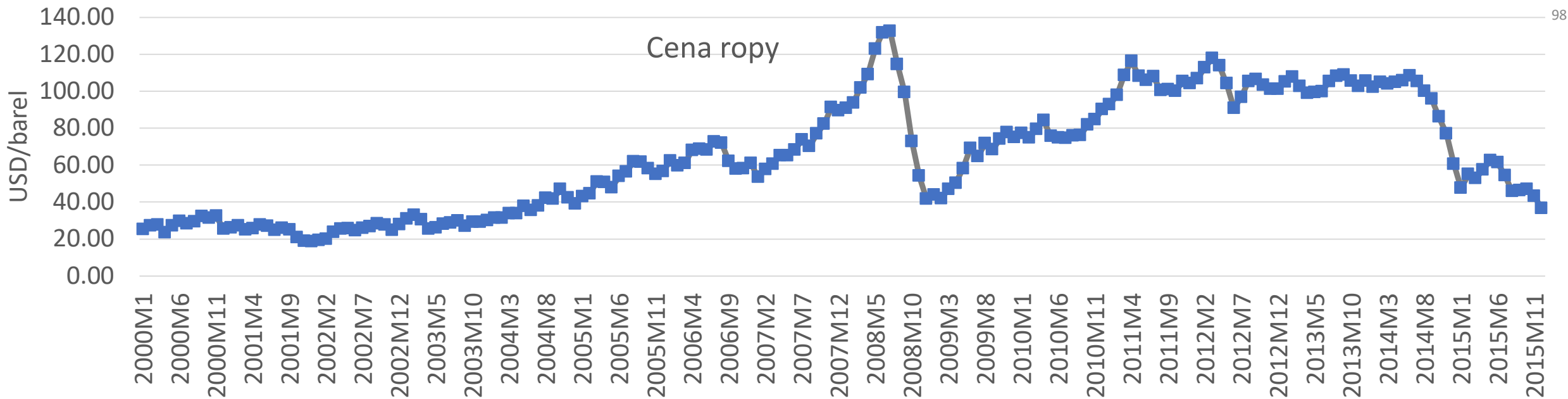
Merchandise trade matrix – product groups, exports in thousands of dollars, annual, 1995-2015

Other: ECONOMY United Arab Emirates PARTNER - World

YEAR	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
PRODUCT	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++
[0] Food and live animals	(5) 580 792	(5) 958 190	(5) 1 135 780	(5) 1 067 442	(5) 1 365 918	(5) 1 239 577	(5) 1 236 124	(5) 1 558 338	(5) 1 673 280	(5) 2 376 046	(5) 2 967 611	(5) 3 593 820	(5) 4 540 190
[1] Beverages and tobacco	(5) 270 488	(5) 260 112	(5) 361 721	(5) 413 688	(5) 547 549	(5) 634 073	(5) 808 622	(5) 835 066	(5) 457 625	(5) 602 308	(5) 621 131	(5) 563 132	(5) 647 899
[2] Crude materials, inedible, except fuels	(5) 412 163	(5) Estimated	(5) 498 618	(5) 417 643	(5) 541 364	(5) 532 038	(5) 463 882	(5) 596 016	(5) 872 693	(5) 1 184 185	(5) 1 213 397	(5) 1 832 855	(5) 2 919 560
[3] Mineral fuels, lubricants and related materials	(5) 20 094 040	(5) 28 302 672	(5) 27 417 351	(5) 19 122 711	(5) 22 970 397	(5) 35 426 094	(5) 32 303 336	(5) 31 452 229	(5) 40 798 261	(5) 51 118 104	(5) 67 512 867	(5) 89 361 824	(5) 109 555 475
[4] Animal and vegetable oils, fats and waxes	(5) 60 416	(5) 79 692	(5) 64 804	(5) 78 794	(5) 114 764	(5) 134 735	(5) 113 792	(5) 122 351	(5) 178 017	(5) 227 050	(5) 248 050	(5) 457 249	(5) 553 458
[5] Chemicals and related products, n.e.s.	(5) 793 186	(5) 926 025	(5) 875 598	(5) 821 466	(5) 1 005 770	(5) 1 000 777	(5) 1 229 425	(5) 1 598 368	(5) 2 173 633	(5) 2 679 577	(5) 3 652 882	(5) 3 836 600	(5) 5 281 834
[6] Manufactured goods	(5) 1 987 338	(5) 2 240 055	(5) 3 461 725	(5) 3 316 534	(5) 3 389 257	(5) 4 535 787	(5) 4 674 500	(5) 6 174 521	(5) 7 550 789	(5) 11 485 641	(5) 14 308 970	(5) 15 198 003	(5) 21 428 552
[7] Machinery and transport equipment	(5) 1 722 357	(5) 2 094 947	(5) 2 792 316	(5) 2 622 599	(5) 2 870 402	(5) 3 229 802	(5) 4 087 816	(5) 5 759 371	(5) 8 011 848	(5) 11 724 491	(5) 16 367 490	(5) 16 357 658	(5) 19 805 899
[8] Miscellaneous manufactured articles	(5) 1 322 057	(5) 1 538 564	(5) 2 165 887	(5) 2 080 568	(5) 2 380 466	(5) 2 127 016	(5) 2 146 189	(5) 2 649 427	(5) 2 997 248	(5) 3 859 894	(5) 4 552 670	(5) 5 265 102	(5) 6 553 128
[9] Commodities and transactions, n.e.s.	(5) 510 164	(5) 473 886	(5) 1 648 903	(5) 1 032 918	(5) 1 287 907	(5) 975 362	(5) 1 350 201	(5) 1 417 712	(5) 2 421 605	(5) 5 380 701	(5) 4 007 925	(5) 6 038 758	(5) 7 344 365

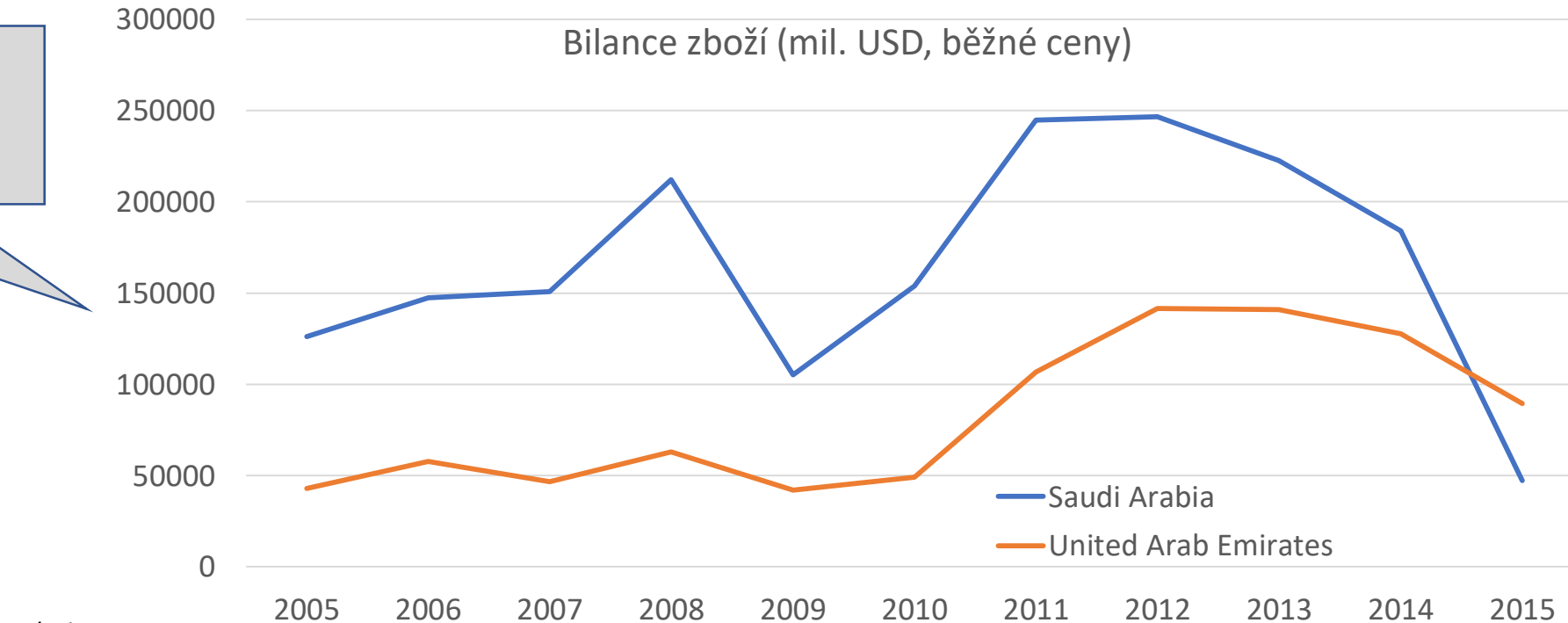
Zdroj: UNCTADstat a autor

Jak je důležité mítí Filipa (nízkou) koncentraci na jednu (skupinu) komodit...

Pro komplexnější analýzu vhodné doplnit o analýzu importu zboží + analýza struktury bilance služeb (viz např. cestovní ruch nebo Emirates/Etihad ve Spojených Arabských Emirátech)

Zdroj: autor

Saúdská Arábie našla nové zdroje příjmů

■ V saúdkém státním rozpočtu by se měly v příštích letech zvednout neropné příjmy o 100 miliard dolarů ročně. Vláda oseká dotace a zavede nové daně.

Jan Stuchlík

Konec tahání za záchrannou brzdu, Saúdská Arábie se chystá posílit příjmy státu z jiných oblastí než z ropy o 100 miliard dolarů ročně. Neropné příjmy se tím ztrojnásobí a pomohou vyrovnat státní rozpočet. Saúdké obyvatele, zvyklé na štedrou státní ruku, čekají velké změny. V plánu je osekávání dotací, zavedení daně z přidané hodnoty nebo zpoplatnění zaměstnávání cizinců nad určenou kvótu, prohlásil saúdký zastupující korunní

PARTNEŘI. Indický premiér Narendra Módí (vlevo) přiletěl do Rijádu posílit vztahy. Reformy ropné velmoci se dotknou i tři milionů Indů, kteří v království pracují a domů posílají přes 10 miliard dolarů ročně.

princ Mohammed bin Salman ve více než pětihodinovém rozhovoru pro agenturu Bloomberg.

Saúdská Arábie zatím nekoketuje se zavedením daně z příjmu. Nicméně propad cen ropy a následně i vládních příjmů přiměl bin Salmana uvažovat třeba o zavedení spotřební daně na energetické a slazené nápoje a luxusní zboží. Největší část příjmů, nebo spíše úsporu, má přinést reforma dotací, kterou korunní princ odhaduje na 30 miliard dolarů. Nabízí se například další zdražování benzínu, který i po letošním zdražení stojí

Dodatečné příjmy Rijádu* (v miliardách dolarů)

*mimo ropný sektor

Pramen: bloomberg

jen 26 amerických centů za litr, což je druhá nejnižší cena na světě po Kuvajtu.

Navýšení neropných příjmů o 100 miliard dolarů je ve srovnání s aktuálními rozpočtovými ukazateli významné. Loňský deficit rozpočtu činil 98 miliard dolarů. Celkem vláda hospodařila s příjmy 162 miliard dolarů.

Změny čekají i samotné hospodaření státu. Dosud bylo běžné, že jednotlivé rezorty a státní organizace rozhazovaly peníze, jak se jim zalíbilo. Žádné stropy pro výdaje neplatily. „Teď máme fiskální limity. Vláda se bude snažit hospodařit s výdajovým rámcem 225 miliard dolarů, bez ohledu na vývoj cen ropy,“ tvrdí princ bin Salman.

Saúdská Arábie by měla mít podle princova plánu vyrovnaný rozpočet do roku 2020. Do té doby si bude na útraty půjčovat. Podíl dluhu na HDP by se mohl zvednout z dnešních necelých dvou procent k 30 až 35 procentům. Vláda už jedná s bankami o úvěrové lince 10 miliard dolarů. V září by Saúdská Arábie měla vydat své první dolarové dluhopisy.

Do budoucna by část příjmů z ropy měly nahradit výnosy z finančních investic. V plánu je prodej pěti procent státní ropné společnosti Saudi Aramco a vložení peněz do suverénního fondu PIE. Nově by fond mohl do zahraničních aktiv investovat až 50 procent spravovaných prostředků. Teď musí podíl držet na pěti procentech.

Rijád omezí spekulace, zdaní prázdňé pozemky

■ Vláda pouštního království bojuje s vysokým deficitem rozpočtu i nedostatkem bydlení.

Jan Vávra

Saúdská Arábie uvalila daň na nezastavěné městské pozemky ve výši dvou a půl procenta jejich hodnoty, opatření vstoupí v platnost již příští měsíc. Jde o jeden z prvních nástrojů, kterými začne Rijád naplňovat ambiciózní reformní plán s názvem Vize 2030. Ten má korigovat ekonomické problémy země, již netrápí jen prudce rostoucí deficit veřejných financí v důsledku propadu cen ropy, ale také nedostatek bytů. Stavební pozemky se podle analytiků staly předmětem zájmu spekulantů.

Vláda Saúdské Arábie v rámci nedávno oznámené ekonomické strategie plánuje nejen vymanit zemi ze závislosti na příjmech z ropy, ale také zvýšit do roku 2020 míru vlastnictví bydlení alespoň o pět procentních bodů. V současnosti

Foto: profimedia.cz

STAV, NEBO PLAŤ! Na nedostatečnou nabídku bydlení si stěžují hlavně mladí obyvatelé Saúdské Arábie. Kvůli ní jsou byty drahé.

dosahuje 47 procent a podle agentury Reuters si na stav trhu s nemovitostmi stěžují zejména mladí obyvatelé země, pro něž je pořízení vlastní nemovitosti často mimo jejich finanční možnosti.

Pomoci jim mají další plánované kroky vlády, mezi něž patří nabídka hypoték se státní garancí. Stovce tisíc rodin s nízkými příjmy úřady začnou od příštího roku poskytovat rovnou i nemovitost k užívání.

Nyní brání masivnější výstavbě bytů, a tím pádem i jejich zlevnění, zejména spekulace s pozemky. Podle agenturou oslovených analytiků až polovina plochy významných městských aglomerací zůstává ležet

ladem kvůli příslibu budoucího zhodnocení. Tuto praxi má penalizovat uvedená dvouapůlprocentní daň. Její vyměření by navíc mělo v konečném důsledku pomoci nejen rozhybat saúdsko-arabský trh s nemovitostmi, ale přispět také ke stabilizaci státního rozpočtu.

Právě zavádění nových daní včetně DPH má tvořit spolu s osekáním ostatních druhů státních dotací Rijádu pomoci vypořádat se s prudce rostoucím deficitem veřejných financí. Ten loni činil 98 miliard dolarů (2,3 bilionu korun). Už do pěti let by ale Saúdové chtěli hospodařit s vyrovnaným rozpočtem.

Historické IPO se může konat už za rok

Saúdská Arábie plánuje uvést akcie státní ropné společnosti Aramco na burzách v Londýně, Hongkongu a New Yorku. Záměr prodat menšinový podíl v ropném kolosu na burze země oznámila v dubnu spolu s plánem hlubokých reforem. Aramco zajišťuje zhruba devítinu světových dodávek ropy. Primární emise akcií firmy by teoreticky mohla být pětikrát větší než kterýkoliv jiný úpis v historii. Rijád odhadl hodnotu ropného gigantu na více než dva biliony dolarů a oznámil, že investorům nabídne méně než pětiprocentní podíl. Hodnota pětiprocentního podílu se odhaduje na 100 miliard dolarů. Prodej je plánován na rok 2017 nebo 2018.

Exaktnější počítání koncentrace – export a import

- Herfindahl-Hirschmann index

$$HHI = \frac{\sqrt{\sum_{i=1}^n \left(\frac{x_i}{X}\right)^2} - \sqrt{\frac{1}{n}}}{1 - \sqrt{\frac{1}{n}}}$$

kde: x_i je hodnota exportu (importu) i -té komodity (skupiny komodit), X je celková hodnota exportu (importu) dané země, n je počet komodit (skupin komodit).

$HHI \in \langle 0; 1 \rangle$, kde $HHI \rightarrow 0$ značí nízkou koncentraci, $HHI \rightarrow 1$ značí vysokou koncentraci (na určité komoditě, skupině komodit)

Musíme HHI počítat? Ne! Viz UNCTADstat

Další užití: viz ČNB a užití HHI pro koncentraci trhu

zdroj: http://www.cnb.cz/cs/statistika/menova_bankovni_stat/mfs_hlavni_produkty/mfs_hlavni_produkty.html

Kromě komoditní struktury exportu/importu, lze též analyzovat teritoriální strukturu (kam vyvážíme/odkud dovážíme)

Index koncentrace (HHI)

FLOW: exports goods

Stát	1995	...	2000	...	2005	...	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Bahrain	0,40		0,43		0,43		0,37	0,36	0,40	0,41	0,38	0,31
Kuwait	0,61		0,64		0,62		0,68	0,71	0,72	0,69	0,67	0,60
Oman	0,75		0,80		0,69		0,56	0,59	0,50	0,48	0,60	0,45
Qatar	0,63		0,60		0,57		0,51	0,52	0,52	0,52	0,52	0,51
Saudi Arabia	0,68		0,72		0,74		0,72	0,76	0,76	0,77	0,72	0,53
United Arab Emirates	0,57		0,52		0,43		0,35	0,38	0,34	0,34	0,32	0,24
EU28 (European Union)	0,05		0,07		0,07		0,07	0,06	0,07	0,06	0,06	0,07
Czech Republic	0,04		0,08		0,09		0,11	0,11	0,11	0,11	0,11	0,12

Všimněme si v čase se snižující koncentrace exportu zboží Spojených Arabských Emirátů. Jaké k tomu máme důkazy z „běžného“ života?

FLOW: imports goods

Stát	1995	...	2000	...	2005	...	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Bahrain	0,27		0,08		0,24		0,09	0,29	0,09	0,29	0,22	0,11
Kuwait	0,10		0,46		0,06		0,09	0,09	0,09	0,11	0,10	0,10
Oman	0,09		0,13		0,14		0,15	0,13	0,11	0,17	0,12	0,09
Qatar	0,11		0,08		0,11		0,08	0,07	0,17	0,09	0,08	0,09
Saudi Arabia	0,06		0,07		0,09		0,08	0,07	0,09	0,09	0,08	0,09
United Arab Emirates	0,06		0,06		0,12		0,10	0,11	0,12	0,13	0,10	0,10
EU28 (European Union)	0,05		0,07		0,07		0,07	0,07	0,08	0,08	0,07	0,06
Czech Republic	0,04		0,06		0,06		0,08	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07

Země Perského zálivu jsou specializované na straně exportu (export primárních surovin) a jsou do jisté míry tzv. „price makers“ (viz diskuze kolem OPEC).

Na druhé straně jsou spíše „price takers“ na straně importu (import značně málo koncentrován).

Toto je důležité z pohledu nízké účinnosti měnového kurzu národní měny jako „pomocníka“ při (znovu)nastolování rovnováhy výkonové bilance. (Tj. povede oslabení měny ke snížení deficitu výkonové bilance?)

Více o tzv. *kurzovém vyrovnávacím procesu výkonové bilance* prof. Mandel na magistrovi (1MT400).

Je zde též problém, v jaké měně je fakturován export ropy (USD)

Struktura exportu dle komodit: Eurostat

- Eurostat (<http://ec.europa.eu/eurostat/data/database> ↓)
- UNCTADstat (viz dříve)
- Národní stat. úřady

Obsah prezentace

- Co je platební bilance* a čistá investiční pozice země?
- Vztah mezi BoP a národním účetnictvím
- „Chyby“ při analýze otevřené ekonomiky v kontextu BoP a nár. účetnictví
- „Samostatná“ analýza BoP
- **Další (detailní) analýzy dílčích a kumulativních sald BoP**
 - Koncentrace (bilance zboží)
 - **Export/import z hlediska technologické náročnosti**
 - Přímé zahraniční investice
 - Portfoliové investice

Rozdělení ekonomických aktivit dle technologické náročnosti

- Tj. nejen export/import zboží, ale celého zpracovatelského průmyslu
 - V této prezentaci se však soustředíme jen na strukturu exportu/importu
- Vychází z metodologie OECD
- Dělení aktivit zpracov. průmyslu dle technologické náročnosti
 - Vysoká náročnost (High-tech)
 - Středně vysoká náročnost (Medium high-tech)
 - Středně nízká náročnost (Medium low-tech)
 - Nízká náročnost (Low-tech)

HIGH TECH	MEDIUM HIGH-TECH
Farmaceutický průmysl	Ostatní chemický průmysl
ICT výrobky	Elektronické přístroje a zařízení
Vědecké, elektronické a optické přístroje	Stroje a vybavení jinde neuvedené
Letadla a související zařízení	Výroba motorových vozidel
	Ostatní dopravní prostředky
MEDIUM LOW-TECH	LOW-TECH
Ropné produkty, koks	Potraviny, nápoje, tabák
Pryže, plasty	Textilní a kožedělní výrobky, obuv
Ostatní nekovové minerální výrobky	Zpracování dřeva, papírnictví, tisk
Hutnictví a kovodělný průmysl	Výroba nábytku
Opravy strojů	Zpracovatelský průmysl jinde neuvedený

Poznámka: neuváděny všechny aktivity - některé agregovány. Kompletní přehled: zdroj: https://www.czso.cz/documents/10180/23193400/high-tech_cpa.pdf/767bc286-6b5a-4ed1-bc12-b069a014917d

OECD: <http://stats.oecd.org/>

ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT

OECD.Stat

Data by theme Popular queries

Find in Themes Reset

All Themes

- General Statistics
- Agriculture and Fisheries
- Demography and Population
- Development
- Economic Projections
- Education and Training
- Environment
- Finance
- Globalisation
- Health
- Industry and Services
 - Industry and Service Statistics (MEI)
 - Structural Analysis (STAN) Databases
 - STAN Database for Structural Analysis (ISIC Rev. 3)
 - STAN R&D expenditures in Industry (ISIC Rev. 4)
 - STAN Database for Structural Analysis (ISIC Rev. 4)
 - STAN Indicators
 - STAN Bilateral Trade Database in goods
 - Bilateral Trade by Industry and End-use ISIC Rev.4**
 - Bilateral Trade by Industry and End-use ISIC Rev.3
 - Input Output Database
 - STAN Archives

Bilateral Trade

Customise

- Reporting country
- Variation
- End-use
- Partner country
- Industry activity
 - DTOTAL: TOTAL
 - DTOTAL: UNALLOCATED
 - TOTAL Confidential unallocated
 - HITECH: High R&D intensive industries
 - MHITECH: Medium-high R&D intensive industries
 - MLTECH: Medium-low technology

Data extracted on 06 Feb 2014

Powered by Stat technology | © OECD. All rights reserved. Terms & Conditions | Privacy

Praktická aplikace (nutno brát s nadhledem a neplatí 100 % pro všechny „druhy“ zpracovatelského průmyslu):

Obecně můžeme tvrdit, že podíl (lidské) práce na celkových nákladech výroby v jednotlivých kategoriích zpracov. průmyslu je nepřímo úměrný intenzitě užívání technologií, tj. low tech průmysl má ve svých výrobcích vtělen větší podíl mzdových nákladů a naopak nižší podíl nákladů spojených s užíváním technologicky náročných procesů. V praxi to tedy znamená, že země orientovaná na low tech, medium-low tech zaznamená silnější ztrátu konkurenceschopnosti při zvyšování mezd, resp. nákladů obecně, v sektoru zpracovatelského průmyslu, než země orientovaná na high tech, medium-high tech. Neboli „low tech země“ mohou konkurovat ponejvíce cenou, zatímco „high tech země“ konkurují kvalitou (resp. přidanou hodnotou). To má výrazné dopady na konečný vývoj obchodní bilance.

Zpracovatelský průmysl netvoří 100 % exportu zboží. Jsou zde i další položky, více na: OECD BILATERAL TRADE DATABASE BY INDUSTRY AND END-USE CATEGORY (BTDIXE)

Bilateral Trade in Goods by Industry and End-use

Other selections: Reporting country [162 / 162] Flow [2 / 2] Partner country [0 / 168] End-use [11 / 11] Industry activity [72 / 72] Variable [2 / 2] Time [12] Number of cells currently selected: 0

Find in selection Exact wording or phrase

End-use

- Total trade in goods
 - Intermediate goods
 - Household consumption
 - Capital goods
- Mixed end-use
 - Personal computers
 - Passenger cars
 - Personal phones
 - Precious goods
 - Packed medicines
 - Miscellaneous

Zde zatrhneme jen toto, ale je možná i další analýza typu „na co je zboží určeno“? (spotřeba, kapitálové statky... ZDE NEDĚLÁME)

Vybereme zemi

Export, Import

Customise selection

Other selections: Reporting country [2/162] Flow [1/2] Partner country [1/168] End-use [1/11] Industry activity [6/72] Variable [1/2] Time [12] Number of cells currently selected: 312

Find in selection Exact wording or phrase

Partner country

- World
- OECD member countries
 - Australia
 - Austria
 - Belgium
 - Canada
 - Chile
 - Czech Republic
 - Denmark

Rozdělení ekonomických aktivit dle technologické náročnosti se týká jen zpracovatelského průmyslu, zbytek exportu (importu) bude dopočítán, proto zde zatrhneme i „TOTAL“

Customise selection

Other selections: Reporting country [2/162] Flow [1/2] Partner country [1/168] End-use [1/11] Industry activity [6/72] Variable [1/2] Time [12] Number of cells currently selected: 312

Find in selection Exact wording or phrase

IND - Industry activity

- DTOTAL - TOTAL
 - D01T32 - Primary and manufactured goods
 - D01T03 - Agriculture, forestry and fishing [A]
 - D05T08 - Mining and quarrying [B]
 - D10T32 - Manufacturing [C]
 - D35 - Electricity, gas, steam and air conditioning supply [D]
 - D36T99 - Other activities
 - DWASTE - Total Waste
 - UNALLOCATED - Confidential and unallocated
 - ADJUSTMENT - Adjustment
 - D071A241 - Mining and manufacturing of iron and steel
 - D072A242 - Mining and manufacturing of non-ferrous metals
 - HITECH - High R&D intensive industries
 - MHTECH - Medium-high R&D intensive industries
 - MDTECH - Medium technology industries
 - MLTECH - Medium-low technology industries
 - LOTECH - Low technology industries
 - ICTMAN - Information Communication Technology (ICT) manufacturing

Customise layout Customise table options View Data

Bilateral Trade in Goods by Industry and End-use (BTDIxE), ISIC Rev.4

Customise Export Draw chart My Queries

Selection... Layout

Partner country: World

Variable: Values in thousand USD

End-use: Total trade in goods

Unit: US Dollar, Thousands

Time	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Industry activity											
DTOTAL: TOTAL	406 415 242	402 737 189	430 204 410	380 013 681	427 294 352	523 876 810	512 711 128	512 418 828	543 833 088	542 833 683	550 210 000
DTOTAL:HITECH: TOTAL	49 544 423	53 110 372	55 322 055	49 722 968	57 143 270	68 592 862	67 166 929	73 179 028	82 628 581	88 581 928	98 640 000
High R&D intensive industries											
MHTECH: Medium-high R&D intensive industries	213 086 546	204 877 394	222 221 664	191 360 366	219 736 387	268 361 333	266 619 974	263 968 944	283 455 964	277 281 389	276 900 000
MLTECH: Low R&D intensive industries	64 685 152	62 851 329	66 211 597	58 858 485	63 256 911	78 844 899	74 310 254	74 554 932	77 838 148	75 004 352	78 710 000

Data extracted on 06 Feb 2017 13:03 UTC (GMT) from OECD.Stat

Úprava výstupu tabulek z OECD (transponování, řádky, sloupce...)

panel

Click here to Login | Contact us | User Guide | Home

English | Français

Search

Getting Started

countries to track global production networks and supply chains, and it helps to address policy issues such as trade in value added and trade in tasks.

The database presents estimates of bilateral flows (imports and exports) of goods from 1990 to the latest available year. 2015 is included when available (the latest year shown is subject to the availability of underlying product-based annual trade statistics). Reporters are the OECD member economies and a large number of non-OECD economies, including the BRICS (Brazil, the Russian Federation, India, Indonesia, People's Republic of China and South Africa), other selected G20 and Asian economies, as well as major African nations. A synopsis of the database's coverage is available in BTDIxE major reporters.

It should be noted that starting from mid-2012, the OECD and the United Nations agreed to harmonize the data collection and processing procedures within UNCTAD Comtrade.

The list of partners covers the OECD countries, more than a hundred of non-member economies as well as the partners' World, Rest of the World and Unspecified.

Trade flows are divided into 66 economic activities based on the Revision 3 and 4 of ISIC, and 9 end-use categories including capital goods, intermediate goods and household consumption.

BTDIxE documentation

- Data Characteristics
- Contact person
- Date last updated: September 2016
- Other data characteristics
- Unit of measure used

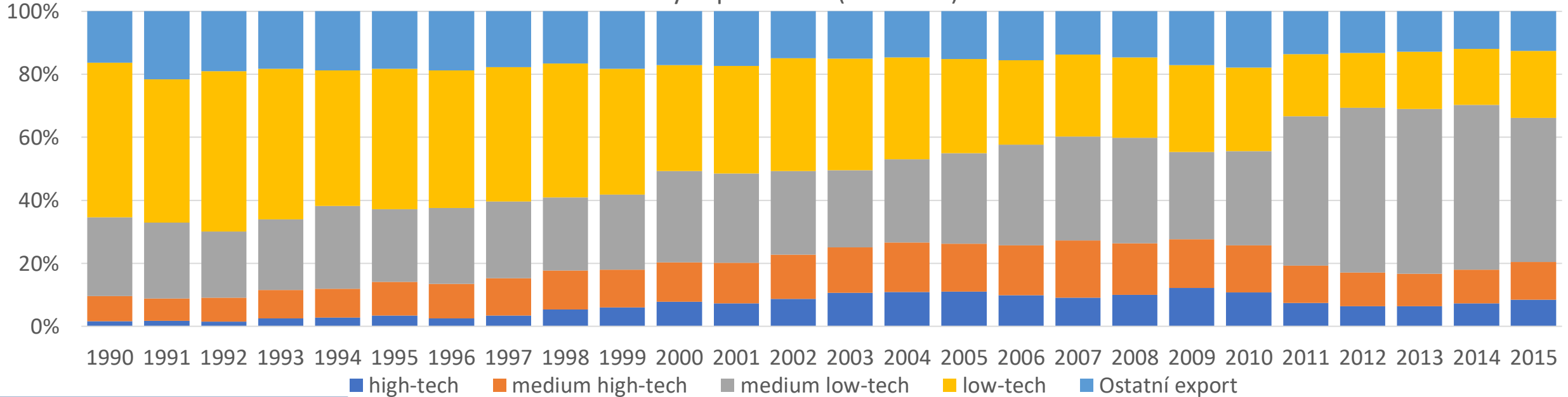
Customise table options | Customise selection | View Data

Data extracted on 08 Feb 2017 12:38 UTC (GMT) from OECD.Stat

Powered by Stat technology | © OECD. All rights reserved. Terms & Conditions | Privacy Policy

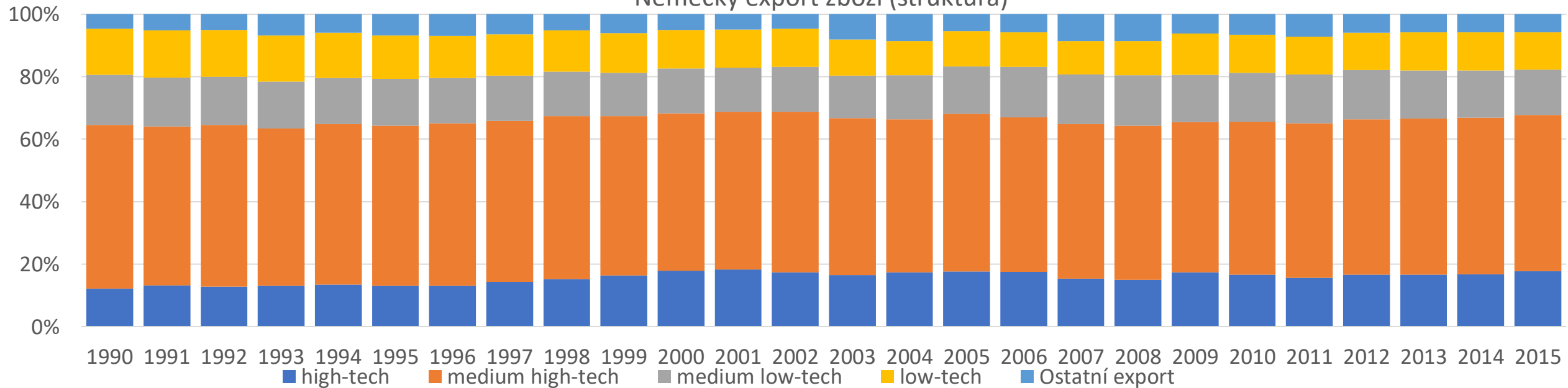
Click here to Login | Contact us | Site Map | User Guide | Home

Řecký export zboží (struktura)

Vhodnost společné měny euro???

Německý export zboží (struktura)

Zdroj: autor

Obsah prezentace

- Co je platební bilance* a čistá investiční pozice země?
- Vztah mezi BoP a národním účetnictvím
- „Chyby“ při analýze otevřené ekonomiky v kontextu BoP a nár. účetnictví
- „Samostatná“ analýza BoP
- **Další (detailní) analýzy dílčích a kumulativních sald BoP**
 - Kontrace (bilance zboží)
 - Export/import z hlediska technologické náročnosti
 - **Přímé zahraniční investice**
 - **Portfoliové investice**

* BoP = balance of payments

OECD: Přímé zahraniční investice a portfoliové investice

- ← Rozdělené př. zahr. investic jednak dle zemí původu/určení (geografické hledisko)...
- ...ale také dle sektoru ekonomiky na stránkách OECD (<http://stats.oecd.org/#>) .

- Dále nabízí také IMF: <http://www.imf.org/en/data> (↓)

Zdroj: OECD

World Economic Outlook Databases (WEO)

International Financial Statistics (IFS)

IMF Statistics Data

Principal Global Indicators (PGI)

Global Housing Watch **new**

Balance of Payments Statistics (BOPS)

Coordinated Direct Investment Survey (CDIS) **new**

The CDIS collects data and metadata on inward and outward direct investment positions cross-classified by counterpart economy. Separate data on equity and debt positions, and other breakdowns, are provided.

Coordinated Portfolio Investment Survey (CPIS)

Currency Composition of Official Foreign Exchange Reserves (COFER)

Statistiky platební bilance (není zcela „user-friendly“)
Více na:
<https://login.zdroje.vse.cz/login?url=http://www.elibrary.imf.org>

Přímé zahraniční investice (nejsou moc dlouhé časové řady)

Portfoliové investice (geografický pohled, struktura)

Zdroj: imf.org a autor

Obsah prezentace

- Co je platební bilance* a čistá investiční pozice země?
- Vztah mezi BoP a národním účetnictvím
- „Chyby“ při analýze otevřené ekonomiky v kontextu BoP a nár. účetnictví
- „Samostatná“ analýza BoP
- Další (detailní) analýzy dílčích a kumulativních sald BoP
- **Čistá investiční pozice země**
- Globální nerovnováhy pohledem úspor a investic (Feldstein-Horioka puzzle)

Čistá investiční pozice země (IIP = international investment position)

- Zachycuje celkovou finanční pozici země vůči zahraničí.
- STAVOVÁ BILANCE (×platební bilance je toková)

Obecně:

- Na straně aktiv: pohledávky za zahraničními subjekty a držba zahraničního majetku domácími subjekty
- Na straně pasiv: závazky domácích subjektů vůči zahraničním subjektům a držba majetku na domácím území zahraničními subjekty.

V návaznosti na položky platební bilance lze členit: (viz další slide)

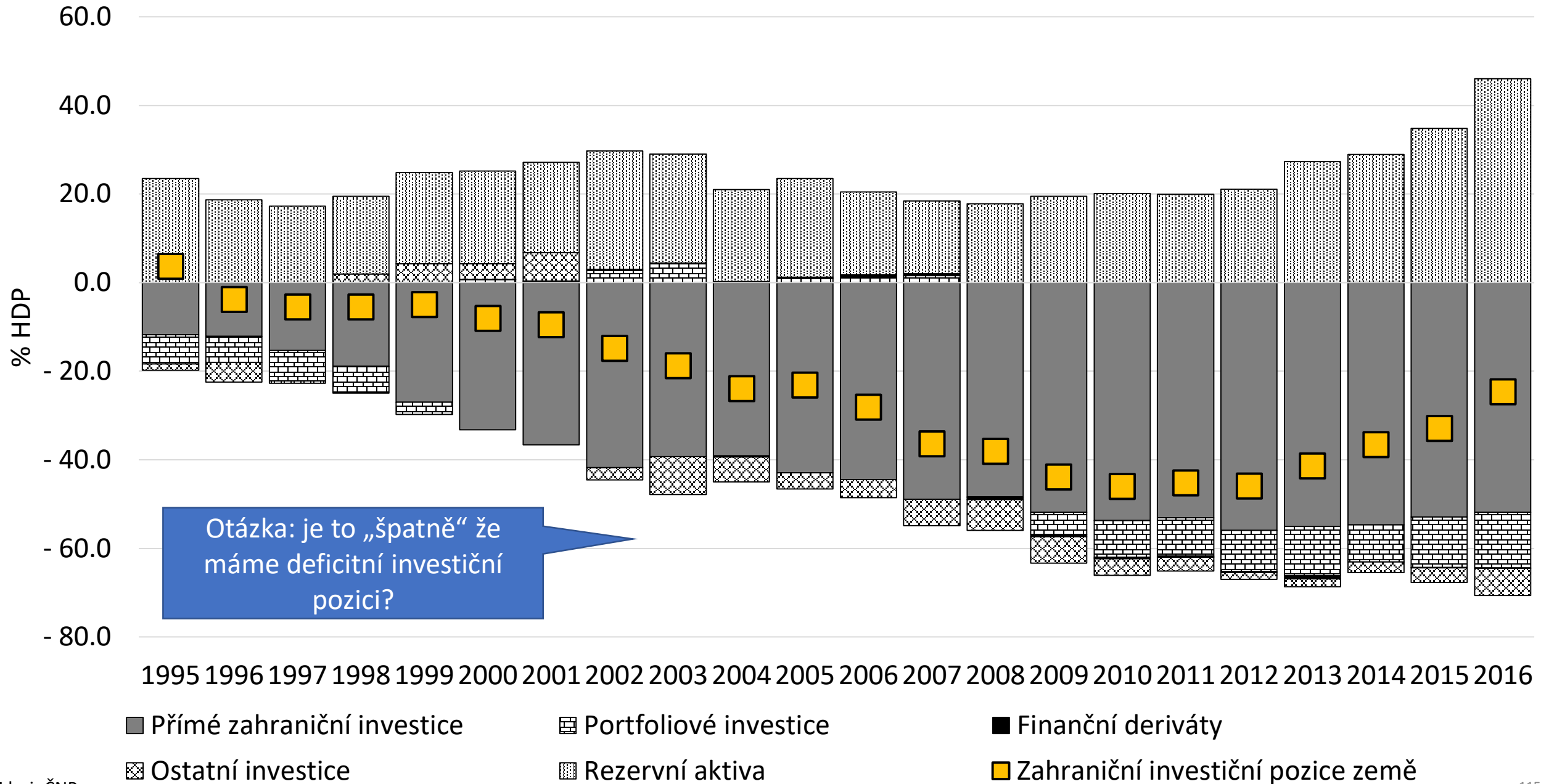
Čistá investiční pozice země (dle BPM6)

	Aktiva	Pasiva	Net
Přímé zahraniční investice			= A - P
Portfoliové investice			= A - P
Finanční deriváty			= A - P
Ostatní investice			= A - P
Rezervní aktiva		X	= A
Investiční pozice vůči zahraničí			= A - P

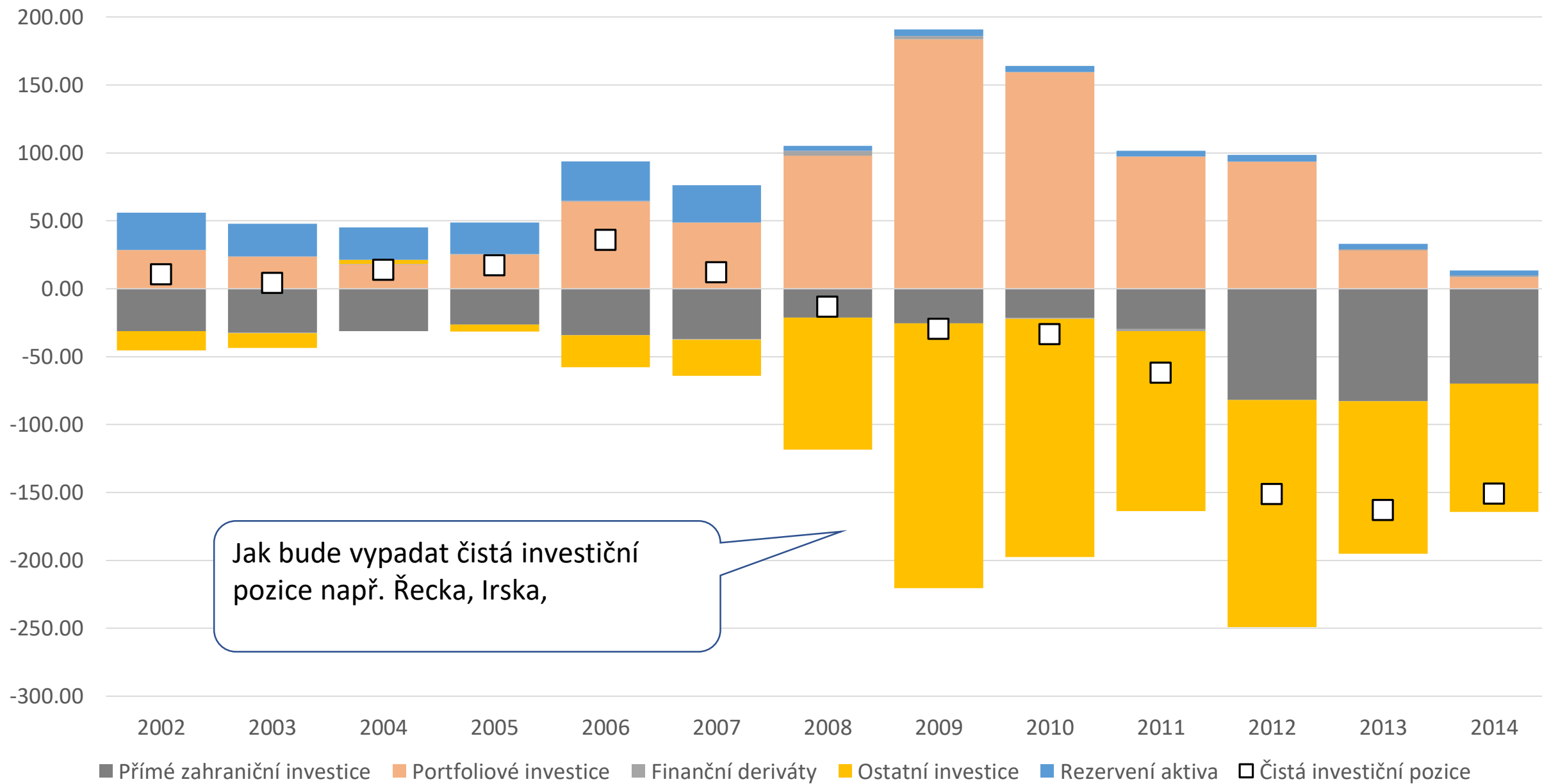
Zdroj: autor

Pozor, zde v investiční pozici je STAV aktiv, resp. pasiv k určitému datu. V platební bilanci je změna aktiv, resp. pasiv (TOK) za určité období.

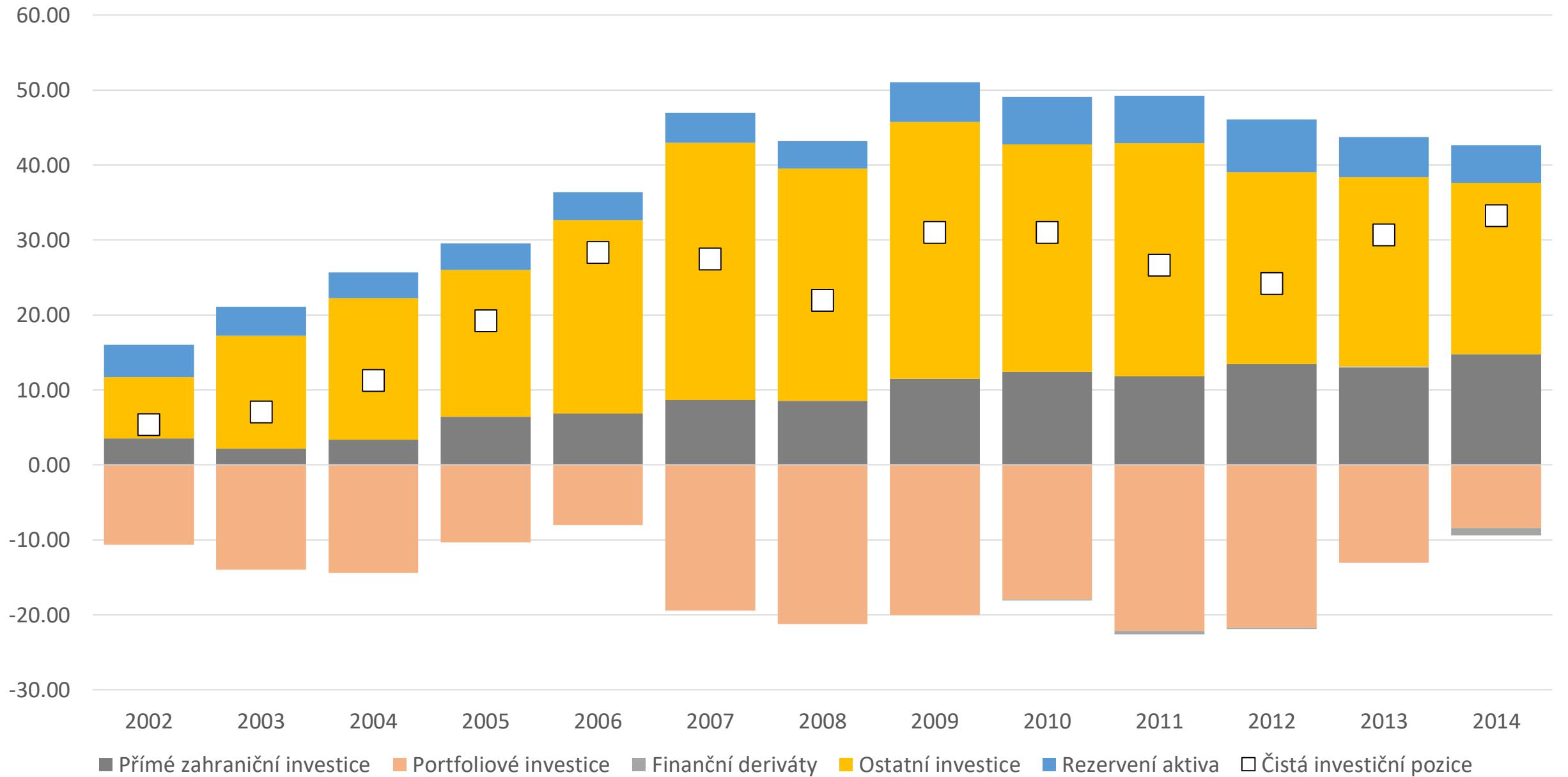
Zahraniční investiční pozice země - Česká republika

Kypr - čistá investiční pozice (roční data, % HDP)

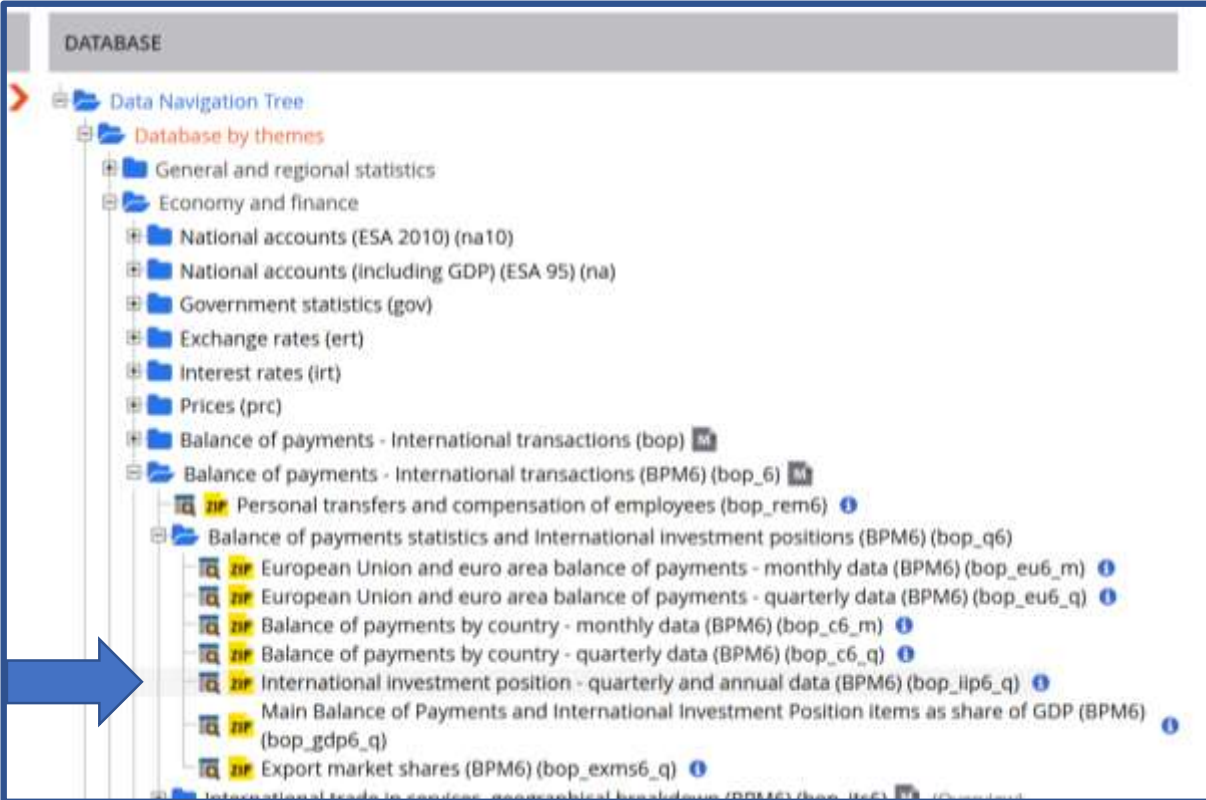
Čistá investiční pozice Německa (roční data, % HDP)

Kde najít data o čisté investiční pozici země?

Eurostat, ČNB...

<http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Zdroj: eurostat a autor

Položky čisté investiční pozice země + další nastavení

International investment position - quarterly and annual data (BPM6) [bop_lip6_q]

Last update: 25-01-2017
 Interactive extraction size limit: 750000
 Current extraction size: 150
 Dimension selection: 6/72

Update

BOP_ITEM CURRENCY GEO PARTNER SECTORT0 SECTPART STK_FLOW

TIME

View
 Sorting Sort Ascending Sort Descending Sort Protocol Order
 Show Codes Labels Both

Filtering
 Filtering type: Text Code range Pattern

Search in: Codes Labels Both

Select all	Code	Label
☒	FA	Financial account
☒	FA_D_F	Financial account; Direct Investment
☐	FA_D_FS	Financial account; Direct Investment, Equity and investment fund shares/units
☐	FA_D_FS1	Financial account; Direct Investment; Equity

Select all	Code	Label
☐	FA_D2_FL	Financial account; Direct Investment; Financial instruments, in Direct investor (reverse investment)
☐	FA_D3_FL	Financial account; Direct Investment; Debt instruments, between Fellow enterprises
☒	FA_P_F	Financial account; Portfolio Investment
☐	FA_P_FS	Financial account; Portfolio Investment; Equity and investment fund shares/units

Select all	Code	Label
☐	FA_P_F1_L_USD	Financial account; Portfolio Investment; Debt securities; Long term; currency of denomination US Dollar
☐	FA_P_F3_L_X4	Financial account; Portfolio Investment; Debt securities; Long term; all currencies of denomination except EUR and USD
☒	FA_P_F7	Financial account; Financial derivatives and employee stock options
☒	FA_O_F	Financial account; Other Investment
☐	FA_O_F12	Financial account; Other Investment; SDRs

Select all	Code	Label
☐	FA_O_FB9_S	Financial account; Other Investment; Other accounts receivable/payable; Short term
☐	FA_O_FB9_L	Financial account; Other Investment; Other accounts receivable/payable; Long term
☒	FA_R_F	Financial account; Reserve assets
☐	FA_R_F11	Financial account; Reserve assets; Monetary gold
☐	FA_R_F11A	Financial account; Reserve assets; Gold bullion

BOP_ITEM CURRENCY GEO PARTNER SECTORT0 SECTPART STK_FLOW

TIME

View
 Sorting Sort Ascending Sort Descending Sort Protocol Order
 Show Codes Labels Both

Filtering
 Filtering type: Text Code range Pattern

Search in: Codes Labels Both

Select all	Code	Label
☒	MIO_EUR	Million euro
☐	MIO_NAC	Million units of national currency

BOP_ITEM CURRENCY GEO PARTNER SECTORT0 SECTPART STK_FLOW

TIME

View
 Sorting Sort Ascending Sort Descending Sort Protocol Order
 Show Codes Labels Both

Filtering
 Filtering type: Text Code range Pattern Nuts level

Search in: Codes Labels Both

Select all	Code	Label
☐	EA19	Euro area (19 countries)
☐	BE	Belgium
☐	BG	Bulgaria
☒	CZ	Czech Republic
☐	DK	Denmark
☐	DE	Germany (until 1990 former territory of the FRG)

BOP_ITEM CURRENCY GEO PARTNER SECTORT0 SECTPART STK_FLOW

TIME

View
 Sorting Sort Ascending Sort Descending Sort Protocol Order
 Show Codes Labels Both

Filtering
 Filtering type: Text Code range Pattern Nuts level

Search in: Codes Labels Both

Select all	Code	Label
☐	JP	Japan
☐	IN	India
☐	EU1	Institutions and bodies of the European Union
☐	IMF	International Monetary Fund
☐	OFFSHO	Offshore financial centers
☒	WRL_REST	Rest of the world

BOP_ITEM CURRENCY GEO PARTNER SECTORT0 SECTPART STK_FLOW

TIME

View
 Sorting Sort Ascending Sort Descending Sort Protocol Order
 Show Codes Labels Both

Filtering
 Filtering type: Text Code range Pattern

Search in: Codes Labels Both

Select all	Code	Label
☒	S1	Total economy
☐	S121	Central Bank

Položky čisté investiční pozice země + další nastavení

BOP_ITEM | CURRENCY | GEO | PARTNER | SECTOR10 | SECTPART | STK_FLOW

TIME

View
Sorting Sort Ascending Sort Descending Sort Protocol Order
Show Codes Labels Both

Filtering
Filtering type: Text Code range Pattern
Search in: Codes Labels Both

Search Show all

Select all	Code	Label
☒	S1	Total economy
☐	S121	Central Bank
☐	S12T	Monetary Financial Institutions (MFI) other than central bank

BOP_ITEM | CURRENCY | GEO | PARTNER | SECTOR10 | SECTPART | STK_FLOW

TIME

View
Sorting Sort Ascending Sort Descending Sort Protocol Order
Show Codes Labels Both

Filtering
Filtering type: Text Code range Pattern
Search in: Codes Labels Both

Search Show all

Select all	Code	Label
☐	2015Q1	No label
☒	2015	No label
☐	2014Q4	No label
☐	2014Q3	No label
☐	2014Q2	No label
☐	2014Q1	No label
☒	2014	No label
☐	2013Q4	No label

BOP_ITEM | CURRENCY | GEO | PARTNER | SECTOR10 | SECTPART | STK_FLOW

TIME

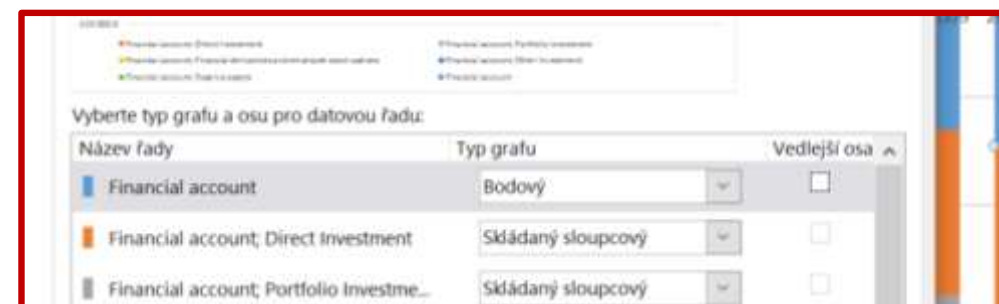
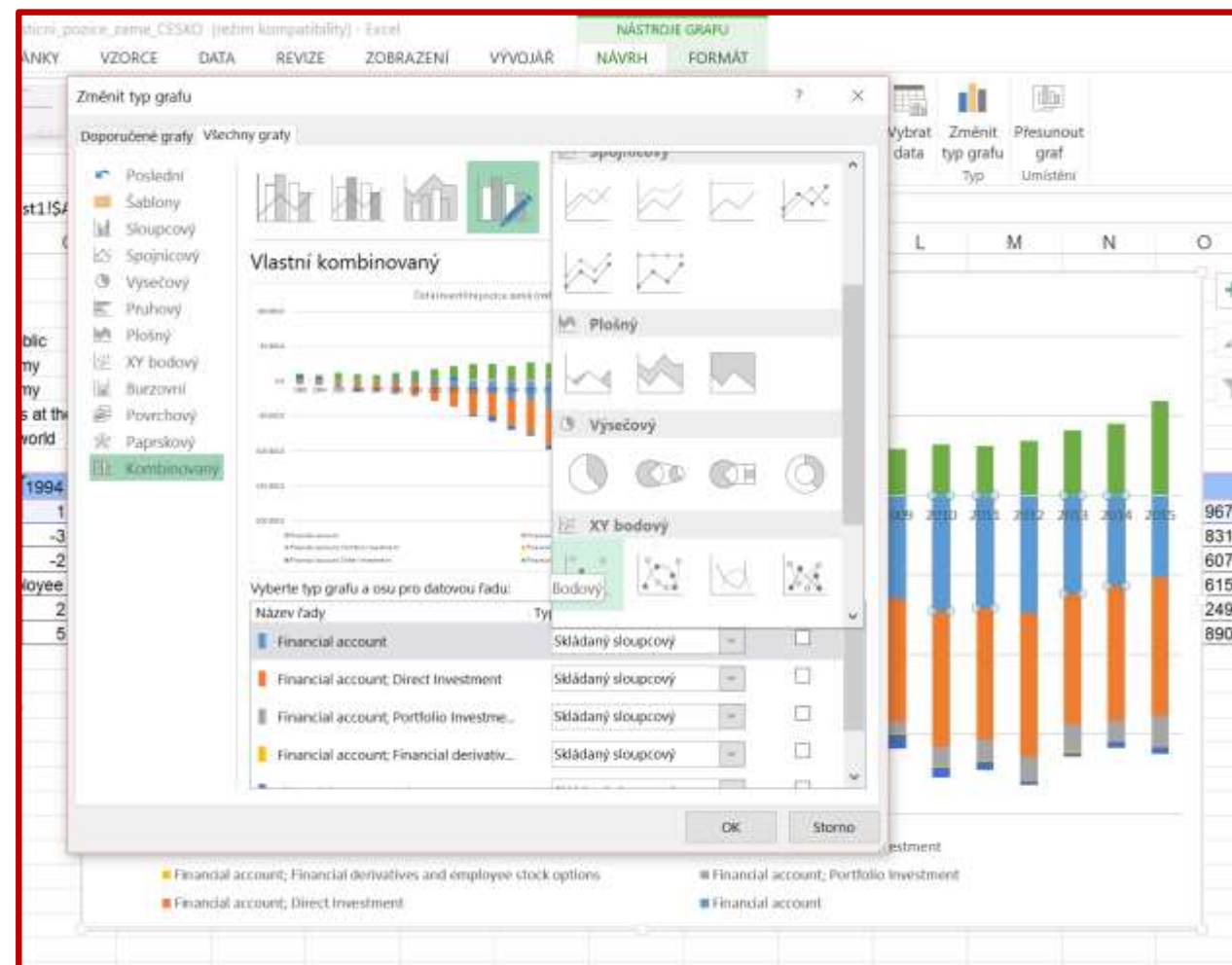
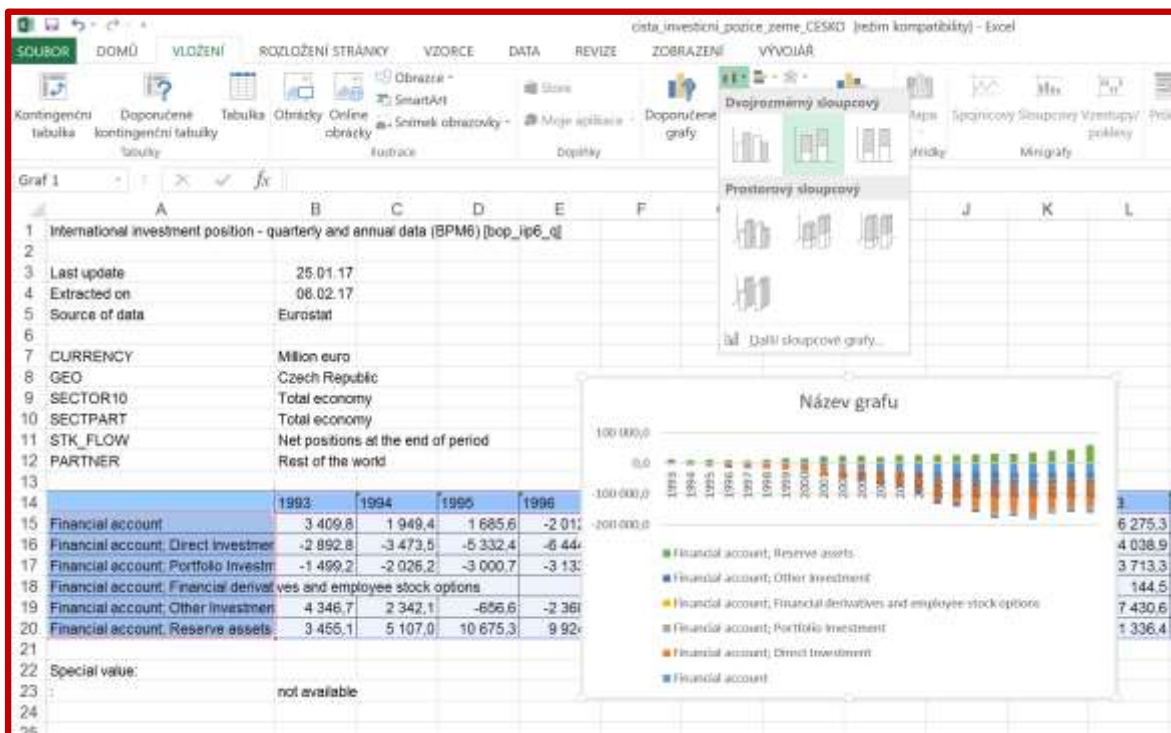
View
Sorting Sort Ascending Sort Descending Sort Protocol Order
Show Codes Labels Both

Filtering
Filtering type: Text Code range Pattern
Search in: Codes Labels Both

Search Show all

Select all	Code	Label
☐	L_KA	Liabilities - other changes in the volume of Assets/Liabilities
☒	N_LE	Net positions at the end of period
☐	N_K7A	Net revaluations due to exchange rate changes
☐	N_K7B	Net revaluations due to other price changes
☐	N_KA	Net other changes in the volume of Assets/Liabilities

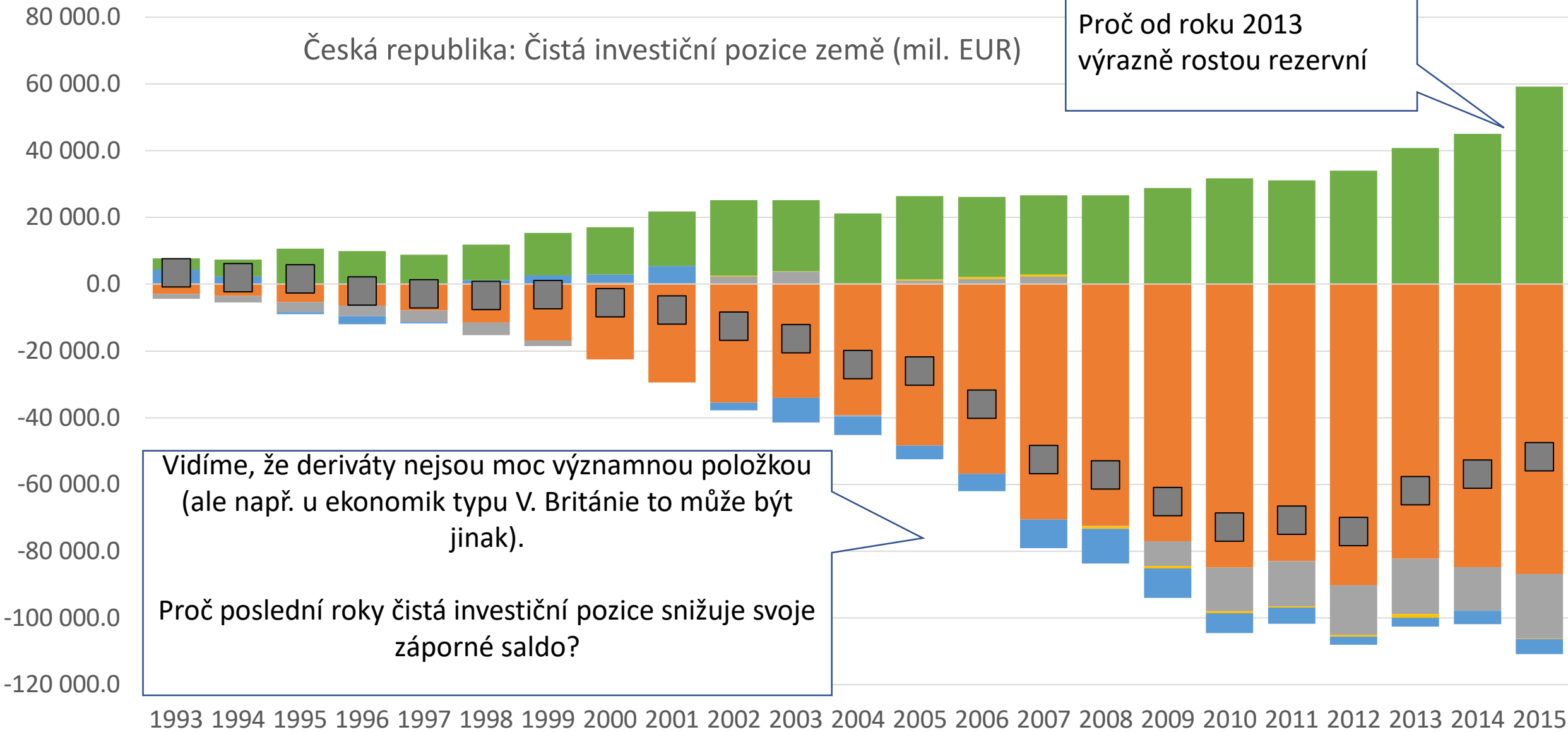
Zdroj: Eurostat

Zdroj: autor (MS Excel)

Česká republika: Čistá investiční pozice země (mil. EUR)

Proč od roku 2013 výrazně rostou rezervní

Vidíme, že deriváty nejsou moc významnou položkou (ale např. u ekonomik typu V. Británie to může být jinak).

Proč poslední roky čistá investiční pozice snižuje svoje záporné saldo?

- Financial account; Reserve assets
- Financial account; Other Investment
- Financial account; Financial derivatives and employee stock options
- Financial account; Portfolio Investment
- Financial account; Direct Investment
- Financial account

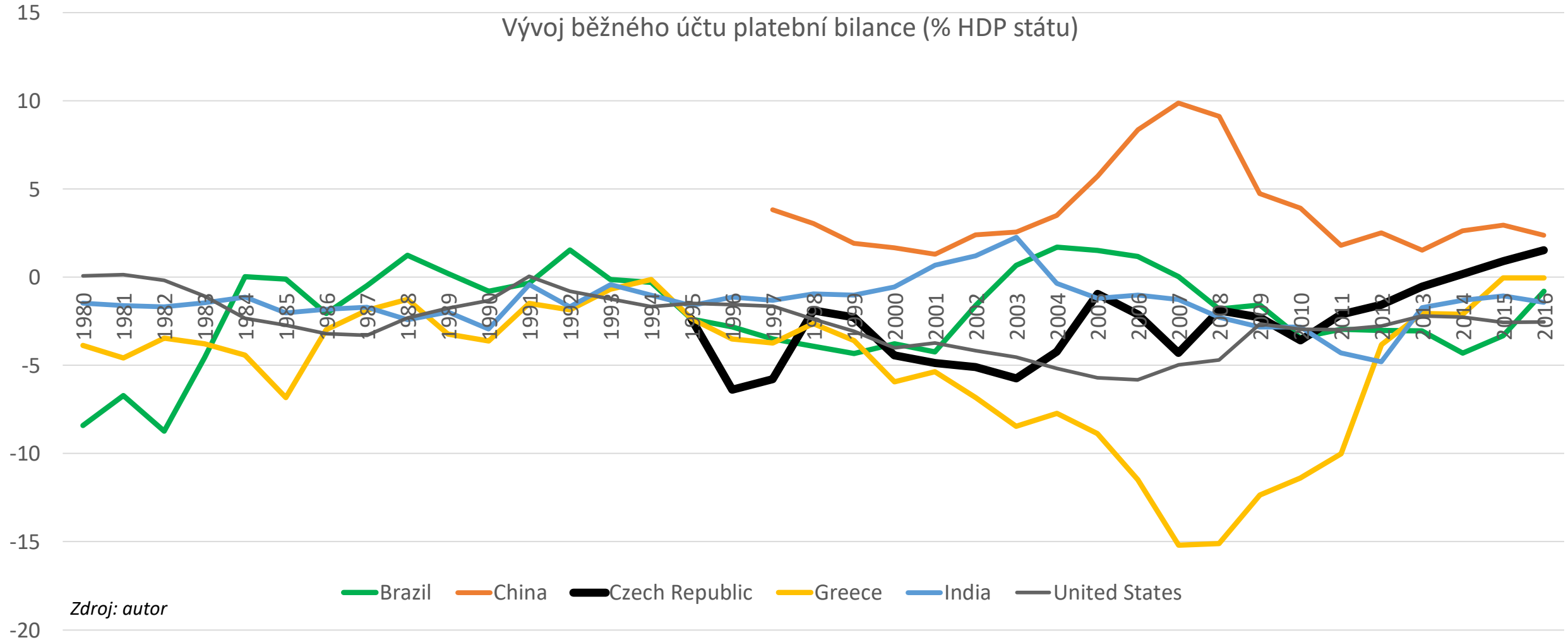
Obsah prezentace

-
- Čistá investiční pozice země
- **Globální nerovnováhy pohledem úspor a investic (Feldstein-Horioka puzzle)**
 - Úvod do problému
 - Náhled nad problémem (intertemporální přístup k běžnému účtu BoP)
 - Feldstein-Horioka puzzle (aneb vztah mezi úsporami a investicemi)

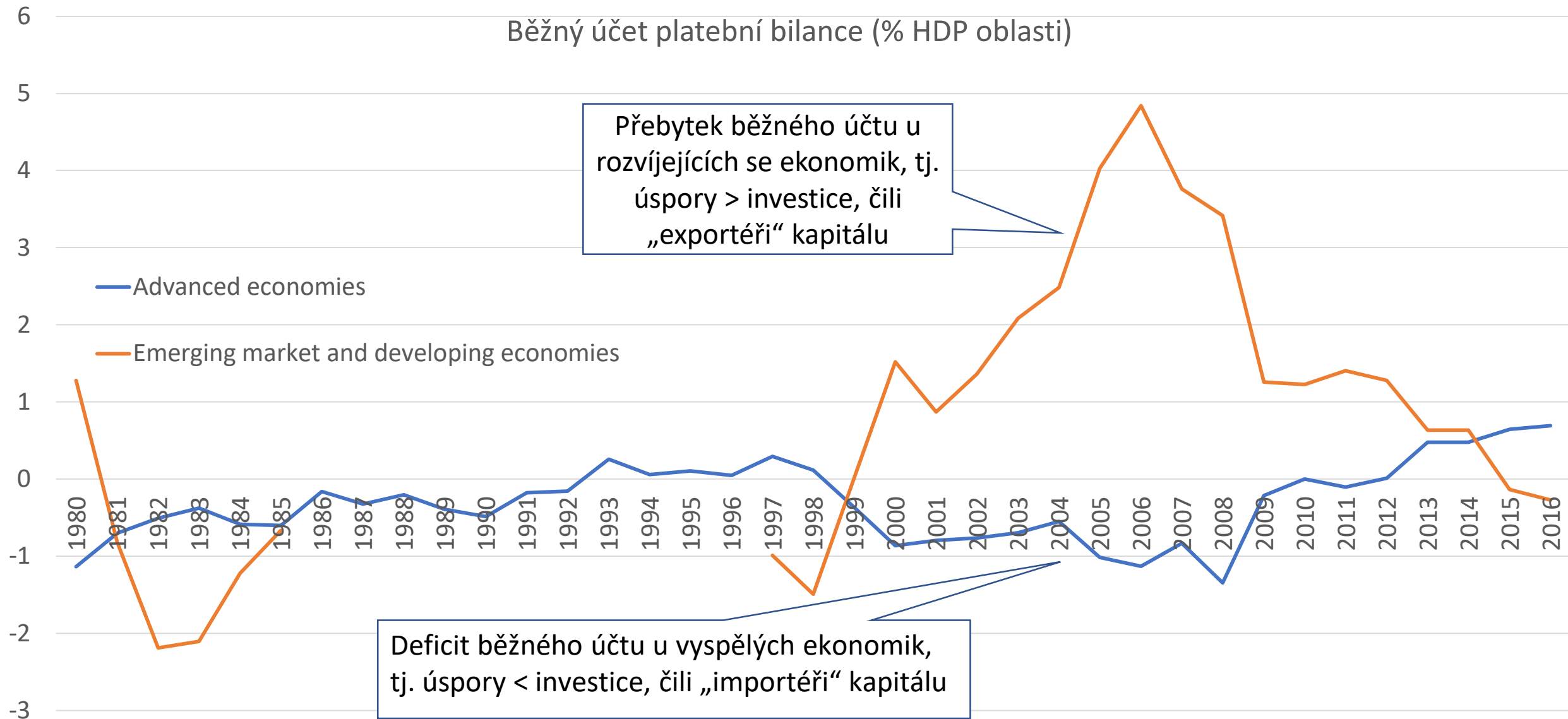
Obsah prezentace

-
- Čistá investiční pozice země
- **Globální nerovnováhy pohledem úspor a investic (Feldstein-Horioka puzzle)**
 - **Úvod do problému**
 - Náhled nad problémem (intertemporální přístup k běžnému účtu BoP)
 - Feldstein-Horioka puzzle (aneb vztah mezi úsporami a investicemi)

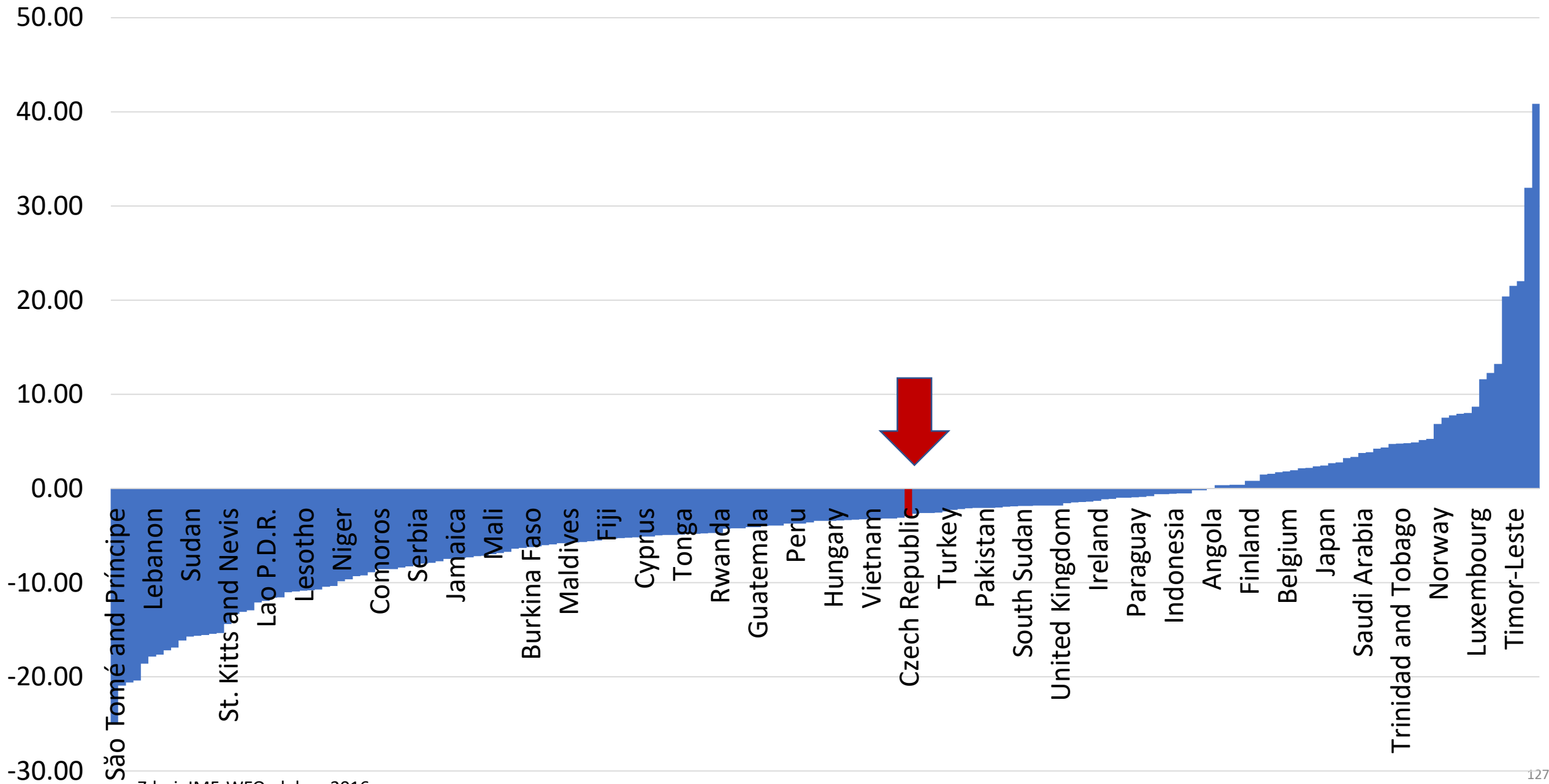
Otázka: je reálné, že se vždy a u všech zemí musí míra úspor rovnat míře investice, tj. musí být „vždy a za všech okolností“ běžný účet vyrovnaný?

Otázka: platí, že kapitál proudí od vyspělých k rozvíjejícím se ekonomikám? Nebo ne?

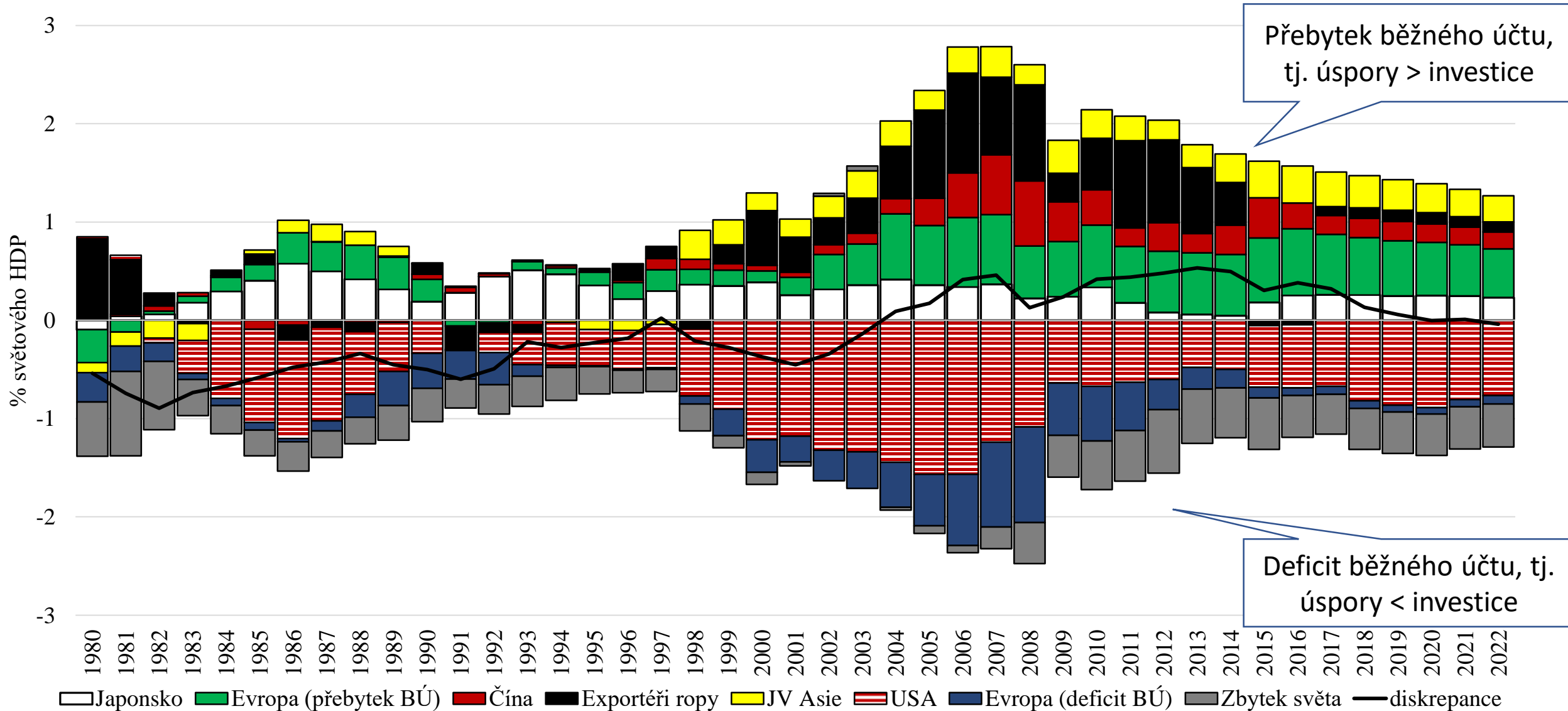

Běžný účet, průměr (1980-2015), % HDP dané země

Globální nerovnováhy pohledem platební bilance

Globální nerovnováhy (saldo běžného účtu, % světového HDP), od roku 2017 predikce

Vysvětlivky k předchozímu slidu

EUR surplus: Austria, Belgium, Denmark, Finland, Germany, Luxembourg, Netherlands, Sweden, Switzerland;

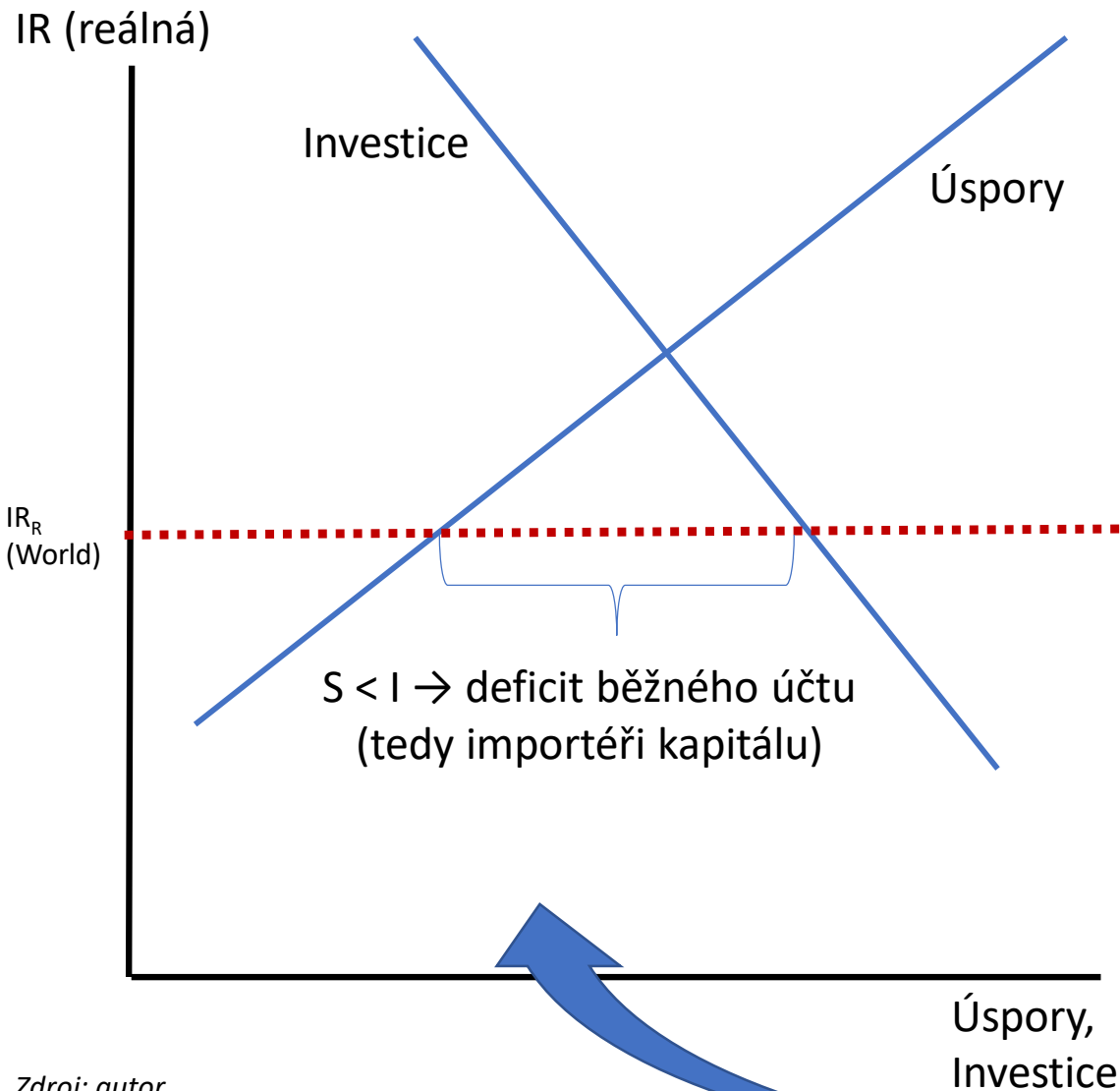
EUR deficit: Greece, Ireland, Italy, Portugal, Spain, United Kingdom, Albania, Bosnia and Herzegovina, Belarus, Bulgaria, Croatia, Czech Republic, Estonia, Hungary, Kosovo, Latvia, Lithuania, Macedonia, Moldova, Montenegro, Poland, Romania, Serbia, Slovak Republic, Slovenia, Turkey, Ukraine;

Emerging Asia (EMA): Hong Kong S.A.R. of China, Indonesia, Korea, Malaysia, Philippines, Singapore, Taiwan province of China, Thailand;

Oil exporters (OIL): Algeria, Angola, Azerbaijan, Bahrain, Republic of Congo, Ecuador, Equatorial Guinea, Gabon, Iran, Kazakhstan, Kuwait, Libya, Nigeria, Norway, Oman, Qatar, Russia, Saudi Arabia, Sudan, Syria, Trinidad and Tobago, United Arab Emirates, Venezuela, Yemen;

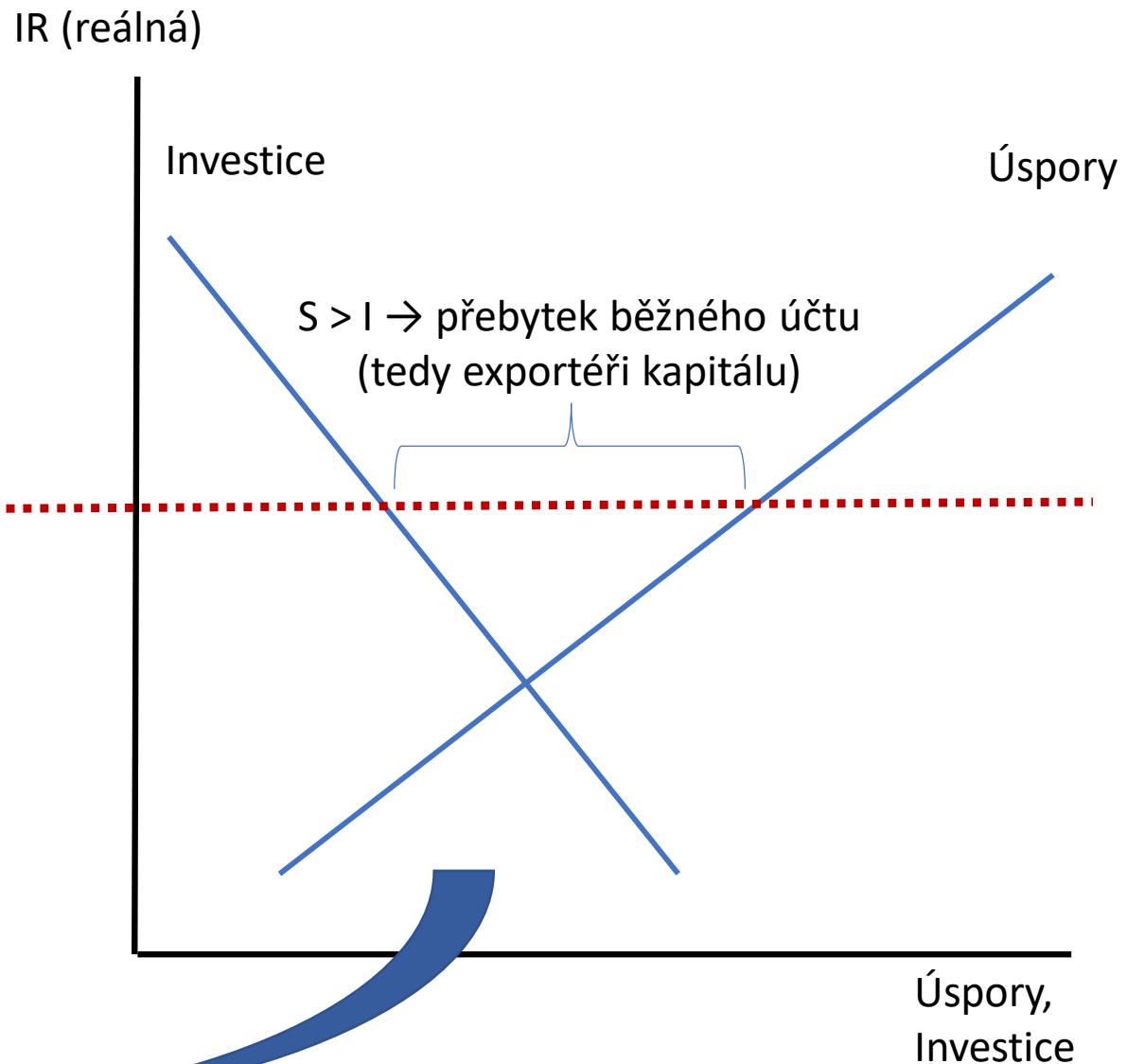
Rest of the world (ROW): remaining countries.

USA, Velká Británie, Brazílie, Turecko, jižní země eurozóny...

Zdroj: autor

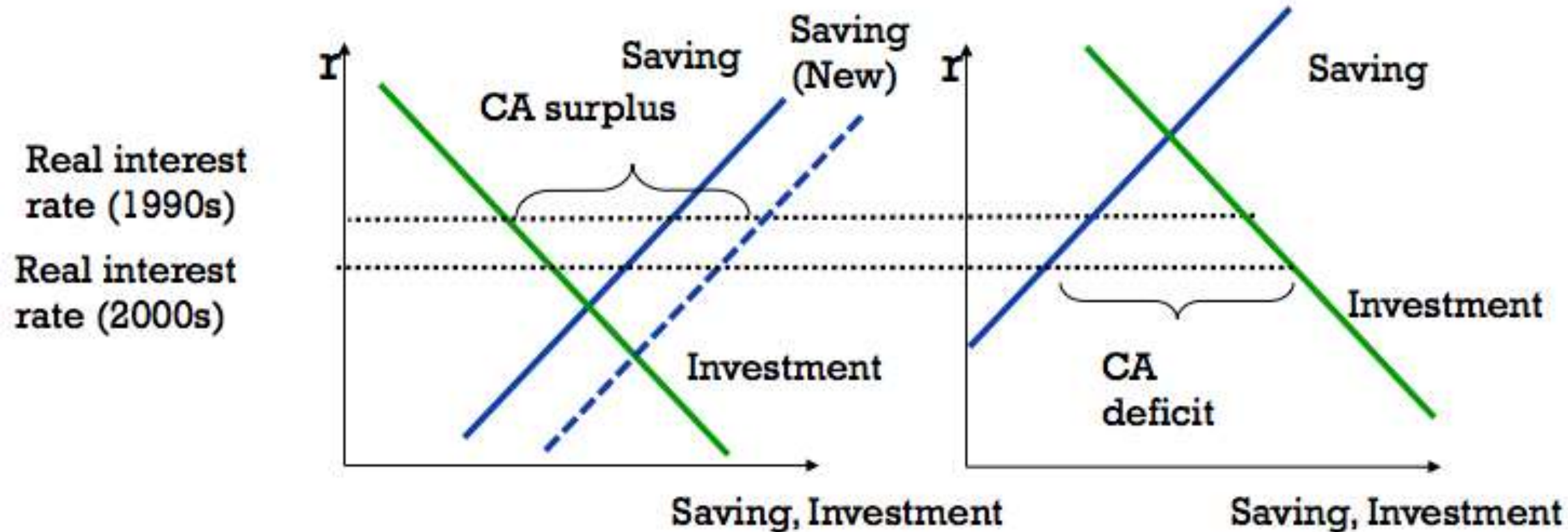
Exportéři ropy, významní exportéři zpracovat. průmyslu (vybrané země Asie, Německo...), finanční centra...

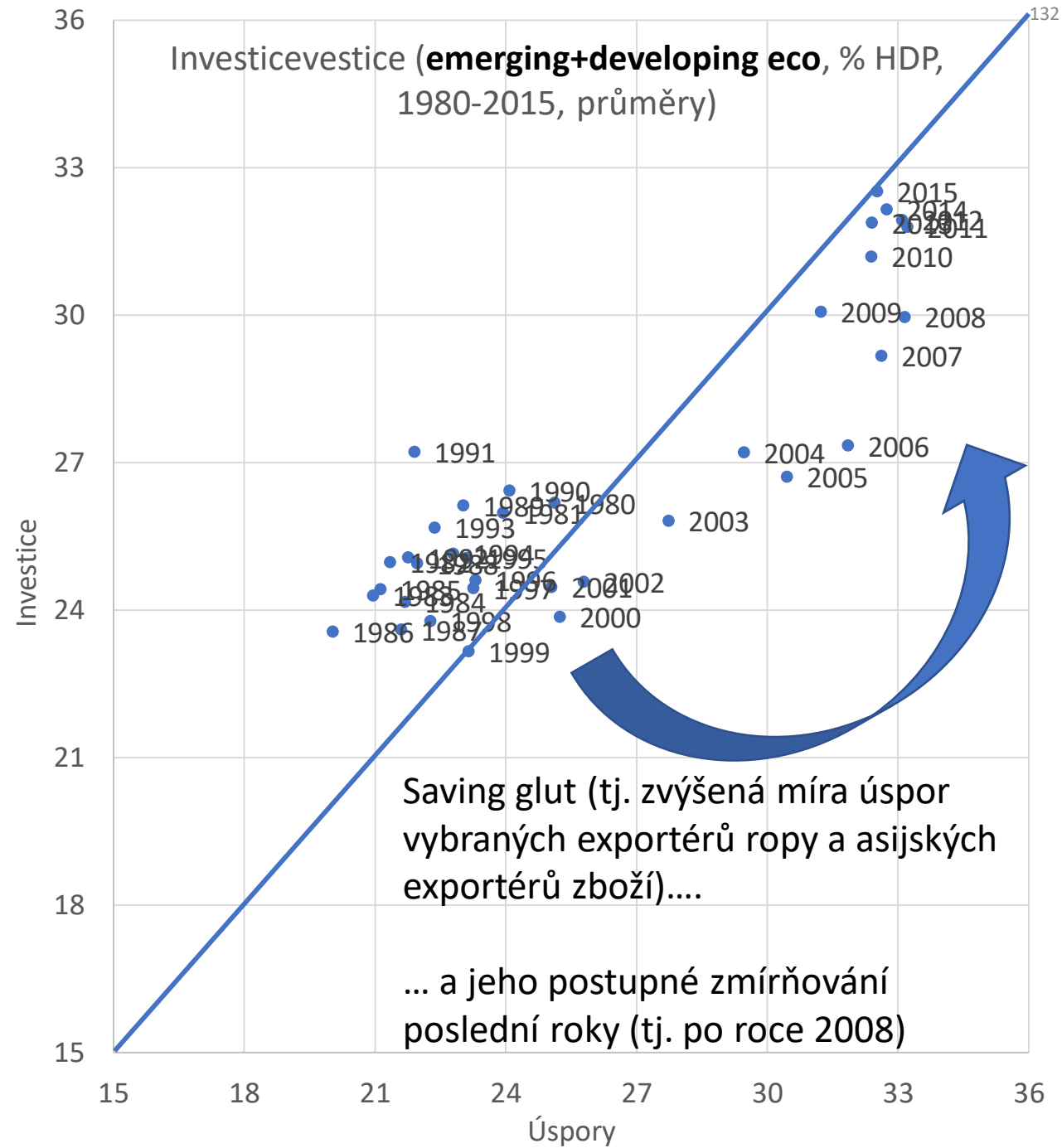
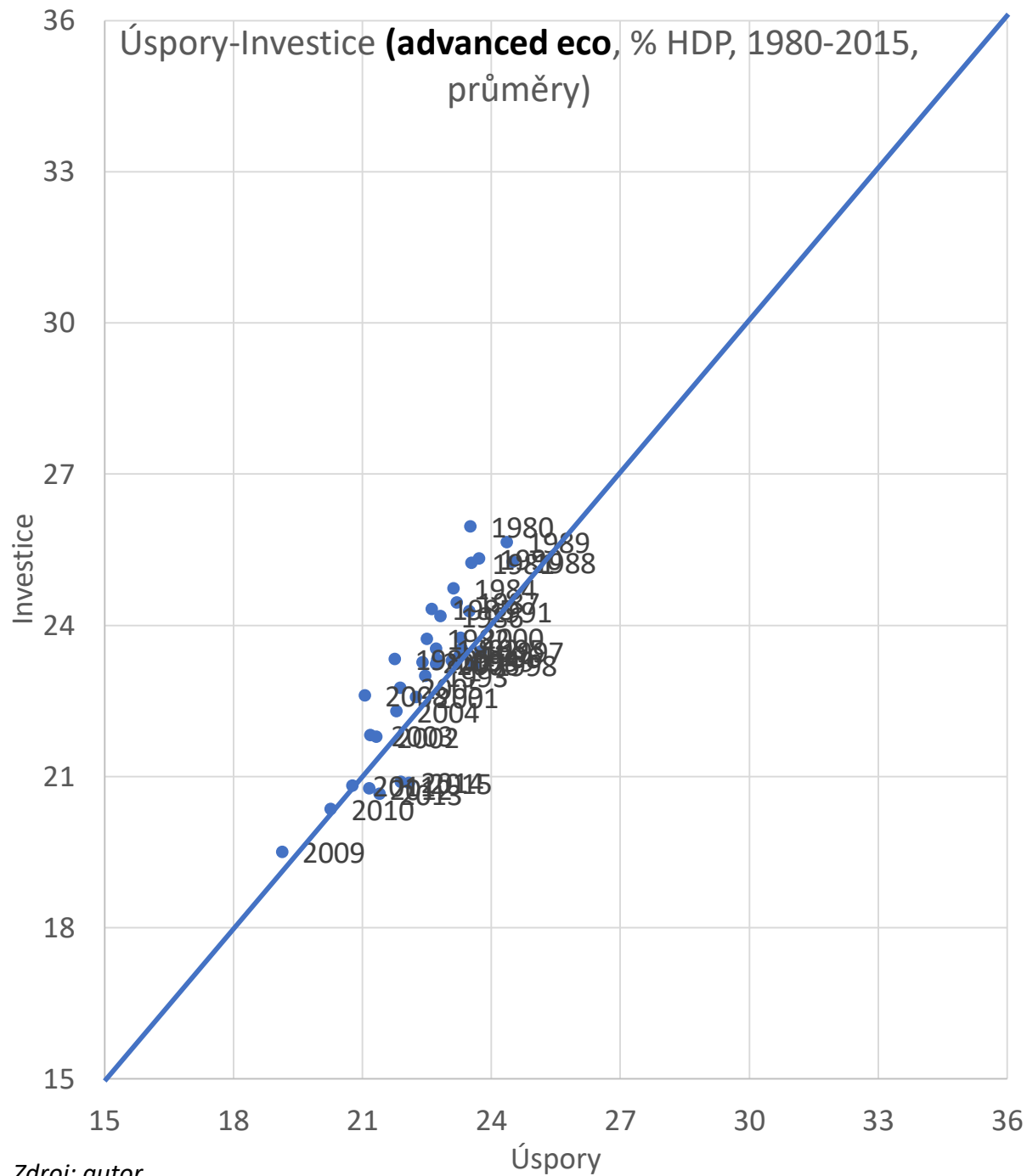

„přebytečné“ úspory proudí k profinancování deficitu běžného účtu (např. nákupy státních dluhopisů USA asijskými ekonomikami...)

tzv. saving glut (resp. globální nerovnováhy obecně)

„...“global savings glut”. My conclusion was that a **global excess of desired saving over desired investment**, emanating in large part from China and other Asian emerging market economies and oil producers like Saudi Arabia, was a major reason for low global interest rates. I argued that the flow of global saving into the United States helped to explain the “conundrum” of persistently low longer-term interest rates in the mid-2000’s while the Fed was raising short-term rates. Strong capital inflows also pushed up the value of the dollar and helped create the very large US trade deficit of the time, nearly 6 percent of US gross domestic product in 2006.”

Obsah prezentace

-
- Čistá investiční pozice země
- **Globální nerovnováhy pohledem úspor a investic (Feldstein-Horioka puzzle)**
 - Úvod do problému
 - **Náhled nad problémem (intertemporální přístup k běžnému účtu BoP)**
 - Feldstein-Horioka puzzle (aneb vztah mezi úsporami a investicemi)

Základní „ekonomická“ logika a teorie

- V určitém období je možné, že míra investic (I) bude rozdílná než míra úspor (S):
 - Z počátku rozvoje ekonomiky (tzv. rozvíjející se nebo tranzitivní ekonomika) *předpoklad*: $I > S$, tj. deficit běžného účtu (tj. příliv kapitálu)
 - V delším období (ekonomika „dospívá“) *předpoklad*: postupně přebytek běžného účtu ($I < S$), který je užit na splácení úroků a dluhu z počátku rozvoje
→ základní myšlenka tzv. intertemporálního přístupu k běžnému účtu platební bilance (viz 1MT400 prof. Mandel)
- Podmínky
 - Dostatek zemí s přebytečným kapitálem (tj. $S > I$, tj. přebytek běžného účtu)
 - Vysoká mobilita mezinárodního kapitálu
- Otázky
 - Skutečně platí, že rozvíjející se ekonomika = deficit běžného účtu a vyspělá ekonomika = přebytek běžného účtu? (viz dříve a též 1MT404 Finanční stabilita, doc. Brůna)
 - Význam USD jako obchodní a rezervní měny (doc. Brůna)

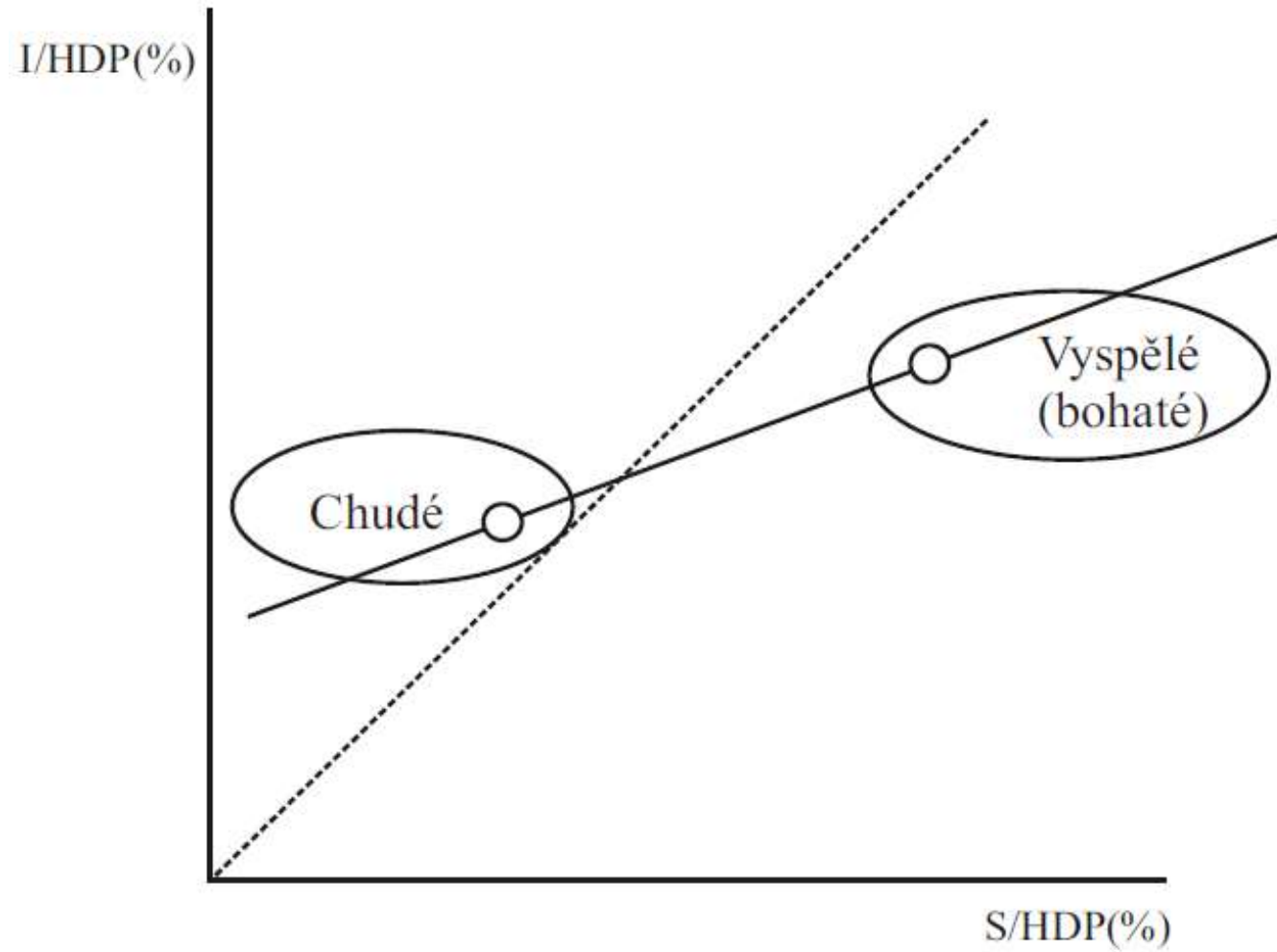
Co se dá teoreticky předpokládat?

- Bohaté (vyspělé) země mají vyšší míru úspor než rozvíjející se
- (Mezní) míra výnosu z investic by měla být vyšší v rozvíjejících se oblastech (proto pohyb kapitálu z bohatých do chudších zemí) – alespoň ve středním období
- Nejsou žádná omezení na pohyby kapitálu
- Institucionální vyspělost rozvíjejících se ekonomik je obdobná jako u vyspělých
- Riziko investic v rozvíjejících se zemí je stejné jako ve vyspělých

Realita?

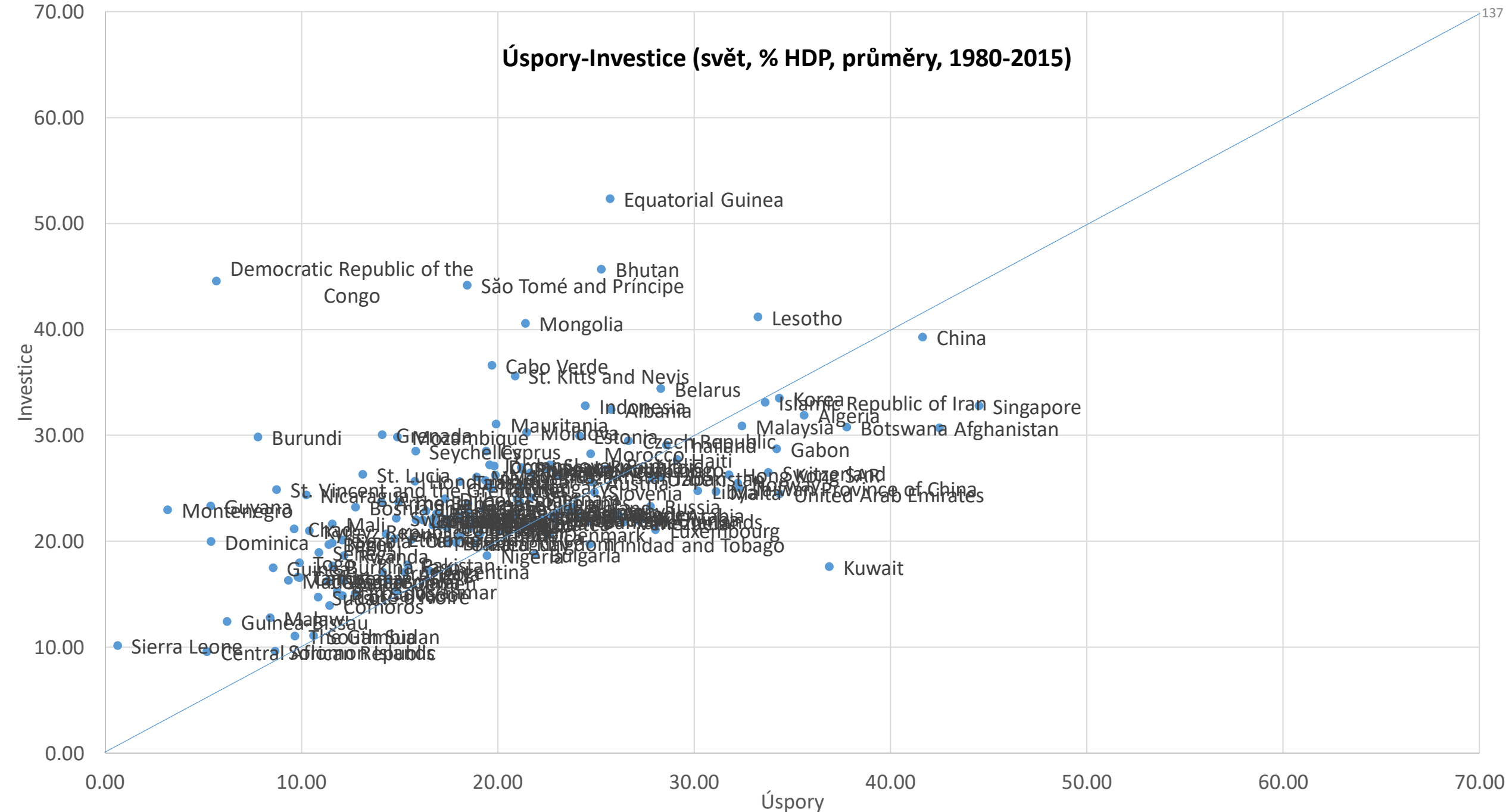
- Vyspělé bohatší země se silnou ochranou trhu práce, vysokými mzdovými náklady, sociálním státem, vysokou spotřebou atd. vedoucí k deficitu běžného účtu, resp. k alokaci domácího kapitálu nikoliv do domácí, ale zahraniční ekonomiky (viz některé evropské státy)
- USA a deficit běžného účtu (problém rezervní měny)
- Státy s dlouhodobým přebytkem běžného účtu (významní exportéři zboží/služeb typu Čína atd., exportéři komodit, finanční centra...)
- Rozvíjející se státy „neatraktivní“ pro investory (vysoké politické riziko, nízká míra vzdělanosti, nevhodné ekonomické prostředí...)
- Kapitál mnohdy proudí od rozvíjejících se zemí do vyspělých ekonomik (Lucasův paradox)

Teoreticky tedy:

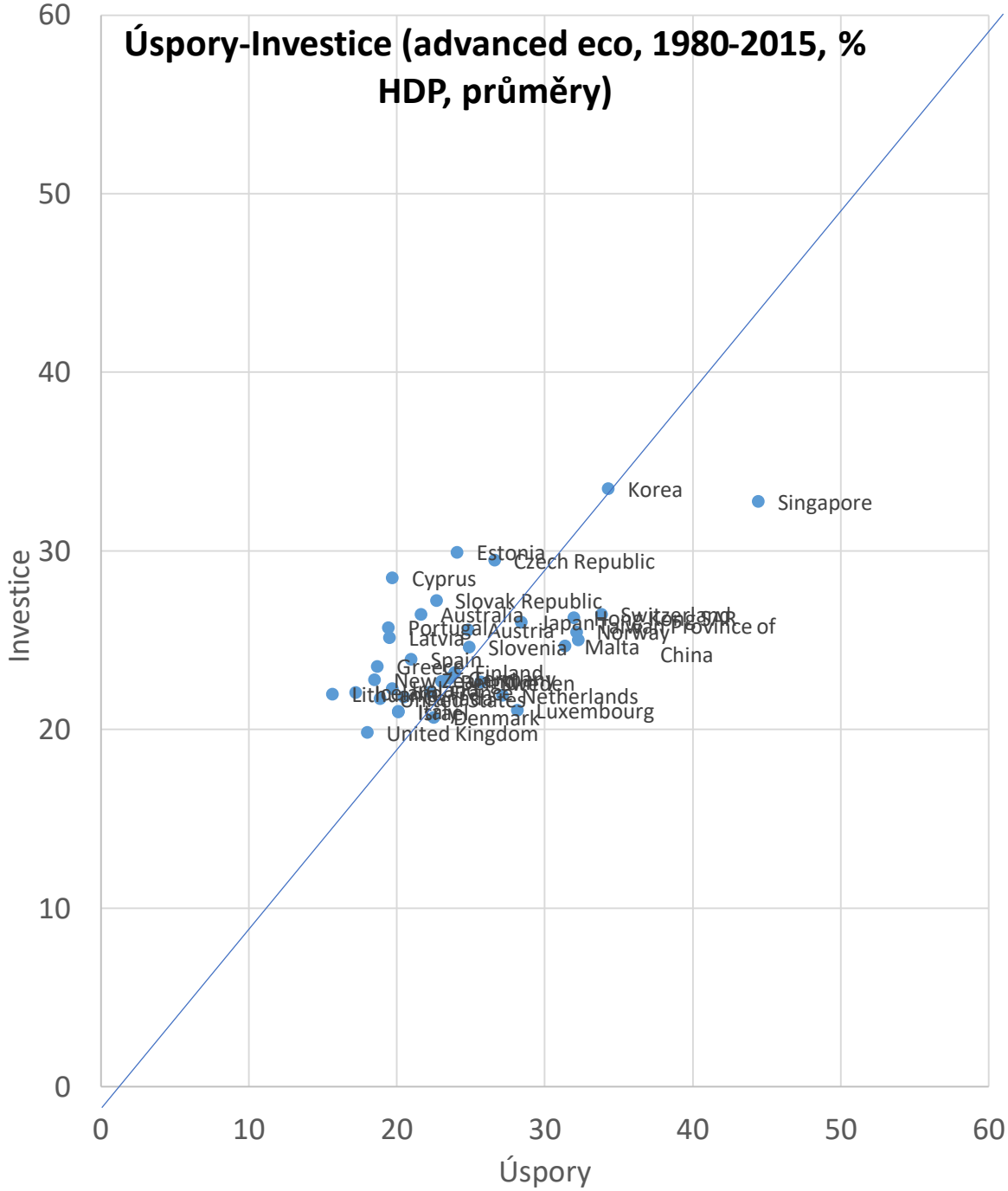

Prakticky viz další slide...

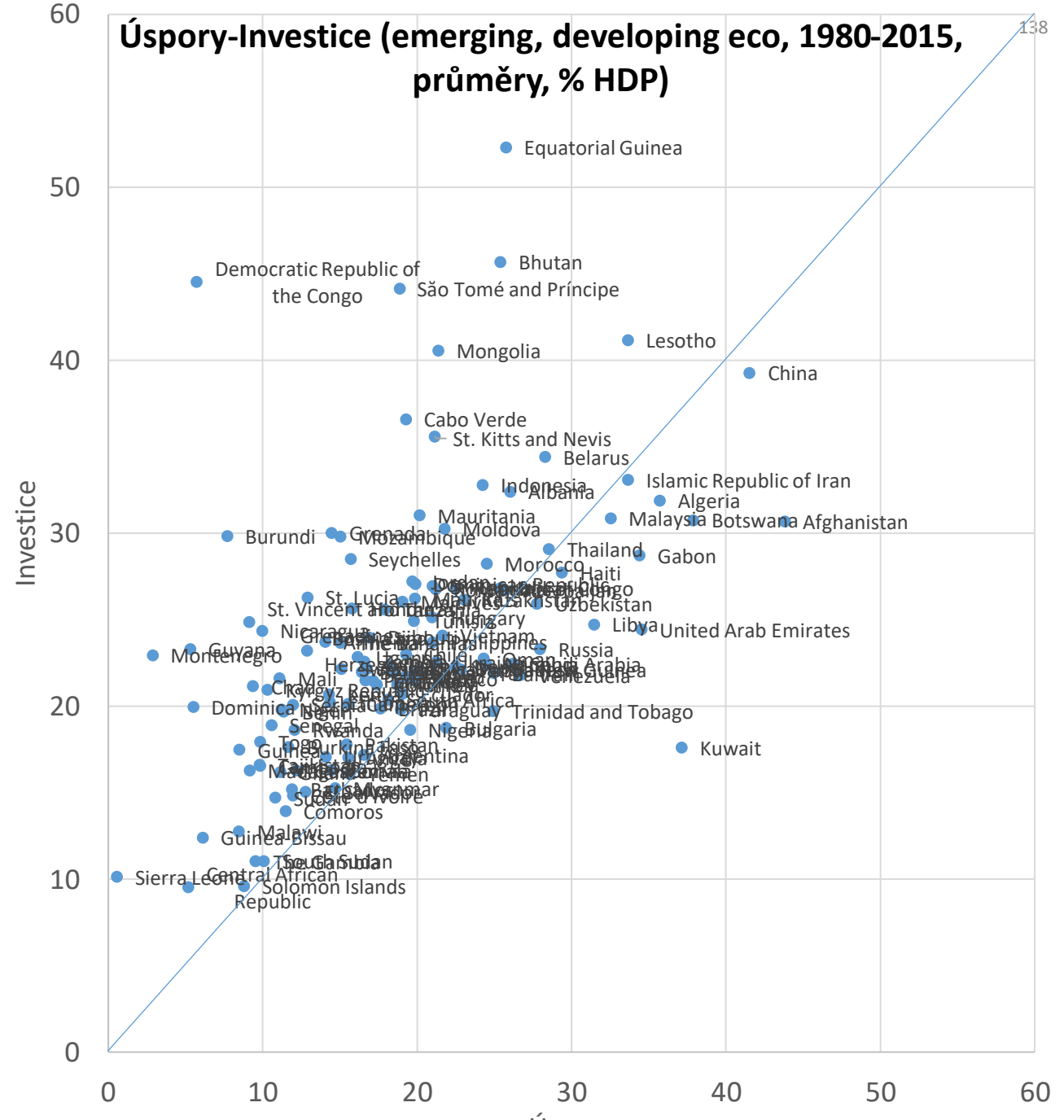
Úspory-Investice (svět, % HDP, průměry, 1980-2015)

Zdroj grafů o úsporách a investicích: IMF WEO, říjen 2016, grafy vlastní.

Zdroj: autor

Obsah prezentace

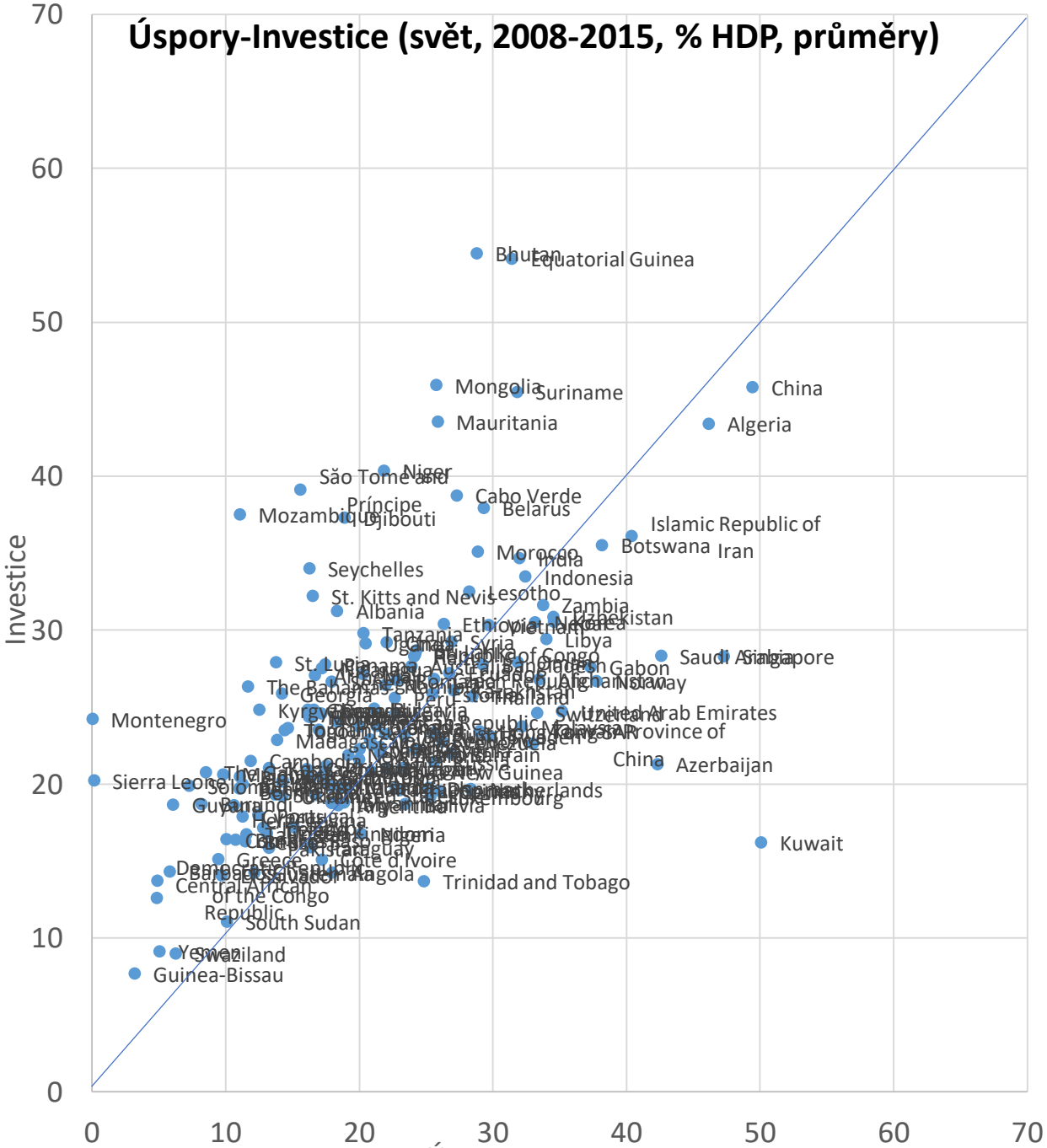
-
- Čistá investiční pozice země
- **Globální nerovnováhy pohledem úspor a investic (Feldstein-Horioka puzzle)**
 - Úvod do problému
 - Náhled nad problémem (intertemporální přístup k běžnému účtu BoP)
 - **Feldstein-Horioka puzzle (aneb vztah mezi úsporami a investicemi)**

Jak se „volnost, snadnost“ pohybu mezinárodního kapitálu měnila v čase?

- 1980-2015 – celé období
- 1980-1997 – postupné „otevírání se“ rozvíjejících se ekonomik (EME), krize EME (J. Amerika...); 1997/1998 asijská krize; postupný nárůst pohybu mezinárod. kapitálu
- 1998-2007 – (hlavně) v novém miléniu ekonomický růst, avšak nárůst globálních nerovnováh; výrazné pohyby kapitálu
- 2008-2015 – doba „pokrizová“; snižování globálních nerovnováh?
- 2016-2021 – predikce vývoje (POZOR – JEN PREDIKCE!!!!)

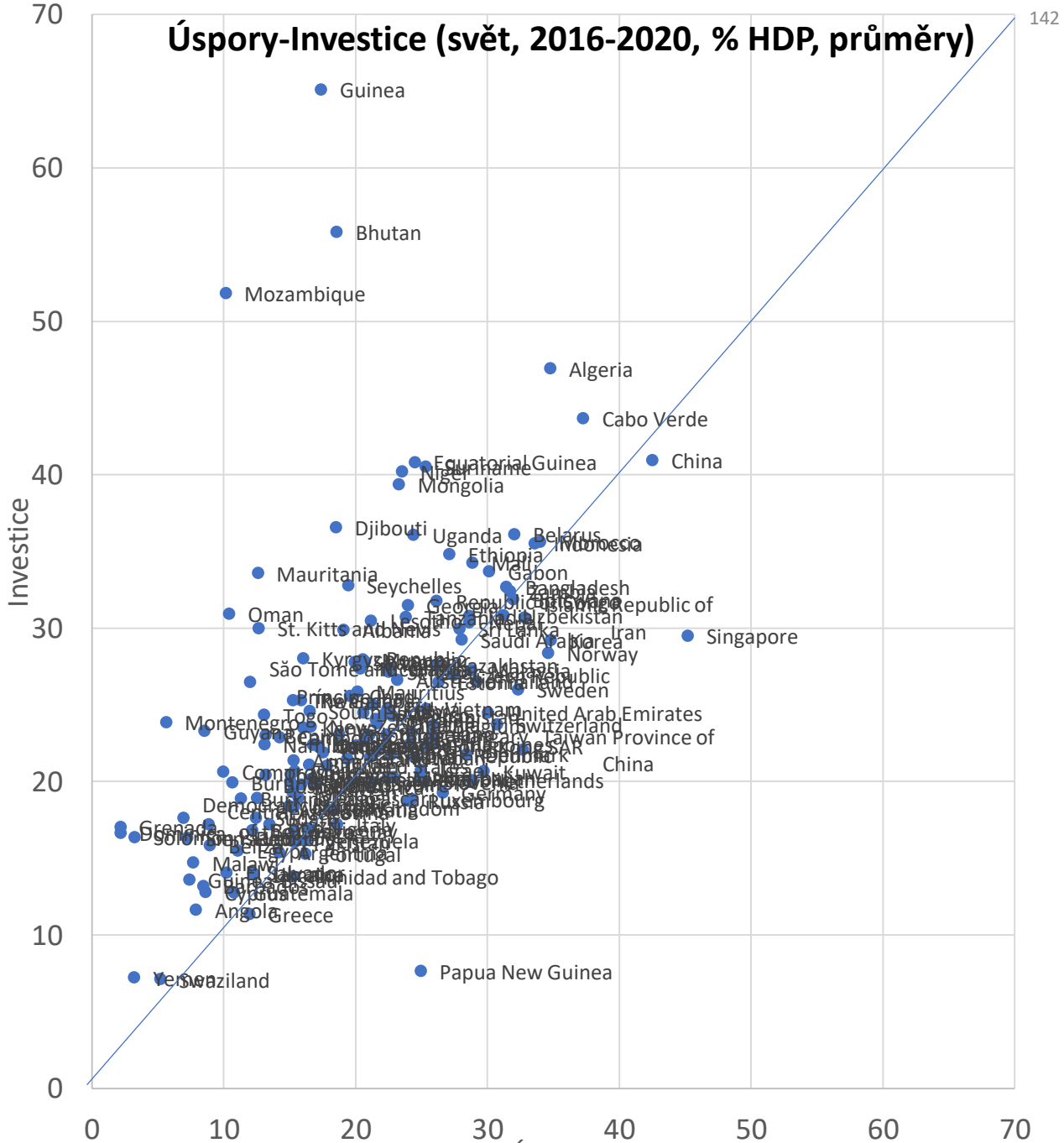
- Data za celý svět (z IMF), roční data, aritmetické průměry za daná období
- Průřezová regrese

Úspory-Investice (svět, 2008-2015, % HDP, průměry)

Zdroj: autor

Úspory-Investice (svět, 2016-2020, % HDP, průměry)

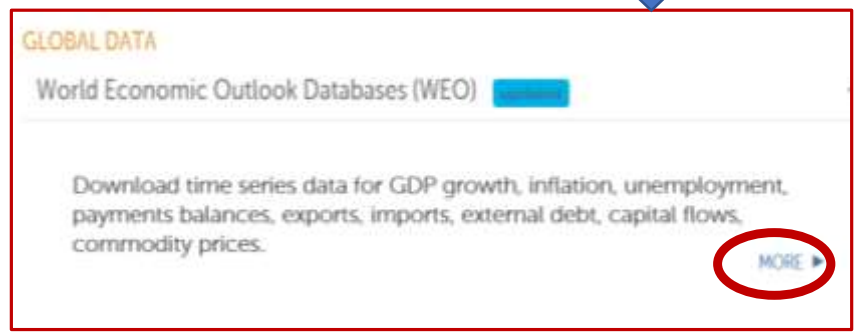

Úspory

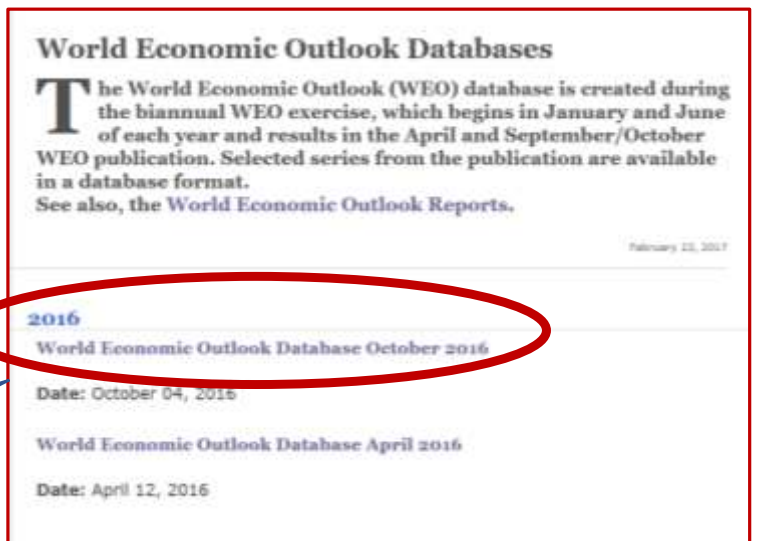
Jak a kde stáhnout data? – IMF: <http://www.imf.org/external/index.htm>

„Sjedeme“ na této stránce níže...

Nebo novější

World Economic and Financial Surveys
World Economic Outlook Database
 Disclaimer

WEO Update: January 16, 2017

For the latest GDP data for the following countries please check the "Projected % Change" table in the left column of the individual country pages.

Brazil	France	Italy	South Africa
Canada	Germany	Japan	Spain
China	India	Mexico	United Kingdom
		Russia	United States

Download WEO Data: October 2016 Edition

By Countries (country-level data) or By Country Groups (aggregated data) and Entire Dataset

Step 1 of 5

1. Select Country Group

Country Group	Notes
All countries	
Advanced economies	
Burkina Faso	
Major advanced economies (G7)	
Emerging market and developing economies	
Commonwealth of Independent States	
Emerging and developing Asia	
Emerging and developing Europe	
Latin America and the Caribbean	
Middle East, North Africa, Afghanistan, and Pakistan	
Sub-Saharan Africa	

Step 2 of 5

2. Select Countries

Select All Clear All Continue >

All countries (191 countries)

Countries	Notes	Countries	Notes
☒ Afghanistan	ii	☒ Libya	ii
☒ Albania	ii	☒ Lithuania	ii
☒ Algeria	ii	☒ Luxembourg	ii
☒ Angola	ii	☒ Macao SAR	ii
☒ Antigua and Barbuda	ii	☒ FYR Macedonia	ii

Step 3 of 5

3. Select Subjects

Select All Clear All Continue >

Subjects	Notes	Availability
National Accounts		
☐ Gross domestic product, constant prices National currency	ii	[191/191]
☐ Gross domestic product, constant prices Percent change	ii	[191/191]
☐ Gross domestic product, current prices National currency	ii	[191/191]
☐ Gross domestic product, current prices U.S. dollars	ii	[191/191]
☐ Gross domestic product, deflator Index	ii	[191/191]
☐ Gross domestic product per capita, constant prices National currency	ii	[190/191]
☐ Gross domestic product per capita, current prices National currency	ii	[190/191]
☐ Gross domestic product per capita, current prices U.S. dollars	ii	[190/191]
☐ Output gap in percent of potential GDP Percent of potential GDP	ii	[27/191]
☐ Gross domestic product based on purchasing-power-parity (PPP) valuation of country GDP Current international dollar	ii	[191/191]
☐ Gross domestic product based on purchasing-power-parity (PPP) per capita GDP Current international dollar	ii	[190/191]
☐ Gross domestic product based on purchasing-power-parity (PPP) share of world total Percent	ii	[191/191]
☐ Implied PPP conversion rate Percent of current international dollar	ii	[191/191]
☒ Total investment Percent of GDP	ii	[175/191]
☒ Gross national savings Percent of GDP	ii	[171/191]

Step 4 of 5 1 > 2 > 3 > **4** > 5 [New Query](#)
[Your selections](#) [Help](#)

4. Select Date Range

Date Range [Prepare Report >](#)

Start Year End Year

Advanced Settings (Optional)

Notes

Append Subject Notes
 Append Country/Series-specific Notes

Fields to show on report

...for Country **...for Subject**

WEO Country Code Subject Descriptor
 ISO Alpha-3 Code WEO Subject Code

Sort Order

by Country then Subject by Subject then Country

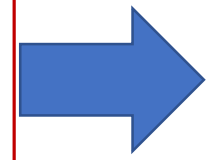
Decimal Symbol

"." e.g. 100.99 "," e.g. 100,99

Blank Rows

Show all rows Remove rows with no data

[Prepare Report >](#)

World Economic Outlook Database, October 2016

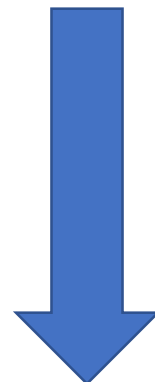
Step 5 of 5 1 > 2 > 3 > 4 > **5** [New Query](#)

5. Report for Selected Countries and Subjects

You will find notes on the data and options to download the table below your results.

Country	Subject Descriptor	Units	Scale	Country/Series-specific Notes	1980	1981	1982
Afghanistan	Total investment	Percent of GDP		ii	n/a	n/a	n/a
Albania	Total investment	Percent of GDP		ii	4,850	44,377	47,500
Algeria	Total investment	Percent of GDP		ii	32,586	30,830	31,000

„Sjedeme“ na této stránce níže....

Download

The downloads are presented in Tab Delimited (comma) format which is compatible with most statistical packages and Excel.

[Your WEO Report](#)

... a stáhneme data do Excelu

Úprava dat v Excelu

Zdroj: autor (MS Excel)

Pro jednotlivá období spočítáme průměry (a pak jen tyto vzorce zkopírujeme na list „investice“)

Zatím nic neděláme se zeměmi, pro které nebyla data. Necháme je tam

Na listy s obdobími zkopírujeme seznam zemí (výběr všech listů: první zvolené list, držím klávesu *shift* a kliknu na poslední list; mám označené všechny listy)

	AK	AL	AM	AU	AV	AW	AX	AY	AZ	BA
1	2011	2012	2013	2021 Estimates	S (1980-2015)	S (1980-1997)	S (1998-2007)	S (2008-2015)	S (2016-2021)	
2	32,618	31,207	31,81	14,576	2014	43,20	#DĚLENÍ_NULOU!	57,55	32,43	17,64
3	20,254	19,674	16,40	16,925	2014	25,61	29,80	24,73	17,28	16,57
4	48,24	46,603	45,114	236	2015	35,81	27,19	42,69	46,61	37,38
5	25,473	26,942	21,382		2015	15,42	14,29	15,77	17,54	6,08
6	10,49	7,134	8,364	14,017	2014	12,59	11,55	14,56	12,47	14,21
7	17,56	16,265	15,332	14,3	2014	16,83	16,30	17,59	17,08	14,07
8	16,56	12,798	13,423	17,882	2015	14,23	3,56	15,10	17,13	18,19
9	24,799	24,518	24,207	21,361	2015	21,61	20,76	21,43	23,77	21,26
10	25,814	25,496	25,211	24,803	2015	24,85	23,92	25,76	25,78	24,90
11	47,641	45,052	42,076	32,666	2015	25,80				
12	12,409	10,863	10,147	15,21	2015	15,21	15,4			
13	32,066	36,554	34,468	26,01	2015	26,01	23,8			
14	29,402	30,213	29,84	22,58	2013	22,58	18,			
15	2,053	3,954	3,957	11,75	2015	11,75	14,			
16	31,026	31,61	29,232	28,12	2015	28,12	32,74		29,42	17,56
17	22,917	23,149	21,905	22,88	2015	22,88	21,32		22,90	25,60
18	12,584	12,489	10,61	16,58	2015	16,58	22,94		12,31	10,84
19	16,84			13,54	2012	13,54	11,05		15,86	17,87
20	43,23			28,03	2014	28,03	19,65		34,81	38,41
21	25,57			14,39	2015	14,39	9,31		16,47	23,21
22	9,30			12,96	2015	12,96	#DĚLENÍ_NULOU!		14,66	10,82
23	41,53			38,18	2015	38,18	36,		40,45	38,15
24	18,86			17,68	2014	17,68	18,05		16,75	18,02
25				#DĚLENÍ_NULOU!		#DĚLENÍ_NULOU!	#DĚLENÍ_NULOU!	#DĚLENÍ_NULOU!	#DĚLENÍ_NULOU!	#DĚLENÍ_NULOU!
26	21,98	21,218	22,669	23,19	2015	23,19	27,71	16,90	20,90	21,95
27	13,925	7,685	9,81	11,71	2014	11,71	13,99	8,14	11,06	10,89
28	0,993	-3,724	-3,955	6,11	2015	6,11	5,73	9,90	2,23	-2,21
29	30,041	27,784	24,242	10,35	2015	10,35	12,84	24,40	27,66	25,78

Úprava dat v Excelu

The screenshot shows the Microsoft Excel interface with the following data table:

Country	S (1980-2015)	I (1980-2015)
Afghanistan	43,20	30,28
Albania	25,61	32,06
Algeria	35,81	31,96
Angola	15,42	17,02
Antigua and Barbuda	12,59	#DĚLENÍ_NULO!
Argentina	16,83	16,56
Armenia	14,23	23,84
Australia	21,61	26,44
Austria	24,85	25,59
Azerbajjan	25,80	27,05
The Bahamas	15,21	23,93
Bahrain	26,01	21,95
Bangladesh	22,58	22,14
Barbados	11,75	15,23
Belarus	28,12	34,45
Belgium	22,88	22,68
Belize	16,58	22,26
Benin	13,54	21,64
Bhutan	28,03	47,18
Bolivia	14,39	16,29
Bosnia and Herzegovina	12,96	23,13
Botswana	38,18	30,84
Brazil	17,68	19,92
Brunei Darussalam	#DĚLENÍ_NULO!	48,73
Bulgaria	23,19	27,24
Burkina Faso	11,71	17,94
Burundi	6,11	28,48
Cuba	10,35	36,57

A blue callout box contains the text: "Vkládáme na jednotlivé listy průměrné údaje o úsporách a investicích za dané časové období na příslušné listy. Vkládáme hodnoty (abychom „neodkazovali“ na vzorce)".

Zdroj: autor (MS Excel)

„Divná“ data?

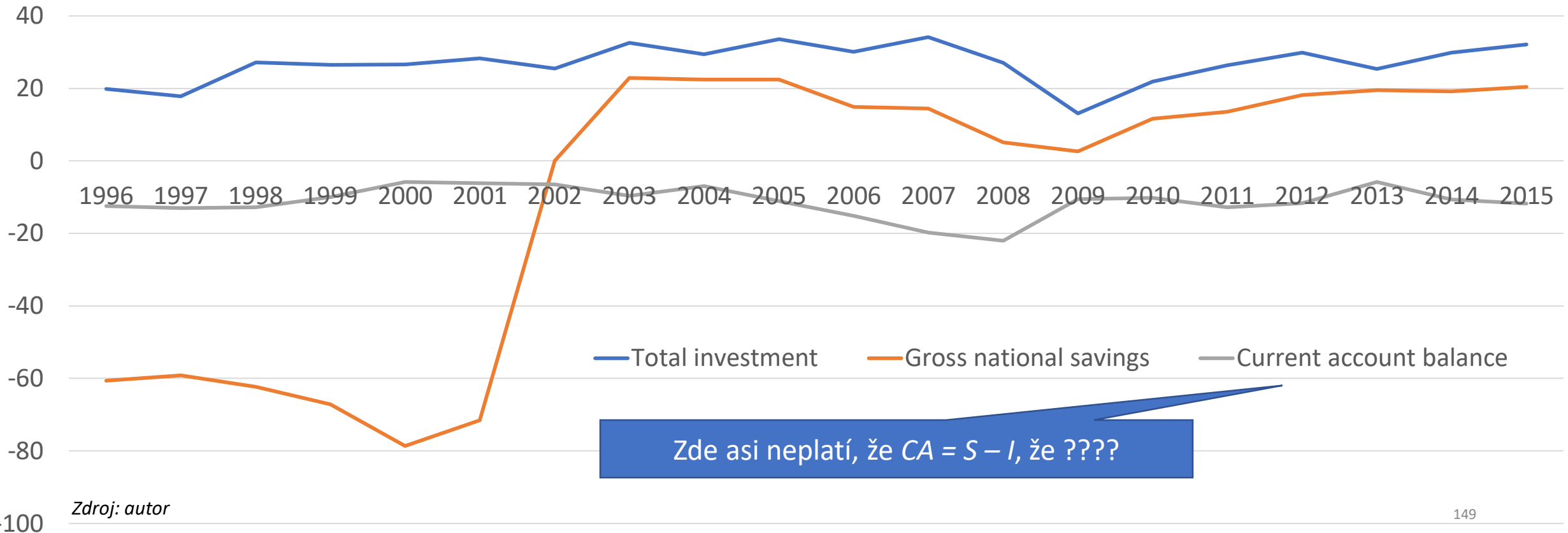
Zdroj: autor (MS Excel)

	A	B	C	D
1	Country	S (1998-2007)	I (1998-2007)	
59	France	23,93	22,01	
60	Gabon	35,73	26,50	
61	The Gambia	7,36	13,37	
62	Georgia	-18,25	29,37	
63	Germany	23,17	21,11	
64	Ghana	12,84	18,04	
65	Greece	17,76	25,37	

Záporné úspory?
(+ několik dalších zemí a období)

Smažeme tyto země se zápornými úsporami.

Gruzie - Investice, úspory, běžný účet (% HDP)

Zdroj: autor

Ekonometrická rovnice

Vyjdeme z národohospodářské identity (viz dříve rovnice 1-11), že:

saldo běžného účtu platební bilance = hrubé národní úspory – hrubá tvorba kapitálu

$$CAB = S - I. \quad (1-11)$$

Upravíme na:

$$I = -CAB + S \quad (1-16)$$

Rovnice pro ekonometrický odhad:

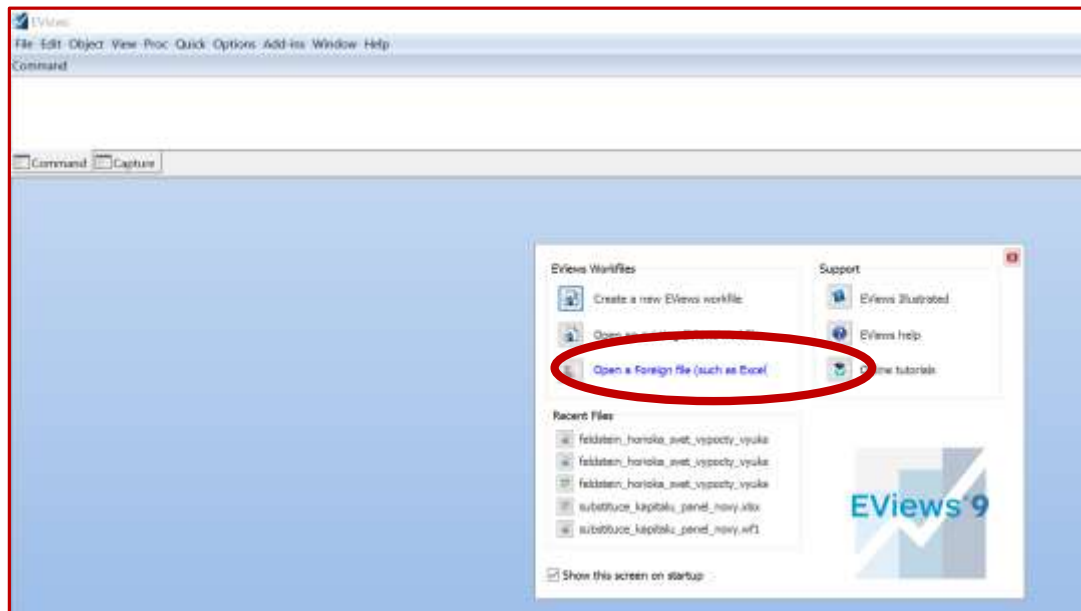
$$\left(\frac{I}{GDP}\right)_j = \alpha + \beta \left(\frac{S}{GDP}\right)_j + u_j \quad (1-17)$$

kde $\frac{I}{GDP}$ je poměr hrubé tvorby kapitálu k HDP, $\frac{S}{GDP}$ je poměr hrubých národních úspor k HDP, u je náhodná chyba odhadu, j skupinka zemí (nebo určitá země). α je úrovněová konstanta (= jak velký deficit běžného účtu může nastat, když míra úspor bude nulová) ; β regresní koeficient (= „vztah“, „těsnost“ mezi úsporami a investicemi).

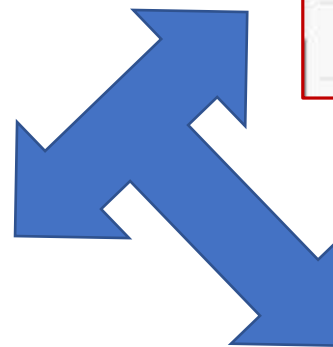
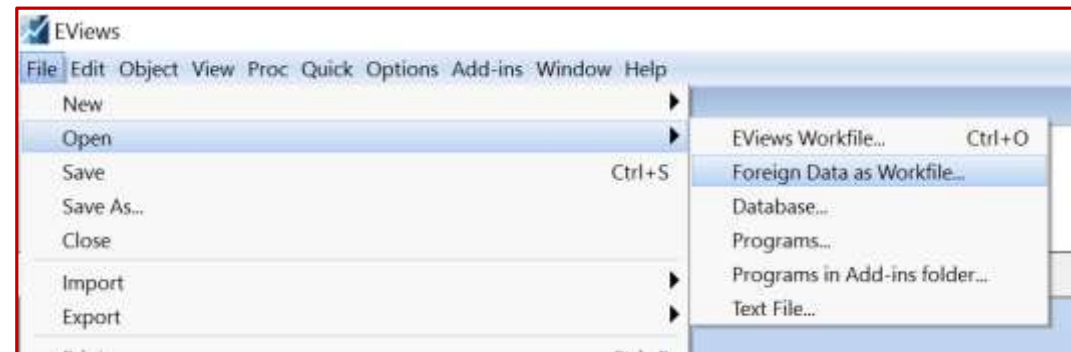
Co se testuje?

- Pokud $\alpha \approx 0$ a $\beta \approx 1$, pak není příliš vysoká mobilita mezinárodního kapitálu a/nebo ochota (možnost) půjčovat si kapitál mezi zeměmi.
- Pokud $\alpha \neq 0$ a $\beta \neq 1$, pak míra investice nebude stále rovna míře úspor, tj. mobilita kapitálu a ochota (možnost) půjčovat si kapitál mezi zeměmi.

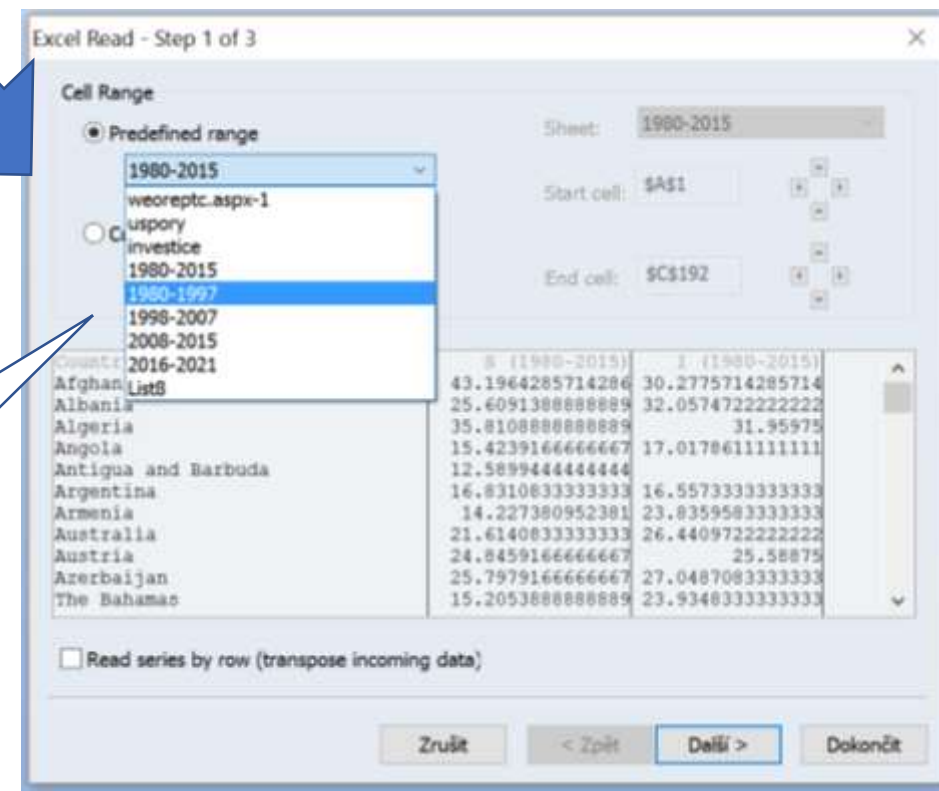
Eviews – „natažení“ dat z Excelu

...nebo...

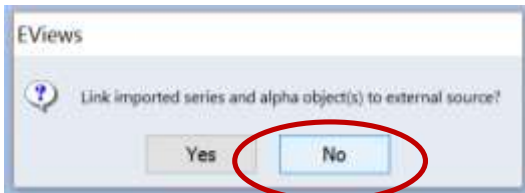

Zde vybereme list z excelovského sešitu, z něhož budeme „brát“ data. Po výběru klikneme na dokončit.

Zdroj: EViews a autor

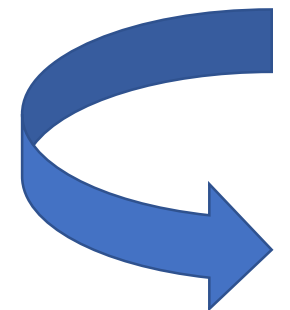
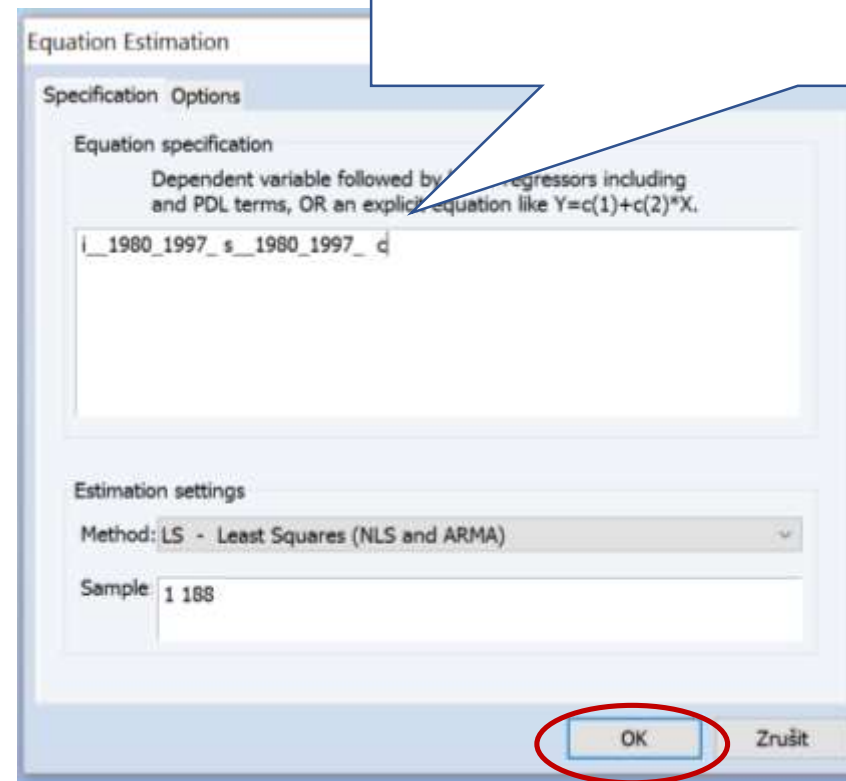
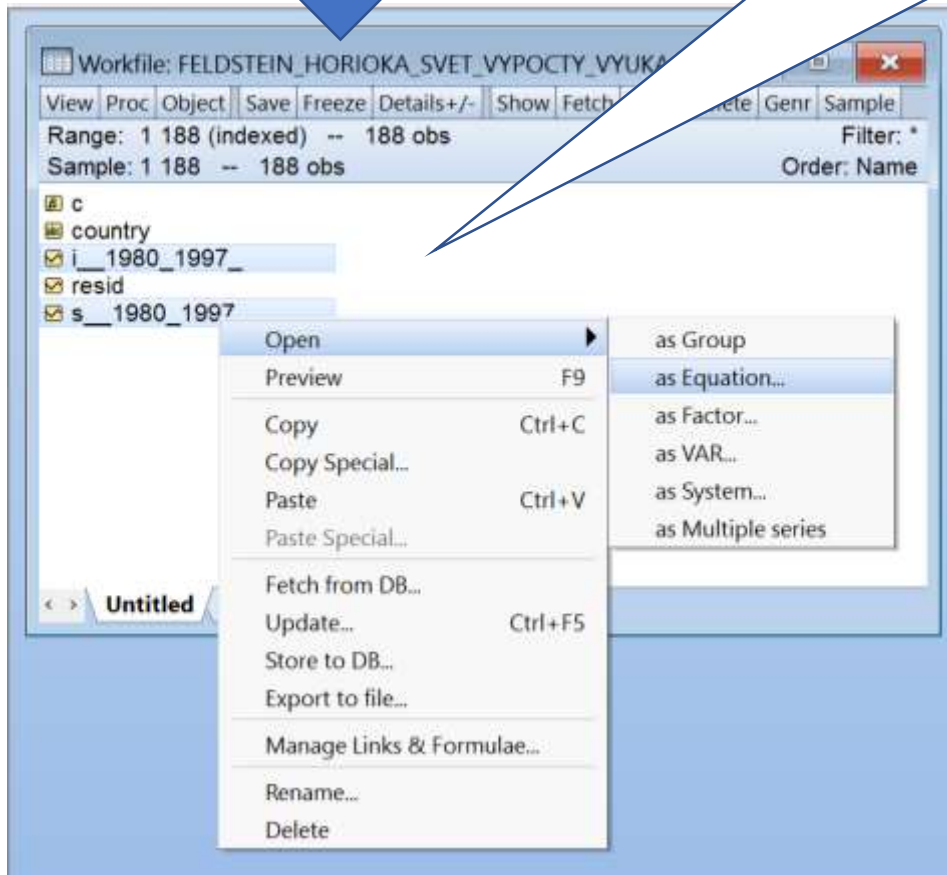
Eviews - odhady

Klikneme nejprve na *Investice* (závislá proměnná, y), držíme „ctrl“ a pak až na *Úspory* (nezávislá proměnná, x). Pak klikneme na zvýrazněné *Úspory* nebo *Investice* pravou myší a vybereme „Open“ a pak „as Equation...“

- $i_{1980-1997}$ je vysvětlovaná proměnná (y)
- $s_{1980-1997}$ je vysvětlující proměnná (x)
- c je konstanta

Je důležité, aby vysvětlovaná proměnná byla uvedena jako první. Pak následují další proměnné („pravá strana regresní rovnice“). Mezi proměnnými je vždy mezera.

Výsledky odhadu

Zdroj: Eviews a autor

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
S__1980_1997_	0.567697	0.057932	9.799361	0.0000
C	12.82403	1.181212	10.85667	0.0000

R-squared	0.384068	Mean dependent var	23.34973
Adjusted R-squared	0.380068	S.D. dependent var	7.796026
S.E. of regression	6.138260	Akaike info criterion	6.479697
Sum squared resid	5802.448	Schwarz criterion	6.518798
Log likelihood	-503.4164	Hannan-Quinn criter.	6.495578
F-statistic	96.02747	Durbin-Watson stat	1.813441
Prob(F-statistic)	0.000000		

- R-squared = R^2 (koef. determinace) (= kolik % rozptylu závisle proměnné y vysvětlíme lineární regresní funkcí)
- Adjusted R-squared = modifikovaný R^2

Testy parametrů modelu:

$$H_0: \text{parametr} = 0$$

$$H_1: \text{parametr} \neq 0$$

Stanovení kritického oboru (W) a oboru přijetí (V) – obory vymezeny kritickou hodnotou. Kritická hodnota je kvantil výběrového rozdělení testového kritéria pro danou hladinu významnosti („...test provádíme na hladině významnosti...“).

Padne-li hodnota testového kritéria do kritického oboru, *zamítáme* na dané hladině významnosti testovanou hypotézu H_0 .

Padne-li hodnota testového kritéria do oboru přijetí, tak na dané hladině významnosti testovanou hypotézu H_0 *nezamítáme*.*

α je hladina významnosti (obvykle 5 %), tj. máme 5% riziko, že se test „nepovede“ (= chyba I. druhu, tj. zamítáme H_0 , ačkoliv ve skutečnosti je pravdivá).

PŘI PRÁCI S EKONOMETRICKÝMI PROGRAMY:

Je-li Prob. (p-value) $> \alpha$, pak H_0 nezamítáme

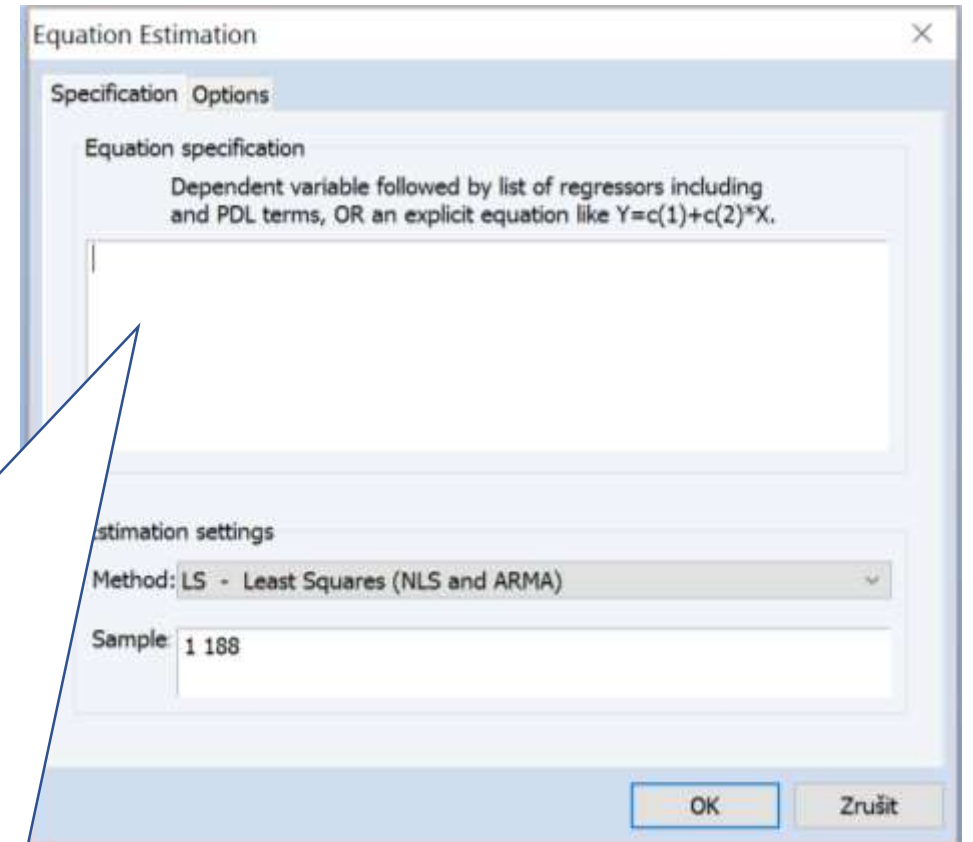
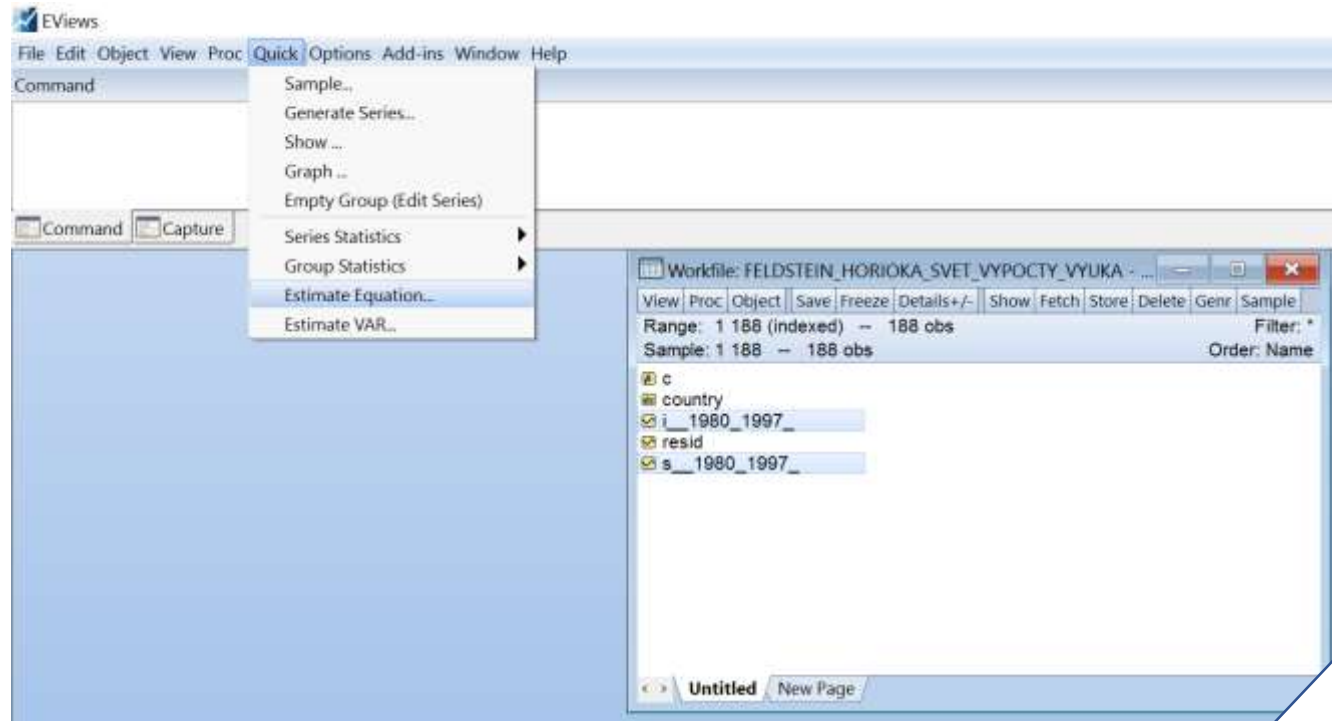
Je-li Prob. (p-value) $< \alpha$, pak H_0 zamítáme

(Prob. = odhad minimální hladiny významnosti, při které lze ještě zamítnout nulovou hypotézu)

(v našem případě zamítáme H_0 ; parametry jsou tedy významné)

* Nemůžeme říct, že hypotézu „přijímáme“.

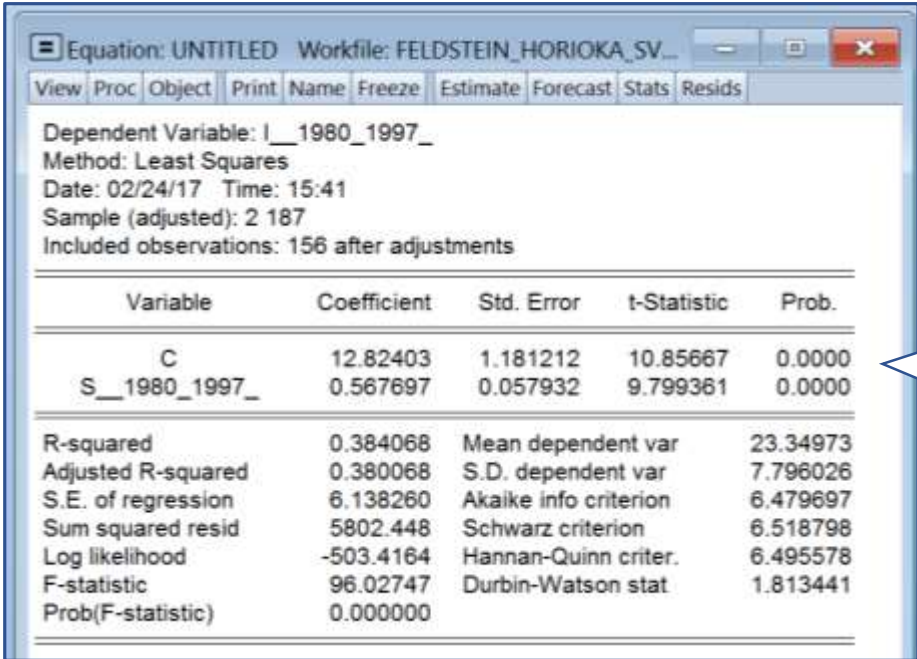
Eviews – jak jinak odhadnout rovnici?

Postupně zapisujeme proměnné (mezi proměnnými mezera). První je vysvětlovaná proměnná (y , tj. levá strana rovnice), dále je vhodné zahrnout konstantu (c) a pak další vysvětlující proměnné. Názvy proměnných začne Eviews nabízet po napsání prvního písmene názvu proměnné.

Zdroj: Eviews a autor

Eviews – zápis rovnice a odhad + interpretace

Equation: UNTITLED Workfile: FELDSTEIN_HORIOKA_SV...

View Proc Object Print Name Freeze Estimate Forecast Stats Resids

Dependent Variable: I__1980_1997_
Method: Least Squares
Date: 02/24/17 Time: 15:41
Sample (adjusted): 2 187
Included observations: 156 after adjustments

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	12.82403	1.181212	10.85667	0.0000
S__1980_1997_	0.567697	0.057932	9.799361	0.0000

R-squared	0.384068	Mean dependent var	23.34973
Adjusted R-squared	0.380068	S.D. dependent var	7.796026
S.E. of regression	6.138260	Akaike info criterion	6.479697
Sum squared resid	5802.448	Schwarz criterion	6.518798
Log likelihood	-503.4164	Hannan-Quinn criter.	6.495578
F-statistic	96.02747	Durbin-Watson stat	1.813441
Prob(F-statistic)	0.000000		

To, že nám ještě něco vyjde „ekonometricky“, nemusí znamenat, že výsledek bude dávat logiku „ekonomicky“ (tj. že bude v souladu s ekonomickým modelem, ekonomickou teorií). Nestačí tedy jen uvádět výsledky odhadů a poznámku, „...že to vyšlo dle toho a toho (ekonometrického) testu“. Je třeba také výsledky okomentovat z pohledu ekonomie (modelu, teorie...)

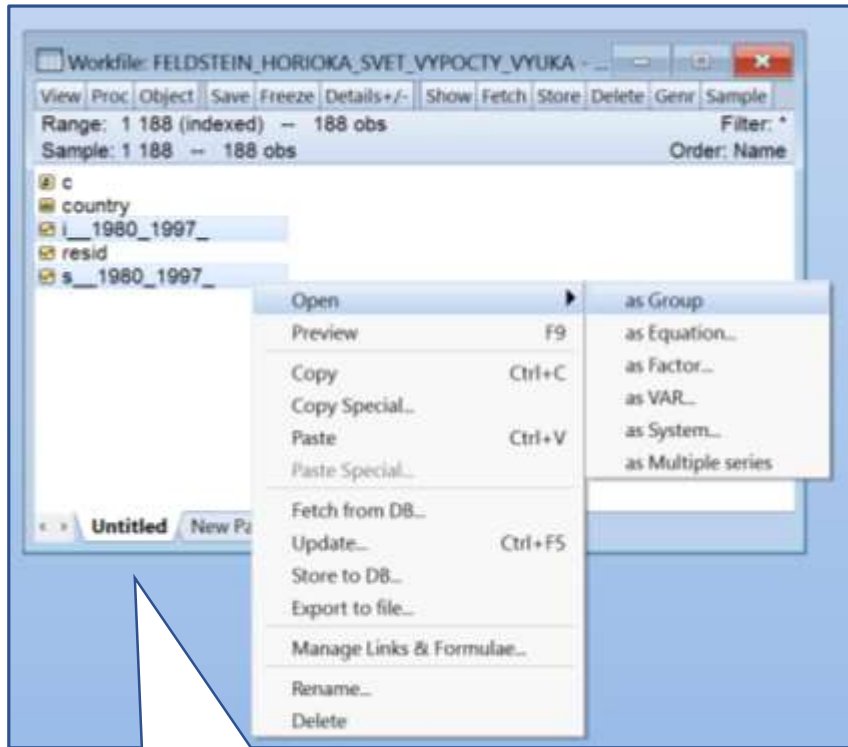
$$\left(\frac{I}{GDP}\right)_j = 12,82 + 0,57 * \left(\frac{S}{GDP}\right)_j + u_j$$

Zdroj: Eviews a autor

Interpretace úrovnové konstanty : při nulové míře úspor se deficit běžného účtu (resp. míra investic) může nacházet na hodnotě 12,82 (% HDP).

Interpretace regresního koeficientu: Zvýší-li se míra úspor o jeden procentní bod, pak se zvýší míra investic o 0,57 procentního bodu.

Eviews - graf

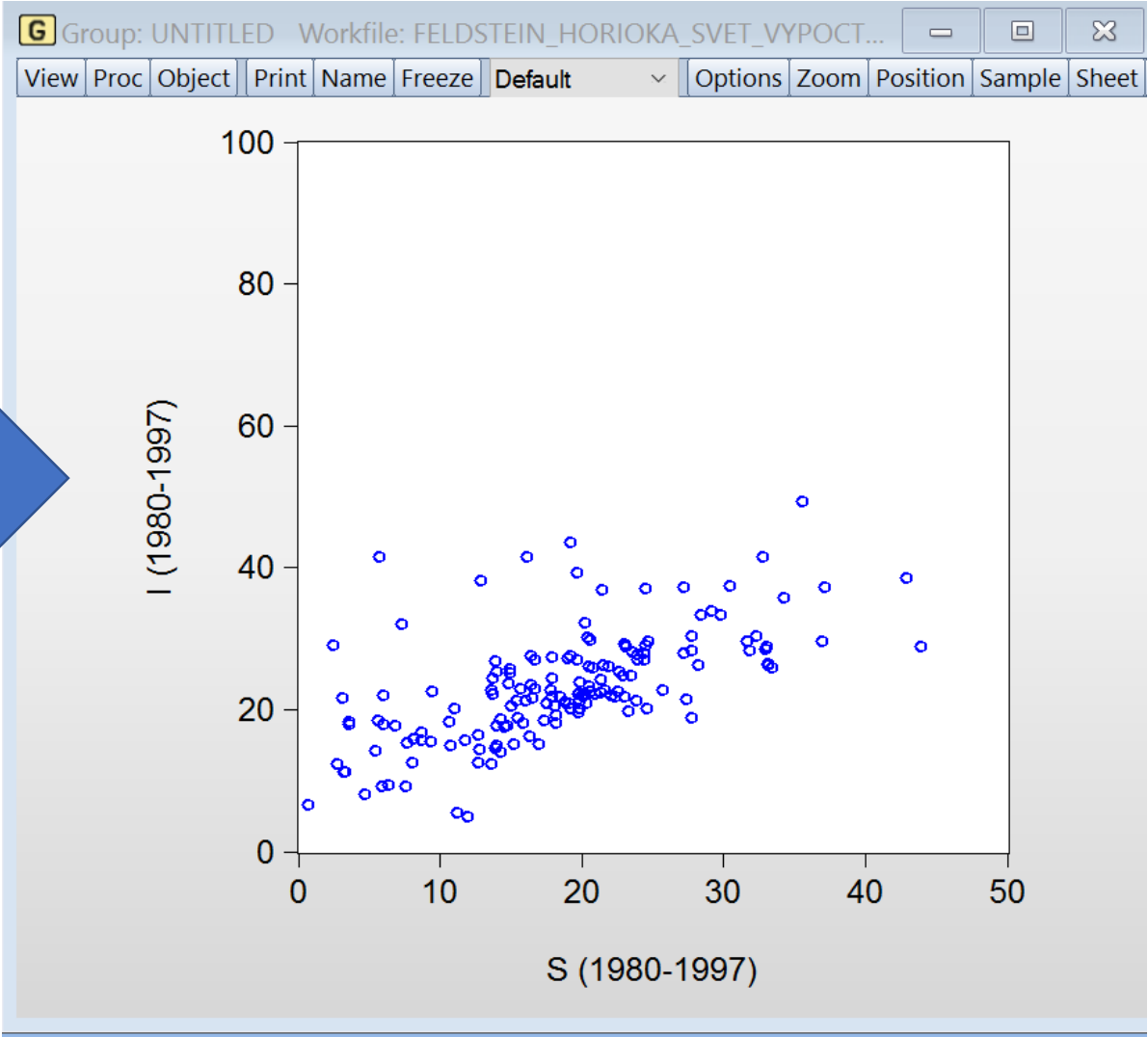
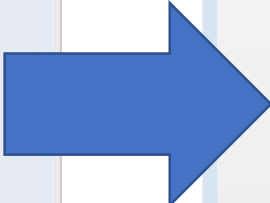
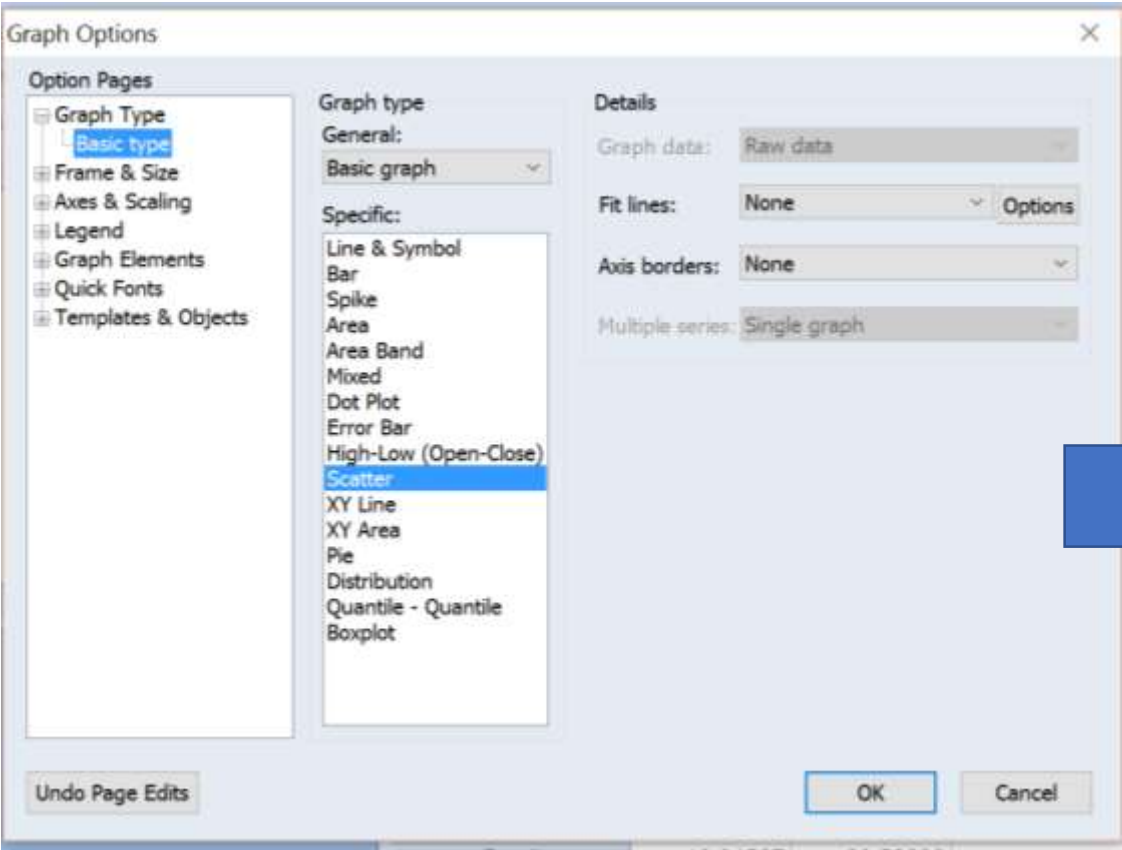

Klikneme nejprve na *úspory* (aby byly na ose x), držíme „ctrl“ a pak klikneme na *investice*. Klikneme pravou myší, vybereme možnost „Open“ a pak „as Group“

The screenshot shows the EViews 'View' menu open. The 'Graph...' option is highlighted. A callout box points to this option with the text: 'Vybereme nabídku „View“ a pak „Graph...“'. The background shows a data table with columns for 'I_1980_19...' and 'I_1980_19...'. The table includes data for various countries like Botswana, Brazil, Brunei Darussalam, Bulgaria, and Burkina Faso.

	I_1980_19...	I_1980_19...
	NA	NA
	9850	33.27161
	8978	27.97033
	8706	18.64383
	5161	
	0133	10.
	0000	18.
	5583	25.
	2489	27.
	0167	21.65983
	1572	21.33172
	0417	21.25283
	3567	18.12528
	7300	14.05772
	4320	41.60040
	2439	22.43939
	3622	24.85183
	4950	20.19750
	4650	39.24722
	9667	15.47276
Bosnia and Herzego...	NA	NA
Botswana	36.92044	29.59256
Brazil	18.04567	20.52200
Brunei Darussalam	NA	97.23033
Bulgaria	27 70867	30 35583
Burkina Faso		

Eviews – graf

Zdroj: Eviews a autor

Eviews – odhady pro další období

Období 2008-2015

Období 1980-1997

Jaký je vývoj
regresního
koeficientu v
daných obdobích?
Co to říká o
„lehkosti“ pohybu
mezinárodního
kapitálu?

Období 1998-2007

Období 2016-2021
(PREDIKCE!!!)

Equation: UNTITLED Workfile: FELDSTEIN_HORIOKA_SV...

View Proc Object Print Name Freeze Estimate Forecast Stats Resids

Dependent Variable: I__2008_2015_
Method: Least Squares
Date: 02/24/17 Time: 16:20
Sample: 1 185
Included observations: 160

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
S__2008_2015_ C	0.514977 13.57423	0.050811 1.214148	10.13521 11.18004	0.0000 0.0000

R-squared 0.393991 Mean dependent var 24.69718
Adjusted R-squared 0.390156 S.D. dependent var 8.412522
S.E. of regression 6.569550 Akaike info criterion 6.615189
Sum squared resid 6819.120 Schwarz criterion 6.653629
Log likelihood -527.2151 Hannan-Quinn criter. 6.630798
F-statistic 102.7224 Durbin-Watson stat 2.040454
Prob(F-statistic) 0.000000

Equation: UNTITLED Workfile: FELDSTEIN_HORIOKA_SV...

View Proc Object Print Name Freeze Estimate Forecast Stats Resids

Dependent Variable: I__2016_2021_
Method: Least Squares
Date: 02/24/17 Time: 16:21
Sample: 1 189
Included observations: 163

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
S__2016_2021_ C	0.585715 12.20569	0.066386 1.484432	8.822896 8.222467	0.0000 0.0000

R-squared 0.325918 Mean dependent var 24.10519
Adjusted R-squared 0.321732 S.D. dependent var 9.612961
S.E. of regression 7.916951 Akaike info criterion 6.988084
Sum squared resid 10091.18 Schwarz criterion 7.026044
Log likelihood -567.5288 Hannan-Quinn criter. 7.003495
F-statistic 77.84349 Durbin-Watson stat 2.040848
Prob(F-statistic) 0.000000

Equation: UNTITLED Workfile: FELDSTEIN_HORIOKA_SV...

View Proc Object Print Name Freeze Estimate Forecast Stats Resids

Dependent Variable: I__1980_1997_
Method: Least Squares
Date: 02/24/17 Time: 16:18
Sample (adjusted): 2 187
Included observations: 156 after adjustments

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
S__1980_1997_ C	0.567697 12.82403	0.057932 1.181212	9.799361 10.85667	0.0000 0.0000

R-squared 0.384068 Mean dependent var 23.34973
Adjusted R-squared 0.380068 S.D. dependent var 7.796026
S.E. of regression 6.138260 Akaike info criterion 6.479697
Sum squared resid 5802.448 Schwarz criterion 6.518798
Log likelihood -503.4164 Hannan-Quinn criter. 6.495578
F-statistic 96.02747 Durbin-Watson stat 1.813441
Prob(F-statistic) 0.000000

Equation: UNTITLED Workfile: FELDSTEIN_HORIOKA_SV...

View Proc Object Print Name Freeze Estimate Forecast Stats Resids

Dependent Variable: I__1998_2007_
Method: Least Squares
Date: 02/24/17 Time: 16:13
Sample (adjusted): 1 188
Included observations: 162 after adjustments

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
S__1998_2007_ C	0.419550 14.63176	0.049785 1.140622	8.427289 12.82788	0.0000 0.0000

R-squared 0.307417 Mean dependent var 23.47621
Adjusted R-squared 0.303088 S.D. dependent var 6.811021
S.E. of regression 5.685925 Akaike info criterion 6.326134
Sum squared resid 5172.759 Schwarz criterion 6.364252
Log likelihood -510.4168 Hannan-Quinn criter. 6.341610
F-statistic 71.01920 Durbin-Watson stat 1.850056
Prob(F-statistic) 0.000000

Otázka: co když nemám Eviews? Tak mám Excel!

- Regrese lze dělat v Excelu (jen musíme vymazat státy, kde chybí alespoň jedna hodnota)

The screenshot shows the Microsoft Excel interface. The 'DATA' tab is selected in the ribbon, and the 'Analyza dat' (Data Analysis) button is circled in red. Below the ribbon, the 'Analyza dat' dialog box is open, with 'Regrese' (Regression) selected in the list of analytical tools. The spreadsheet data is as follows:

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P
1	Country	S (1980-2015)	I (1980-2015)													
2	Afghanistan	43,20	30,28													
3	Albania	25,61	32,06													
4	Algeria	35,81	31,96													
5	Angola	15,42	17,02													
6	Argentina	16,83	16,56													
7	Armenia	14,23	23,84													
8	Australia	21,61	26,44													
9	Austria	24,85	25,59													
10	Azerbaijan	25,80	27,05													
11	The Bahamas	15,21	23,93													
12	Bahrain	26,01	21,05													

Zdroj: autor (MS Excel)

Otázka: co když nemám Eviews? Tak mám Excel!

The screenshot shows an Excel spreadsheet with columns A, B, and C. Column A lists countries, B shows values for 'S (1980-2015)', and C shows values for 'I (1980-2015)'. The 'Regress' dialog box is open, showing the following settings:

- Vstup: Vstupní oblast Y: \$C\$1:\$C\$163, Vstupní oblast X: \$B\$1:\$B\$163
- Popisky, Konstanta je nula
- Úroveň spolehlivosti: 95%
- Možnosti výstupu: Výstupní oblast: \$G\$1
- Nový list, Nový sešit
- Rezidua: Vstupní oblast: \$G\$1

VÝSLEDEK							
Regresní statistika							
Násobné R	0,592452						
Hodnota spolehlivosti R	0,351						
Nastavená hodnota spolehlivosti	0,346943						
Chyba stř. hodnoty	5,144795						
Pozorování	162						
ANOVA							
	Rozdíl	SS	MS	F	významnost F		
Regrese	1	2290,435	2290,435	86,533	1E-16		
Rezidua	160	4235,027	26,46892				
Celkem	161	6525,462					
		Koeficienty	stř. hod.	t Stat	Hodnota P	Dolní 95%	Horní
Hranice		14,31279	1,095893	13,0604	5,35E-27	12,14851	16,47
S (1980-2015)		0,47351	0,050902	9,302312	1E-16	0,372983	0,574

Odišný výsledek koeficientů v Excelu je díky tomu, že jsme vymazali státy, u nichž alespoň jeden údaj chybí.

VYSVĚTLIVKY K NÁZVŮM V EXCELU

- Násobné R = korelační koeficient
- Hodnota spolehlivosti R = R^2 (kof. determinace)
- Nastavená hodnota spolehlivosti R = modifikovaný R^2
- SS = součet čtverců
- MS = průměrný čtverec
- F – hodnota F-statistiky
- Hranice = úrovněová konstanta

Ještě je možné užít freeware Gretl (ekonometrický program).

Zdroj: autor (MS Excel)